

063

Nya Upplagan

I detta nummer

Visioner kostar inte pengar
Tre skivbolag med integritet
Människor som har haft fel: Kjell Albin Abrahamsson
Missmode
Ockupera framtiden
Coste Apetrea
Vintersagor för internet (och papper)
Resor och resor

Chefredaktör:
Lars Yngve

Ekonomichef:
Maria Yngve

Redaktion:
Eric Ericson
H.C. Ericson
Thomas Millroth
Tord Johnsson

Creative director:
Marcus Gärde

Art director:
Pernilla Forsberg

AD assistent:
Torbjörn Kihlberg

Illustration:
Jan Stenmark
Lars Sjunnesson
Hans Lindström
Malin Biller
Daniel Lenneér

John Cale Aung San Suu Kyi Eva Gabrielsson Noam Chomsky Susanna Alakoski Stina Oscarsson

Stina Oscarsson

Eva Gabrielsson

Noam Chomsky

John Cale

Aung San Suu Kyi

Medverkande:
Susanna Alakoski
Kalle Lind
Jonas Hallberg
Per Holmnekt
Sofia Rapp Johansson
Jonas Jonasson
Pidde Andersson
Åsa M Waldau
Jan-Erik Zandersson
JerryPrütz, m fl...

063

Nya Upplagan

Prenumerera på Nya Upplagan och få tidningen hemskickad varje månad för endast 400 kr.

TRADITIONER ÄR TRADITIONER

Traditioner är till för att hållas, och av den enkla anledningen plockar jag upp julkrubban, ställer den på byrån och riktar Jesusbarnet mot ormbunken. Varför jag riktar honom just dit vet jag inte, däremot vet jag att jag ersatt Josef – som under sällsynt mystiska omständigheter (har dock misstankar på en illaluktande, storvuxen och tuggande hund) – med en bordshockeyspelare som, om han velat, lätt hade kunnat tackla tarmarna ur de tre vise männen. Jag lägger även en stor tuss bomull runt en spegel och placerar små kani ner och svampar av plast i själva bomullen! Och så putsar jag av tradition (igen) alltid minas fönster till den 1:e advent. Kanske är det användandet av fönsterputs som får mig att se klart? Plötsligt ser jag mer fram emot mellandagsrean, som halverar julklapparnas värde, dem jag köpt och dem jag kommer att få, än själva julaften! Under det pågående putsandet hoppas jag även på att en del andra praktiska bitar som ger vuxenpoäng ska falla på plats, som att jag till exempel slutar upp med att tro att jag rent fysiskt kan springa ifrån problemen med alla kvitton som måste finnas till hands inför nästa års deklaration, och hyser dessutom en förhoppning om att jag ska komma till insikt om att fortkörningsböterna inte försvinner, eller betalar sig själva, trots att jag trycker dem långt in i handskfacket, stänger luckan och omedelbart glömmar att de någonsin existerat! Det har inte fungerat hittills!

December är en galen månad. Två veckor in i månaden knallar vanligtvis allvarliga och jäsande direktörer runt med sina huvuden lätt på sned och bär dinglande slipsar med "tokroliga" julmotiv på. I alla affärer betjänas jag av artiga och leende försäljare som jag av erfarenhet vet är surpuppur resten av

året. Jag gillar det inte. Till släktingar jag inte tycker om köper jag naturligtvis bara sådant som jag vet att de inte uppskattar, typ gammal Toffifee, som är seg och på gränsen till färg – och smaklös, i någon lågprisaffär.

Granen står så grön och grann i stugan? Så fan den gör! Inte hos mig i alla fall. Detta barrträd är själva anledningen till att missförstånd, uppgivenhet, irritation och till sist ovänskap, uppstår i hemmet på lilla julaften. Och så fort julgran nämns blir jag skogstokig likt Rigby Reardon när någon i hans omgivning säger cleaningwoman. För när jag väl lyckats få ner den knotiga och missformade stammen i missfostret till julgransfot, som är ett under av instabilitet och knappt rymmer något vatten, står den naturligtvis aldrig rakt. Men detta har jag dock fiffigt löst genom att varje år placera den på samma plats i samma dåligt belysta hörna. Naturligtvis med den skabbiga, grenlösa och platta sidan emot väggen. Därefter är det bara till att börja dekorera granen. Naturligtvis borde man inte som hyfsat normalbegåvad vuxen, år efter år, svära, slita och dra i slingan, åtminstone inte samtidigt, därefter trampa ner den i kartongen, sparka in den i garderoben och snabbt stänga dörren för att bli av med skiten. Därefter trycka in skivstång och symaskin – det är nämligen, hör och häpna, då lamporna i ljusslingan går sönder – för att lära den jäveln. Vad exakt det är jag tror att den ska lära sig lära, varför, och på vilket sätt, får Olle Ljungströms Vissa funktioner, att eka i mitt huvud. Ändå: same procedure every year. Den som aldrig befattat sig med en ljusslinga till julgranen tänker naturligtvis:

"Det är väl inte så svårt, det är bara att byta ut lampan som inte lyser!". Jo visst, ta den om tomten också! Det

fungerar inte så, det vet alla som år efter år tappert, och med fara för sin egen hälsa, försöker att lära en ljusslinga att lyda och lysa. Det räcker att en av lamporna inte fungerar för att total mörkläggning av ljusslingan ska råda. Och det eventuella mörkerseendet som uppstår övergår till väldigt mörka tankar. Vilket får mig att återgå till det där med att granen står så grön och grann i stugan! Efter fem dagar med granen inomhus behövs det bara att man nyser i rummet intill för att barren ska ramla av. Och vems idé är det att man ska ha en gran egentligen? Hade man gran i stallet där Jesus föddes? Det har aldrig funnits någon gran till min krubba i alla fall, eller så har även den blivit upptuggad?

Julaftnar kan i vissa fall betecknas vara en kombination av obligatoriskt trevlighetstvång och husförhör. Man tvingas planera, anteckna och se till att man inte glömmar bort vad man åstadkommit under året som gått. Man lyckas aldrig imponera på omgivningen som antingen halvsover eller drömmar om en jul hemma.

Och den där traditionella 1000-lappen som man alltid slarvar bort bland allt omslagspapper, ska jag inte bry mig om att leta efter i år i heller, jag hittar den ändå aldrig. Men som traditionen bjuder, så kommer inte givaren att försaka ett endaste tillfälle att påpeka min slarvighet för mig eller för min omgivning de nästkommande 364 dagarna. Traditioner är som sagt var till för att följas.

God jul & Ett Gott Nytt År
Lars Yngve

Chefredaktör, ansvarig utgivare:
Lars Yngve
lars@nyaupplagan.se
Mobil: 0733-86 76 66

Ekonomichef:
Maria Yngve – lagledare
maria@nyaupplagan.se

Creative director:
Marcus Gärde
marcus@nyaupplagan.se

Redaktion:
Eric Ericson
H.C. Ericson
Thomas Millroth
thomas@nyaupplagan.se
Tord Johnson
tord@nyaupplagan.se

Illustration:
Eric Ericson
Lars Sjunnesson
Tanja Metelitsa
Patrik Evereus
Lisa Ewald
Malin Biller
Sami Lill
Johan Wanloo
Markus Backlund
Gunnar Krantz
Gunnar Lundkvist

För annonsering, ring: 0733-86 76 66

Lars Yngve

Maria Yngve

HEDDA GABLER

www.dramaten.se

DRAMATEN

Av **Henrik Ibsen** I rollerna **Maria Bonnevie, Peter Andersson, Christopher Wagelin, Lotta Tejle, Sofia Pekkari, Peter Engman** Översättning **Klas Östergren** Regi **Eva Dahlman** Scenografi och kostym **Lehna Edwall** Premiär 10 december på Stora scenen

En vänlig blick från damen i kassan
och jag var världens centrum igen.

Intervju	John Cale	6
	Coste Apetrea	8
	Arne och Carlos	9
Krönika	Citytunneln (på natten en gång i timmen)	10
	Missmode	10
	All denna härliga Julmusik	10
	Vintersagor för internet (och papper)	10
	Skulle kunna	11
	Det var bättre förr	11
	A Knight A The Opera	11
	Silent Night, Holy Night.	11
	Tal i skägget	12
	Azymol och kreatin – och de moderna frisyreerna	12
	Hej små läsare	12
	Mr Sjögren och jag	13
	Hail and metal!	13
	Hallå! Vet du? vem du, är?!	13
	Visioner kostar inte pengar	14
	Resor och resor	15
	Valsedlar eller säkra papper	16
	Tre skivbolag med integritet	17
	Ockupera framtiden	18
	Människor som har haft fel: Kjell Albin Abrahamsson	19
	Den livsviktiga lågan	20
Poem/Dikt	Dikter	25
Recensioner	Filmer	28
	Böcker	28
	Skivor	30
Humor	Serier m.m.	36

The Velvet Underground

John Cale

John Cale är en brittisk sångare, violinist, gitarrist, basist, pianist, låtskrivare och producent, och var en av Velvet Undergrounds förgrunds-gestalter. Att säga att Velvet Underground var ett av 60-talets allra viktigaste och framför allt mest banbrytande band, är knappast någon överdrift. Deras första album The Velvet Underground & Nico (bananskivan) sålde enligt uppgift endast i 10 000 ex 1967 då den gavs ut, så rent kommersiellt var det ingen hit. Däremot brukar det sägas att alla de som köpte skivan och lyssnade på den omedelbart bildade egna band.

John Cale är en brittisk sångare, violi-nist, gitarrist, basist, pianist, låtskriva-re och producent, och var en av Velvet Undergrounds förgrunds-gestalter. Att säga att Velvet Underground var ett av 60-talets allra viktigaste och framför allt mest banbrytande band, är knap-past någon överdrift. Deras första al-bum The Velvet Underground & Nico (bananskivan) sålde enligt uppgift en-dast i 10 000 ex 1967 då den gavs ut, så rent kommersiellt var det ingen hit. Däremot brukar det sägas att alla de som köpte skivan och lyssnade på den omedelbart bildade egna band.

John Cale lämnade Velvet Under-ground efter endast två plattor, The Velvet Underground & Nico och White Light/White Heat, på grund av me-ningskilljakthigheter med Lou Reed – med vilken Cale numera enbart har ett affärsmässigt förhållande, och bara träffar när det rör Velvet Underground. Istället började han producera plattor och har bland många andra Patti Smiths Horses och The Stooges första album på sitt CV, och listan kan naturligtvis gö-ras lång. Reed och Cale samarbetade inte igen förrän 1990 då de tillsammans gav ut Songs for Drella, en hyllningsplat-ta till mentorn och vännen Andy Warhol.

Cale har under hela sin karriär varit rastlöst kreativ och är legendarisk för sin avantgardistiska estetik inom pop-musiken. Man vet aldrig riktigt var man har honom vare sig musikaliskt eller artistiskt, och han har – som det anstår en banbrytande legend – naturligtvis vållat en del rabalder genom att tänja på de konstnärliga ramarna. Den 24 april 1977 spelade Cale på The Greyhound i Croydon, England, och fram-förde en "Hitchcock-version" av Heart-break Hotel: en roadie sträckte upp en död kyckling på scenen och Cale halshöggs den med en kötttyxa han köpt i Tyskland. Därefter kastade han ut de-larna till den förbluffade publiken.

I samma veva provocerade avant-gardeveteranen sin publik genom att envisas med att uppträda iförd hock-eymask, av samma typ som Jason Vor-hees (fem år senare) bär i filmerna Fre-dagen den 13:e.

69 år ung är denna gigant ute på vägarna med sitt rikligt orkestrerade mästerverk "Paris 1919", som sedan premiären 2009 bara uppförts vid en handfull tillfällen. Cale har aldrig fast-nat i någon genre. Nyss släppte han 5-låtars EP:n Extra Playful och nästa år kommer en ny fullängdare.

Jag har alltid uppfattat dina låtar som om de handlar om döden...
Ja du... Jag minns den dagen, 9/11. Jag bor på Foulton Street, Foulton

and Gold. På morgonen när jag som vanligt gick ut för att köpa en tidning hade jag ingen aning om vad som hände förrän en god vän skickade mig ett e-mail och uppmanade mig till att "Get the hell out of there, we are being attacked!" Jag skrev tillbaks: Kom igen nu, ett dåligt skämt! Jag gick upp i huset och blickade ner på staden och såg att stora eld-flammor slog ut från byggnader och noterade att barn på sina cyklar försökte komma så nära byggnaderna som möjligt och det var då det blev up-penbart och låtarna stirrade mig rakt i ansiktet. Tre dagar senare skulle jag framträda i Philadelphia. Folket i Philadelphia kunde inte riktigt förstå att vi hade stora problem med att få en chaufför att köra oss dit. Broar och tunnlar var ibland öppna och ib-land stängda utan att någon visste när eller hur. Vi fick tag i någon från New York som ställde upp på att köra oss dit, och så fick de skicka en bil från Phi-ladelphia för att hämta oss. Och när vi väl kommit fram och gjort konserten, då slog det mig: Holy shit, alla mina låtar handlar ju om döden... Det kanske

”Det allra finaste minnet av hans genialitet var den dagen jag satt i fabriken 1966... och Andy kom tillbaka upprymd efter ett läkarbesök. Han kallade på oss och sade att han hade hittat vårt skivomslag!”

berodde på alla omständigheter just då, men det framgick väldigt klart i samma ögonblick... Därefter flög jag till Melbourne. Det är ju inte varje dag man får se tre tusen människor dö på sin arbetsplats. När jag väl kom till Australien så började det sakta sjunka in vad som verkligen hade inträffat mitt i New York.

Just detta faktum, att dina låtar handlar om döden, gör mig förvånad över att du gillar Beach Boys! Jag förstår hur du tänker, men jag är ju från Wales och där har vi en oerhört stark körttradition. Så när Beach Boys dök upp tog jag dem till mig direkt. Jag älskar deras körsång och Brians arrangemang och jag tycker att Pet Sounds är en av de bästa plattorna någonsin.

Någon låt med Beach Boys som sticker ut mer än någon annan?

Ja, den första Beach Boys-låten som jag föll för var definitivt In My Room, den är oerhört känslösam. När jag var ung brukade jag ligga hemma på mitt rum varje söndag och lyssna på radioprogrammet The Voice Of America, som sändes på kortväg. Plötsligt spelades gruppen The Four Freshmen med låten What's It Like in Glocca Morra? Den låven spände över hela spekrat av stämmor, jag blev helt frälst i den. Jag blev omedelbart ett stort fan av bandet, och flera år senare skulle det visa sig att även Brian Wilson älskade dem.

Brian har ju på många sätt haft ett tragiskt liv. Han har kämpat hårt under hela sitt liv med sin men-tala hälsa och han har tyvärr hamnat lite i skymun-

dan och inte tagit den plats i musik-historien som han sannerligen är förtjänt av. Därför blev jag väldigt nöjd över att han tillfrågades och övertala-des till att spela in och avsluta Gers-hwinkatalogen. Det var ett otroligt viktigt beslut av de ansvariga för pro-duktionen som dessutom ger Brian erkännandet som en av vår tids störs-ta kompositörer, och med all rätt. Vad gillar du andra band från Wales? Vi har ju alldeles uppenbart bra band som till exempel Super Fury Animals och Manic Street Preachers. Tom Jones... hm, han tillhör liksom en annan sida och gör inte den typ av musik som jag gillar, men det går naturligt-vis aldrig att komma ifrån att han har en fantastisk röst. Det är inte alldeles ovanligt att den typen av artister med en så pass lång och framgångsrik

(Så var det med det prisets status, tän-ker jag för mig själv). Ni gav till sist ut den omtalade inspelningen Gymnasi-um Tapes.

Ja, säger Cale och ler. Allt spelades in på två kanaler men lyckades verk-ligen fånga bandets nerv och ljud på ett alldeles fantastiskt sätt. Nu me-nar jag inte att på något vis förmin-ska studioinspelningen av plattan, men Gymnasium Tapes är magisk och det var en lycklig omständighet när plötsligt allt i bandet stämde och allt fastnade på band.

Hur minns du Andy?

Utöver det faktum att jag saknar ho-nom var han oerhört livlig. Han lärde mig otroligt mycket. Han var mycket lätt att komma ifrån att han har en fantastisk röst. Det är inte alldeles ovanligt att den typen av artister med en så pass lång och framgångsrik

Äger du någonting av Warhol själv? Nej, faktiskt inte! Jag menar, vi be-fann oss ju ständigt mitt i allt som skapades där och satt i princip på Brilloboxarna. Det var liksom inget speciellt med dem jämfört med allt annat som han skapade under den-na period, utan det var bara en av alla hans lysande idéer. Tyvärr var det en del som försökte tjäna lätta pengar genom att förfälska hans konst. Själv ägde jag en Electric Chair som jag senare fick veta var en förfälskning, och som jag återlämnade till den som hade gjort den. Det var ett stän-digt kreativt kaos och man produce-rade saker på löpande band. Stället hette inte Factory för ingenting!

På tal om Brillo-boxarna: Har du hört om skandalen med de falska Brillo-boxarna här i Sverige?

Nej? Men jag deltog på den stora utställningen på Moderna Museet som hade gjort den. Det var ett stän-digt kreativt kaos och man produce-rade saker på löpande band. Stället hette inte Factory för ingenting!

På tal om Brillo-boxarna: Har du hört om skandalen med de falska Brillo-boxarna här i Sverige?

Nej? Men jag deltog på den stora utställningen på Moderna Museet som hade gjort den. Det var ett stän-digt kreativt kaos och man produce-rade saker på löpande band. Stället hette inte Factory för ingenting!

Nej faktiskt inte... Men jag har så otroligt många fina minnen av ho-nom. Det allra finaste minnet av hans genialitet var den dagen jag satt i fabriken 1966 och pratade med Ge-rard Malanga, och Andy kom tillbaka upprymd efter ett läkarbesök. Han kallade på oss och sade att han hade hittat vårt skivomslag! Det visade sig

”Vi försökte ju att involvera både musik och text i psykologiska sammanhang och jag vet ärligt talat inget band som är intresserat av båda delarna.”

förhålligade intaget av droger, men det var med väldigt få undantag folk som inte tolkade texterna på rätt sätt. Vad känner du när du lyssnar på era två första album nuförtiden, förstår du vil-ket inflytande de haft på musiken och hur de förändrade rockhistorien?

Nej, kvaliteten är så pass låg på in-spelningarna vi gjorde då att den inte på långa vägar kan jämföras med de digitala inspelningarna som görs nu-mera. Inspelningarna har åldrats. Jag tror att många människor håller fast vid Velvet Underground på grund av att vi var helt utanför alla topplistor och det breda kommersiella tänkan-det. Vi gjorde vår egen grej utan att snegla på någon annan – och vi bad inte om ursäkt för det.

Tror du att ett band som Velvet Under-ground skulle kunna etablera sig idag och få samma status?

Javisst. Trots att man tävlar med att låta som allting annat som ligger på topplistorna!

Jag vet ärligt talat inte om topplis-torna har något större inflytande på dagens artister? Ta sådana som

Animal Collective eller James Blake. De är annorlun-da, på ett originellt och särpräglat vis, och originalitet och nytänkande är alltid en stark kraft att räkna med, oavsett vilket område man är verksam inom. Folk blir nyfikna när de hör eller ser någonting som sticker ut och inte låter precis likt allt annat. Topplistorna domi-neras ju numera nästan uteslutande av dansmusik och countrymusik, åtminstone i USA. Och i ärlighe-tens namn så finns det naturligtvis sådant på listorna som är riktigt bra. Artister som jag själv beundrar, till exempel Eryka Badu, är väldigt politiska men samti-digt väldigt känslösamma. Men jag är helt övertygad om att det kommer fram någon som kommer att göra det vi gjorde i Velvet Underground på sitt helt egna sätt och helt och hållet på sina egna villkor.

Bankkrisen, krisen om demokratisk kapitalism, är verkligen allvarlig och regeringen är helt paralyserad. De tvingas handskas med lobbyister från bankkon-cernerna. Bankerna styr och ställer och det är skam-ligt. Resten av landet utgör de 99 procent som visar sitt missnöje och inte längre tolererar att landets ska-das ekonomisk på grund av denna enda procent av korrupta och giriga människor som missköter landets ekonomi. Occupy Wall Street-rörelsen är en av de viktigaste demonstrationerna i modern tid. Folk visar sitt missnöje på ett fredligt vis. Jag är helt övertygad om att det inte var Occupy Wall Street-folket som låg bakom uttalandet att de hotar att stänga ner börsen på Wall Street, jag är övertygad om att det var en då-

lig ursäkt för att borgmästaren Mi-chael Bloomberg skulle kunna verk-ställa en razzia och skicka in poliser nattetid för att tvinga bort anhängar-na till Occupy Wall Street-rörelsen. Om du bara hade haft 15 minuter av berömmelse, vad tror du dina minuter skulle innehålla?

Oj... jag har ingen aning, det får nog någon annan bedöma. Jag har alltid trott att om jag någonsin hade gjort någonting som blivit kommersiellt framgångsrikt, så hade jag blivit miss-tänksam och försökt att lista ut varför det blev det! Jag tänker ju inte alls i de banorna när jag gör musik, och 15 mi-nuter känns inte som tillräckligt med tid för att hinna med allt jag gjort. Jag är absolut inte äregirig och vill inte ha någon speciell uppmärksamhet av folk eller så, men min produktion ge-nom åren är ju ganska stor så, nej... jag klarar inte av att komprimera mitt arbete så att det faller inom ramarna för de Warholiska 15 minuterna.

Lars Yngve

Coste Apetrea

Coste Apetrea är en musiker som är en levande legend, med förflutet i bl.a. Samla mammas manna och Ramlösa kvällar, tillika soundtrackare (med inte minst ”ledmotivet” till Björnes magasin på sitt samvete), men i samband med det utmärkta initiativet Sweden Prog Fest i Stockholm fick jag nys om ett härligt vansinnesprojekt han är involverad i, så kort intervju för att starta saliveringen hos alla musikälskare:

Jag har hört rykten om ett ovanligt musikmastodontprojekt du arbetar med, vad består uppdraget i, varför gör du det och vad ska det bli?

Jag har fått uppdraget av chefen för radions försäljning att sammanställa en progg-samling bestående av progg från främst 70-talet för försäljning på den fria marknaden :-). Det ska bli en cd-box med runt 40-timmar musik och vi har planer att göra en app med register och många gratis låtar att ladda ner, tillgängligt för massorna. För dem som vill dyka djupare finns då denna mega-box med runt 40 timmar och runt 60 grupper och artister.

Jisses. Hur långt har du kommit?

Jag jobbar för fullt med att färdigställa materialet Och det enda jag kan säga nu är att det blir oerhört omfattande, inte ett litet urval favoriter, utan allt från den naivaste urproggen, teatermusik, kvinnogrupper, folkmusik, folkära rock/pop band, symf-rock, jazz, jazzrock, och experimenterande blandningar i olika genrer av band från hela landet. Från -67 till en bit in på 80-ta-

let... 55–60 artister och band, runt 40 timmar musik i dagsläget.

Det låter som ett helt galet projekt, men en våt dröm för älskare av progressiv svensk musik (och de finns ju i hela världen, har vi förstått, inte minst i Asien och Sydamerika). Fantastiskt initiativ från Sveriges Radio som ju nästan inte sprider någon livemusik idag, bortsett från ett och annat lunchprogram på P4, en halvtimme per kväll i P3 och så, givetvis, P2. Några exempel på

och annat jazz band... men ingen prog (med ett g). Anledningen till att mitt projekt blivit så omfattande är nog enbart mitt fel... p.g.a. min bild av att den tiden innefattade så mycket, kanske för att jag själv gjorde 150–200 spelningar om året från -72 till -84, då får man en överblick av mer personlig karaktär.

Jag tycker att grupper som jag då tyckte var jobbiga tjackpundare eller dåliga musiker idag är mer intressanta än då, för att allt är så välutbildat och värre-än-Sovjet-uniformt idag, så blir de där amatörbanden, som trots allt hade en hel del

bäst eller mer inflytelserik etc., jag är mer ute efter att ge en bild av tiden och den var mer än Hoola Bandoola och Nationalteatern.

Tack, boxen kommer självfallet att recenseras här i Nya upplagan. Lycka till med färdigställandet! Boxen utges under 2012.

Jan-Erik Zandersson

”Jag tycker att grupper som jag då tyckte var jobbiga tjackpundare eller dåliga musiker idag är mer intressanta än då, för att allt är så välutbildat och värre-än-Sovjet-uniformt idag...”

grupper/artister som är med och tips på sådant man bara måste lyssna på?

Nja, radion spelar in livemusik varje dag, någonstans i landet, det är antingen väldigt trendiga pop/rock-band, klassiskt eller folkmusik, ett

spelningar, enormt befriande och genuina, sett med dagens ögon. Band som Levande livet, Love Explosion, Låt tredje örat lyssna och tredje benet stampa takten, urproggare som bara lirade och struntade i vad andra tyckte.

Men det är ointressant att välja någon som var

Arne och Carlos

Lite inför påsk, men det kan inte jämföras med jul. Ni stickar också kläder. Hur fastnade ni för just det stickade?

Vi har stickat sedan ni var små. Det är så fascinerande vad man kan göra av bara en tråd.

Vad gör ni när ni inte stickar?

På sommaren är vi ute och jobbar i trädgården. I er bok nämns det att ni bor i ett järnvägshus. Berätta gärna lite mer om det!

Det är en gammal tågstation. Huset är i trä och byggdes 1902. Det går inte flera tåg nu, det sista gick 1988, så på vintern kan vi åka skidor på järnvägsspåret. Stationen ligger 682 meter över havet och ungefär två och en halv timme norr om Oslo.

Har ni fler projekt på gång?

Ja, vi har precis levererat ett manuskript till en liten bok om stickat påskpynt. Den kommer ut i februari, även i Sverige.

Går det att få tag i julkulor som ni har designat?

Nej, man måste sticka själv.

Det är intressant att fundera kring varför stickandet har fått en storhetsperiod igen. Det kanske kan ha att göra med det numera enorma informationsflödet, som bara tycks öka för var dag som går. Att sticka tillåter inga andra sidoaktiviteter. Det går inte att kolla lite på datorn med ett getöga på teven och ett i mobilen samtidigt som man stickar, utan kräver i princip full koncentration (möjligen med tv eller radio i bakgrunden). Det blir en nödvändig paus, en chans för hjärnan att återhämta sig en aning. Om det är anledningen så lär den här trenden hålla i sig ett bra tag. Hur som helst så kommer nog många med all säkerhet att sticka ihop ett par julkulor till granen, och för dem som blir sugna så är Arnes och Carlos bok en bra guide.

Jessica Johansson

Foto av Vasilis Theodorou

DIN STUND PÅ JORDEN

Klövern doftade i den ljusa sommarkvällen. Kvigornas skulle hem och mjölkas. Vi stadsbarn var hos farmor och farfar på sommarlov och hjälpte till med olika sysslor på gården. Vi gick bakom och svängde med långa käppar och drev djuren från beteshagen mot lagården. När en kviga vimsigt vände och sprang åt fel håll i motsatt riktning, blev vi rädda för att bli stängade av hennes horn. Svettiga och stolta kom vi fram med djuren till lagårdsöppningen där farbror Yngve med ett soligt vargrin mot oss och det blonda året på ända släppte in dem och berömde oss. Hans ögon glittrade av värme.

Det dör ungefär 100 000 svenskar om året. Det är en abstrakt siffra. Idag dog Yngve, vår kära farbror i en ålder av åttio år. Han var inte abstrakt utan en människa av kött och blod, en trygg bonde med hela sin livsgärning med och av jorden, oskiljaktig

från livscykeln sådd – skörd – liv – död, bosatt hela livet på släktgården. I augusti fick Yngve åka färdtjänst från sjukhemmet för att fira sin sista födelsedag hemma med hela sin familj. Frun och exfrun, tre barn, sju barnbarn och ett barnbarnsbarn. Ett band tillbaka till min pappas barndom har klippts av och det blåser en kylig vind.

Vi blir ensammare varje gång någon kär person dör. Visst, det är en naturlig händelse. Och att sörja är också naturligt... Anhörig är ett viktigt ord. Höra till. Vara beroende av någon – en del av livet. Jag har pratat och pratat i telefon med hans nära anhöriga. Måste dela förlusten med dem för att den ska bli lite verklig.

Sen gick jag och simmade, – mitt sätt att hantera smärtan, omgiven av mjukt vatten, längd efter längd utan att tänka, bara armarnas och benens upprepade rörelser.

Nu har denna dagen snart gått, det blir skönt att vakna i morgon. Till en annan dag.

”En dag i taget”, var det farbror sade sista gången jag besökte honom.

Det är märkvärdigt när den yngre generationen börjar intressera sig för vad min generation gjorde i vår ungdom. Plötsligt är den politiskt engagerade konsten efterfrågad igen. Det är sällsamt att våra ämneshalv då på 70-talet fortfarande behöver bevisas. Jag är med på en utställning på Krogshuset i Lund med grafik och teckningar från den där radikala perioden. Den unge intendenten Emil har varit drivande och visat en sällsynt entusiasm för oss äldre feministiska damer och våra ungdomsverk. Publiken var road och gripen av nostalgi, främst de äldre förstas, men studenterna från konsthögskolan visade också nyfikenhet. Kanske tiden är mogen. Vi visar att man KAN säga obekväma saker rakt ut, att man behöver visa mod och vara lite fräck i satiren för att nå ut.

Ämneshalven på 60- och 70-talen var ofta: kritik av kapitalism, utslagning och klassamhälle, förtryck av kvinnan, imperialism, samhällets övervakning och kontroll av medborgarna, kärnkraft och miljöförstöring, kärnfamiljens

instängdhet, eller behovet av sexuell frigörelse. Somligt är aktuella teman även idag, och på många områden har det blivit ännu värre.

De demokratiska krafterna har försvagats globalt i förhållande till finanskapitalet som har tagit för sig allt större makt. Se på bankerna och eurokrisen. Gör konstnärerna konst som handlar om detta? Det kontrollsamhälle som växte fram på 70-talet har förstärkts och blivit rena STASI-drömmen fast vi nu frivilligt lämnar ut våra liv för registrering genom Facebook och bloggar, vi lämnar tydliga elektroniska spår efter oss genom mobilanvändande och kontokort. Storebror ser ALLT vad du gör. Handlar konsten idag om det?

Nej, jag vill inte tvinga in konsten i bestämda banor, den ska vara fri. Men vi underskattar idag dess potential att gestalta samhälleliga strukturer. Nja, inte helt sant, inom teatern sker det ofta. Och i de nya tecknade seriealbumen, där frodas satiren.

Men förklaringen är nog den, att när 70-talet slutade i baksällan och drömmarna visade sig svårare att förverkliga än någon hade trott, var besvikelsen så bedövande att vi helt tappade tron på kollektivet, på att konsten kunde förändra något och vi gav upp. På 80-talet när utopierna var döda gällde bara Individ. Konstnären skulle vara ett varumärke. Skapandet och drömmarna tog andra vägar.

Drömmar... jag önskar idag, att alla barn fick kontakt med en liten bondgård, där de fick uppleva höbärgning, mjölkning och utfodring av hästar och kor som vi fick på 50-talet. Jag önskar alla barn en farbror som Yngve.

”– Han sitter och täljer sin ålders stav Må hans ätt ej i Sverige se slut! Vål bondens minne sänks uti grav Men hans verk varar tiden ut.”

Odalbonden, av Erik Gustav Geijer

Gitten Jönsson

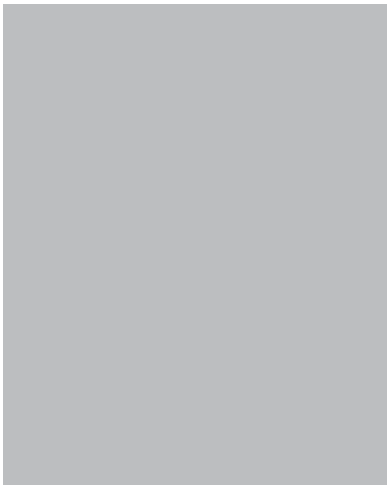
CITYTUNNELN (PÅ NATTEN EN GÅNG I TIMMEN)

Underjorden. Under jorden. På nittio-talet hade de kakel, nu är det grå sten-plattor, massa grå stenplattor. Det är imponerande. Har de fixat de här, män-niskorna, har de sprängt och grävt och hållt cement och bankat ner stenplat-tor. Murat och bränt och borrat och känt, känt försiktigt längs med den skrovliga väggen. Lagt räls till spår i fina rader, sladdat hissar och satt upp skyltar. Vem spelade egentligen in den ekande kvinnorösten som kommer från taket, golvet, väggarna, spöklikt som ett mantra. Hade de en annons på platsbanken, åkte de hem till hen-ne med en liten svart voice recorder och satt vid hennes köksbord sa de "säg: meddelande om spårändring" sa de "säg det med seriös ton men lite drömsk" sa de "som om du beklagar utan att säga just det".

I underjorden. Fan, det är nästan som Stockholm ju, fast renare, nyare. Inga rättor nere på rälsen. Inga knarka-re sittandes mot smutsiga kakelpelare. Mosaik här i Malmö. Station triangeln. Detta är ett människoverk. Jag förstår det inte, det är så stort. Enormt. Jag går fort och kommer ändå inte fram. Morgonmänniskorna har långt att springa. Många stenplattor att klappa skor mot i stress. Nästan som en sextimeters-löpbana. Utan ränder. Vilket samar-be-te, jag skratrar rakt ut, det är ofattbart, hör ni det? Hör ni det?

Men de är likgiltiga, människorna omkring mig. Här står vi, nere imunder-jorden och väntar på tåget. Det som går en gång i timmen. På natten. På lördagsnatten. Här står vi som ett gäng kråkor på en äng. Några i klungor. An-dra ensamma. Andra, som jag. Som en fågel. Vi står i klungor. Som fåglar. Vi är fåglar. Detta är ett fågelverk. Några är berusade, de skriker om fotboll. Någ-ra tittar stint framför sig, eller viskar med varandra. Det är en annan sak på morgnarna, då är vi rovdjur. Vi står inte i klungor, vi står som arméer. Men nu är det natt, fridfull natt, lysande fast mörk. Jättemörk i underjorden. Citytunneln, heter den visst. Så kommer tåget. Tå-get som en vind. En vind i tusen miljar-der kilometer i timmen som är jättehård och man dör om man tar steget ut. Un-gefär. Jag vet, jag vet. Hektor vet, Hek-tor i graven. Så jag tar ett steg tillbaka. Blundar. Öppnar ögonen och stiger på. Hektor sa en intressant sak om tåg. Och människor. Att när det sprakar så-där på spåren och ledningarna, är det tankarna som kolliderar. Alla sitter där och tänker. I sin egen lilla värld. Ett tan-kecentrum, en kreativitetens vindil. Att alla tankarna vävs samman till ett myck-et vackert och komplicerat mönster i taket. Osynligt förstås. Men hörbart. Som viskande röster. Lyssna.

Cecilia Stanley

MISSMODE

Jag tror det var runt 2005 som alla plötsligt började blogga om "mode". Jag också. Jag tänkte att jag skulle skriva om allt som modetidningarna inte skrev. Till exempel att det "svens-ka modeundret" var bullshit. Och att gylfarna på Acnes byxor alltid gled ner utan att man rört den. 2005 var också året då H&M lanserade sitt andra de-signersamarbete. Stella McCartney åt massorna. Jag, som ändå skulle ner på stan i några ärenden, tänkte att "jag gillar förbi H&M på vägen hem och kol-lar in utbudet". Men när jag gick förbi butiken, på väg till mina ärenden, insåg jag att det var en urusel plan. Mängden människor som samlats utanför buti-ken var... häpnadsväckande? Detta var innan klädkedjan införde kösystem, så jag lyckades tränga mig in i den oor-ganiserade folkmassan.

Tiden mellan dörrarnas öppnande och betalningen i kassan har jag bara lössryckt minnesbilder från. Det som skedde inne i butiken under tiden är så ovärdigt att tala högt om. Civiliserade människor förvandlades till hungriga djur. Och Stella McCartneys, mycket mediokra kollektion, var köttstycket vi alla ville åt. Jag hade blåmärken på ar-marna när jag kom ut därifrån.

Den där shoppingssessionen hand-lade inte om mode. Inte ens om kläder. Den handlade om något annat. Jag slu-tade blogga om kläder.

Donatella Versace visade från bör-jan svält intresse för att samarbeta med den svenska klädkedjan, men hösten 2011 gav sig även hon.

Hon förklarade sig med att unga människor börjat gillar Versace och att många inspireras av märket. Nu ville hon ge kidsen the real deal. "Det hand-lar inte om att se likadana ut. Det hand-lar om att våga, och om att få män-niskor att drömma", säger Donatella Versace i en intervju i New York Times. Eller vänta nu...?

I den där intervju säger designern allt det som är mode. Men i fel sam-manhang. Det hade varit ärliga svar om hon hållit fast vid sin uppfattning om att bevara lyxen, extravagansen och det vulgära kring Versace, och vågra sam-arbeta med klädkedjan.

Men några dagar efter kollektions-släppet när jag går förbi butiken upp-täcker jag att förvånansvärt många kläder från samarbetet hänger kvar på sina galgar. De plagg som andas mest Versace. De groteska färgexplo-sionerna med fransar. Klänningar med gulddetaljer.

"Fashion" är inte för alla. Det är inte allas rätt att vara Liz Hurley detta nyår. På samma sätt som det inte är allas rätt att ha en Monet hemma på var-dagsrumsväggen. För mode handlar inte om att se likadana ut, utan om att våga. Och att drömma. Kanske, och förhoppningsvis, var det meningen att Donatella Versace lät några klänningar bli osäljbara.

Julia Pileby

ALL DENNA HÄRLIGA JULMUSIK

Fantastiskt vilken aldrig sinande ström av julsång-er som spelas in! Och hörs överallt – en kort period varje år.

Lite fascinerande är det att nästan varje artist verkar ha en must do – lista där spela in en julskiva ingår. Eller i alla fall på något vis göra en egen variant på ju-lens musik.

Varför är det så populärt? Kanske beror det på stämningen? Julstämningen. Musik får oss ju som välbekant in i olika känslomässiga tillstånd, och när det närmar sig jul vill vi "komma in i stämning". Denna efterlängtnade vilohelg efter höstens snuvor och ar-beten. Julen – den dyrbara pärlan på året! Mat, paket och familj. Då alla ska må bra.

Förr handlade julen om att fira Jesu födelse. Natur-ligtvis lever budskapet vidare om historiens nyfödde Messias.

Men budskapet och traditionen har kvaddat gan-ska mycket på senare år. Istället har julhandeln blivit i centrum. Julen har för många blivit något plågsamt. Man måste hinna med, fixa allt inför jul, ha råd med dyrare och dyrare presenter. Umgås tvångsmässigt med dåliga relationer. Och i värsta fall – sörja ensam. Självlkärt är julen underbar! När allt är frid och fröjd!

Men i musiken... Där råder stämningen. Där ljuder änglasången klart! Julens klockor ring!

Ibland världens alla julsånger finns också några av världens vackraste hymner. Och magnifika verk som framförs med högsta klass och värdighet. Varna sånger som värmer själen.

Budskapet i julmusiken sammanfattas till en sak; Den nyfödda Konungen! Guds son föds till jorden! Eftersom detta av många anses vara historisk fakta så är det förklarligt att så mycket sång och musik ge-nom tiderna hyllat händelsen. Sen huruvida det är så roligt för Jesus att bli mer hyllad och inåkommen som baby än vuxen, det får vara osagt. Alltså jag tän-ker att Hans upståndelse borde vara betydligt mer hyllat...

Eller är det kanske det att just den mysiga stäm-ningen är härligare än verkliga livet? Är det inte sköna-re med ett litet barn i en krubba än en vuxen man som predikade moral och pekade på behov av förändring. Dessutom en korsfästelse för synden. Uppståndel-sen och... nej, det blev kanske lite för mycket för att ha mysigt kring.

Tillbaka till julmusiken. Vi glömmar varför vi firar jul egentligen. Vad vore julen utan musik? Jag älskar julmusik. Jag är inte så förtjust i själva julen. I synner-het som det egentligen inte alls var då Jesus föddes.

Man vet inte exakt när men någonstans runt påskti-den lär vara mer troligt. Däremot ärde den kristna traditionen julhögtiden ur hednariter. ... Jag är mer för god mat, gemenskap och presenter när som helst. Som krydda i vardagen. ... Men julmusiken då? Ja, jag älskar glädjen och förväntan. Och bäst tycker jag de riktigt pampiga hyllningarna till Jesus är. Så som O helga natt, Joy to the world och liknande.

Jag tror ju inte på tomten så det ringe inga klockor i mig med den sortens julsång – även om det kan vara lite ulligt och kul.

Men ljuset. Budskapet om frid och kärlek på vår jord. Det är viktigt. Det gör en skillnad för att man någon-stans tror på att det ska vara just ljus, kärlek och frid runt julen. Kanske vi skulle behöva julmusik året om?

Åsa M Waldau

VINTERSAGOR FÖR INTERNET (OCH PAPPER)

Kära läsare,

Kanske minns du Selma Lagerlöf (eller Semla Sagolöf som Blandaren en gång skrev). Hon var en av svensk litteraturs skickligaste berättare. Du får tro mig på mitt ord.

Hon började ofta sina berättelser med "Det var en präst etc." och inte "Det var en gång en präst etc." Sådär tänker jag också göra nu. Då kanske jag blir lika stor berättare som Selma Lagerlöf (eller Samla Wermeland som man ytterst sällan sa på den tiden).

Vi drar igång! Det var en björn som var ute och strövade i terrängen strax söder om bokstaven U i Storuman. Det var kallt. Snön gnistrade i den nedgående kvällssolen och fjällen i fjärran liknade långa havsvågor (fast större).

Björnen tänkte: Hmm, det är kallt. Snön gnistrar i den nedgående kvälls-solen. Fjällen i fjärran liknar långa havs-vågor (fast större). Jag undrar vilken vecka det är.

Nu mötte björnen en fjällräv, vars kritvita päls kunde tävla med den dy-raste minks.

– Vad är det för vecka? öppnade björnen samtalet på sitt litet byrskta sätt.

– Det är vecka sexton år 2010, sva-rade fjällräven, ty han hade reda på sig.

– Val röt björnen, då ska jag ju ligga och sova i ide! Jag har antingen gått upp för tidigt, eller helt enkelt glömt att krypa till kojs. Vad är din gissning, fjällräv?

– Jag tror att bror björn har mis-sat taptot, formulerade sig fjällräven. Hopp i sång, tillade han med en känd föräldraförmaning.

Och björnen till att gräva sig ett ide så det stod härliga till! Det yrde snö och granrötter och myrstackar! Till sist hade han tillrett sig ett mysigt vinteride och drog upp snötäcket ända upp till hakan.

Dagen därpå lyste den starkaste vär-sol, och han var tvungen att lämna idet.

Gissa om han kände sig utsövd! Nu undrar du säkert: Vad är slutsat-sen eller moralen av denna vintersaga? Kan vi lära oss något? Jag tror att vi kan formulera moralen såhär: "Om du inte vet vilken vecka det är, så är det inte nå-gon idé att gå i ide."

Det var en kamel som strövade om-kring på den skånska slätten ej långt från Kivik (inte heller särskilt långt från Simrishamn).

– Tjenare, tvåpucklare, ropade en oförskämd svartvit ko som stod och betade i en hage. Varför ser du inte ut som på cigarrettpaketet? fortsatte hon allt under det att hon idisslade det gröna gräs som en gång skulle för-vandlas till vit mjölk.

– Listen, you milk-shake, svarade kamelen, ty han behärskade alla nu le-vande språk.

På cigarrettpaketet för märket CA-MEL avlidas en dromedar. Självt är jag kamel och helt rökfri.

Jonas Hallberg

SKULLE KUNNA

En vandrande skugga av en människa som någonstans existerar. En dåligt gjord kopia av en individ som är glömd. Levande död. Orden "skulle kunna..." ekar gång på gång i huvudet. Ord som önskas förvandlas till ett enda ord, "kan". Man ser på dem andra. Och frå-gar sig – varför är jag inte där? För man "skulle (ju) kunna".

OM, det återkommande OM: et. Ett ord nära besläktat med "skulle kunna". Om bara, om jag, om hon, om vi, om du, om det. Om omständigheterna vore annorlunda, om jag ansträngde mig, om jag la ner lika mycket tid på det som dem, om jag fokuserade, om jag orkade, om jag bara ville. Men i slutän-den finns det bara ett enda OM, och det är OM jag vågade. Modet som säger "kan" och fegheten som viskar "skulle kunna".

Bristen på vilja eller ork kan samman-fattas till ett bristande mod. Att sakna mod gör en både viljelös och kraftlös. Det kan vara bekvämt att skapa över-svallande bilder av sig själv och luta sig tillbaka på tankarna kring allt man tror sig ha förmågan att klara av. Min-dre bekvämt blir det om ens "skulle kunna" prövas i realiteten och möts av motgångar och kritik. Man når ett väg-skäl där det blir nödvändigt att ställa sig frågan "kan jag verkligen?". Den själv-goda människan förvandlas till en per-son som tvingas vara självkritisk och bilderna av ens egen person målas om i något mer realistiska toner. Tavlorna blir mindre färgstarka och översval-lande och målas istället in en grå ton av realism – men de blir mer sanna. & san-ningen är alltid eftersträvsvärd. En-dast det sanna kan formas om och bli till något nytt. Falska kopior rasar sönder när man petar på dem.

I tankarnas värld kan det mesta bli vackert och enkelt. Särskilt eftersom ingen annan lyckas tränga i denna värld utan man är ensam regissör. Det krävs mod att våga påbörja förflytt-ningen från den egna världen till verk-ligheten där andra människor deltar i manusskrivandet av ens liv. I den verk-ligheten blir man synlig och alla ens tankar och idéer om sig själv prövas. Likaså kommer det allteftersom up-penbaras om man faktiskt KAN det man tror sig "skulle kunna".

Sätter man sitt liv på paus och fast-nar i tankarnas värld förvandlas man allt mer in i en vandrande skugga. I en värld befriad från hinder och smär-ta, men också en värld i avsaknad av verkliga känslor och sann glädje. Som några vänner till mig häromdagen taturerade in på armen "Vi kör. Ba kör..".

Isadora Bennet

DET VAR BÄTTRE FÖRR

Under en knapp månads välbehöv-lig bortavaro haver jag froterats med flertalet oefterhärmliga individer ur inavelns högborg d.v.s. den engelska noblessen i deras glättiga vardag. Så i förmiddags trampade jag ånyo svensk mark. Förfaller som om jag återvänt till fäderneslandet i grefvens tid, lagom för att kana runt på försåtligt halkiga höstlöv, äta kanelsnäcka och sippta te med fingervantsförsedda händer i lilla salongen.

Med facit i hand konstateras kan att denna senaste utlandsvistelse fortgått alltför länge. Det finnes en gräns för hur mycket gin rummy, shuffle board, whist, slafsiga middagsbjudningar och meningslösa whiskeyprovningar Grefve Fågelsparre förmår uthärda un-der en månad. Ehuruval dessa äga rum i det forna brittiska imperiets högborg. Vid flertalet tillfällen tvingades jag sätta ner foten och låxa upp en hoper oppfosttrade snorvalpar vilka förgäves försökte fylla sina anfäders spatiösa fotbeklädnader. Komma här och påstå att mina whiskeyblandningar smakar terpentin? Trams och förbannad lögn, inget annat! Dög Fågelsparres blend åt det gamla gardet så dessa faen i mig goda nog åt en hoper drumlar vilka allt-jämnt lallar runt med kondenserat H2O bakom öronen. Därmed basta!

På inbjudan av baronessan J när-varade jag som representant från svenska sektionen av Adliga taxklub-ben (ATAx) då flertalet nordeuropeiska nationella Taxklubbar ämnade delta i konventet Dachshund 2008. Kvällstid rörde diskussionerna företrädesvis tax-relaterade rasspecifikationer, på dagtid stod det mestadels jakt på agendan.

Första dagens jakttroféer lyste med sin frånvaro. Sannolikt till största delen beroende på att den tilldelade ammu-nitionen var av typen lös övningsammu-nition, dvs patronen innehöll funktione-rande drivladdning men saknade kula. Vill minnas att det under min barndom huserade en patron Seeger som även denne saknade en kula, låt vara i pun-gen men ändock, och som av bygdens fruntimmer kallade för blindgångaren.

Nästföljande dag var det en beslut-sam skara halvblinda soffpotatisar som åter gafvo sig ut på jakt. Trots ett beslutsamt sinnelag kundes vid jakt-dagens ände konstateras att följande byten nedlagts: Ett exemplar av hene-s kungliga höghets röda brevblåder, en postbil, tre träd av skiftande art och grovlek, ett vägmärke varnandes för skarp högerböj samt en igelkott vilken i ärlighetens namn ytterst oavsiktligt togs av daga med Ragna Rovern under hemfärden från skogen. Efter dessa tvenne hårt prövande dagar upphörde jag att medfölja på ytterligare jakter av ren självbevarelsedrift. Detta om detta.

Nu ämnar jag inom kort lämna Ra-barberklubbens ombonade salar och för första gången denna månad styra kosan mot mina ägor. Men först skall jag hämta ut min stråvhåriga tax Sere-nius från inackorderingen hos kärring-en Ahlström.

Grefve Fågelsparre

A KNIGHT A THE OPERA

Hela mitt liv har jag baktalat allt som jag inte förstått. Jag har haft åsikter som jag liksom bara haft, av hävd och flertalet utan att någonsin egentligen ställa dem mot väggen. Kanske för att jag är svensk, vad vet jag. Vi är ju världsmästare du och jag på att förringa andra i hopp om att liksom framhäva oss själva på något fånigt vis.

Jag själv har framfört allt vardagshatat finkultur. Eller kanske mer finkulturella. Eller kanske just därför. På samma sätt som knytblusarna och de förnäma r'en hållit mig från blåpolitiken.

Men plötsligt en kväll i soffan förra månaden så slog tanken mig. Tänk om jag bara tycker som jag tycker, men egentligen inte alls tycker så? Att jag t ex hatat opera hela mitt liv bara för att jag hatat opera och inget annat. Tänk om jag egentligen gillar det och bara har förvägrat mig en grym möjlighet genom att leva med slutna sinnen?

Min soffå är farlig. Där fattas de stora besluten för det är där jag finner ro och ger plats för sköna fria tan-ka. Detta är samma soffå i vilken jag för två år sen tänkte "fan man skulle lära sig flyga" några sekunder för länge. Idag är jag färdigcertifierad pilot. Och ra-den av vitala soffbeslut kan göras lång.

Nu var det dags att gå i clinch med min egen för-dom. Per hjärta Opera är lika med sant? Hela jag ryste till av olust till vid tanken. Så jag bestämde mig och två timmar senare var allt bokat och klart.

Resa t/r New York. 2 nätter på härliga Hudson Hotel. Biljett 1:a orkesterbänk på Metropolitan, höstpre-miären av Verdis La Traviata. Helt ensam.

Said and done. Det är nu 4 veckor senare och jag är nyss hemkommen efter en aha-upplevelse å la car-te. Klädde mig så fint jag bara kunde, åt mig en fan-tastisk solomiddag och tog sen en droska till formida-bla Metropolitan.

Jag hade fått plats bara 70cm bakom dirigenten, så nära att jag hörde honom frusta och såg näsbor-rarna vidgas då kraftfullheten i det pampiga eskalera-de. Jag satt t o m så nära att jag hade hakan på kanten till det klassiska, säkert hundrahövdade, orkesterdi-cket (det som sannolikt kallas cd-spelare i Sverige). Framför mig en liten skärm där jag fick rullande över-sättning, hade glömt att de ju sjunger på Italienska.

Det var sannolikt den mäktigaste påklädda upple-velse jag varit med om. Jag svär. Jag kallar det upple-velse för det var precis vad det var. Det var inte musik, det var en upplevelse. Och jag älskade upplevelsen utan reservationer, inte musiken. Andades in den med ömsom slutna ögon, ömsom med kärlek betraktandes de överdådiga konstverken i symbios med allt.

Handlingen var förvisso rätt futtig, men helheten, rysningen var så obeskrivligt mighty. Den enorma rol-listan som bara den var många sidor i häftet. Kostyme-rna, fuck helt otroligt. Men så stod det också "furs by Fendi" etc i programmet och jag skiter i vilket bara det blir så här kompromisslöst supervackert.

Och för er som aldrig testat. Opera är så sjukt sex-igt. Så påverkandestarkt att varenda liten hormon går i spinn.

Så, min fördomsbrottning var till ända. Och inte bara hamnade jag i parter, jag hamnade på rygg mot ett upplevelserus som sa "ger du dig? "ger du dig?". Och jag gav mig. Nej fan vad skönt att tröttna på sig själv. Jag är så-ååååå mått på mig själv och mina geggiga gamla upp-fattningar. Men wow vilken dörr som öppnats. Jag har ju för fan allit kvar. Livet, tiden, och allt som jag förvägrat mig i min gamla åsiktsdumhet. Något jag sannolikt delar med både dig och dig. Och dig. Nu snurrar här Luciano och Jussi mellan mina an-nars så självklara Fugazi, Bad Religion och Minor Th-reat. En ganska så friktionsrik mix. Och friktion skapar ju en sån skön värme. Try it, you'll like it.Over and out.

Per Holknekt

SILENT NIGHT, HOLY NIGHT.

Man menar ju att julen den är till för dom små

Men jag minns när jag var liten, det var en mardröm redan då

Vid fem hade dom väckt en

Och vid tolv kom hela släkten

Min morfar och min faster och hennes

man med andedräkten

Dom tvinga en till dans

Och massa annat trams

Sen gråla dom om vikten av att:

Hålla sams

En vers ur låten Juligen med Just D.

Just det kan man säga. Och att vi nu-

mera drömmar om en Green Christmas.

Det är tio år sedan snön föll i Helsingfors

juletid. Det berättar min gode vän, som

är uppvuxen på skidor i den Finländska

huvudstaden. Sådan är kapitalismen, ty

var konsumtion gör att vi snart kan odla

julrosor i rabatterna som på Teneriffa.

Snyggt, men det blir svårt för den nord-

iska julgranen att överleva i barrskogen.

Man får välja hur man vill ha det.

Jul jul, strålning i jul, kärnkraftsel över gröna skogar, himmelens kronor med gnistrande ljus, O Helga natt, o helga stund för världen. Nå, jag skulle person-ligen inte ha något emot att vi backar.

Mindre elkonsumtion - mindre kärnkraft.

Ja det är det som är frågan. För när vi

tänder våra tusen juleljus i jordens alla

varuhus, tusen tusen stråla ock, på jor-dens djupblå grund. Snyggt, men dyr-

köpt på sikt skulle jag säga.

Men nu är det jul igen. Och när jul-

dagsmorgon glimmar, vi vill till stallet

gå. Vi vill Rockin'Around the Christmas

Tree, vi tänder ett ljus och låter det brin-

na, vi vill ha mer jul, mer jul, ge mig mer

jul! tusen stjärnor som tindrar, glitter så

långt jag ser, av juleljus som glimmar, vill

jag ha mer. Ja, vi vill till stallet gå, och vill

vi ordren först?

Pepparkaka. /.../ Ordet, liksom ka-

kan, har sitt ursprung i Tyskland. De för-

sta pepparkakorna var rejält kryddade

honungssakor, som såldes till medeltida

munkar som medicin. Kakorna var dyra,

och många skuldsatte sig rejält för att

komma åt dyrgriperna. Att kakan sägs

påverka humöret beror kanske på dess

medicinska historia. Det är ju lättare att

vara snäll när man mår bra.

(Liten ordbok för underklassen,

Greider/Alstad).

Vi komma, vi komma från Pepparka-

keland, och vägen vi vandrat tillskans

hand i hand. Och julen är här, lyser frid på

jorden. Glädjen är stor, i våra barns klara

ögon bor den. Och nu är det jul igen, och

nu har vi ljus här i vårt hus, julen är kom-

AZYMOLOCH KREATIN

–OCH DE MODÄRNA FRISYRERNA

AZYMOLOCH KREATIN

"Hår och hårbotten blir lätt uttorkade. Med Azymol hårcreme återfår håret form och lyster. Välvärdad frisyr utan smet och kladd. Ta lite Azymol i handen och massera in i hårbotten. Kamma som vanligt. Prova också Azymol Stimulus hårvatten som gör håret friskt och lättkammat!

"Så löd texten på hårcremen Azymols kartong. Ord som klingar himmelskt i mina öron; "form och lyster", "välvärdad frisyr", "friskt och lättkammat hår".

De två förlorade sönerna vid namn Azymol och Keratin kommer dock aldrig att återvända till sina hem! De hava stupat på det modärna samhällets slagfält. Keratin må räknas som försvunnen i strid – då den inte står att finna hos ens de mest seriösa återförsäljare – därtill måste här sorgligt nog meddelas att Azymols ukrmade lekamen nyligen hava upphittats.

Undertecknad telefonerade idag efter morgonkaffet till Cederroths konsumentkontakt i Upplands Väsby (020-838311) för att förfråga sig om vilka återförsäljare de har anlitat för Azymols smetfria hårcreme samt samma fabrikats hårvatten – med fett. Då bereds man en så förskräcklig nyhet att man tvingas sätta sig ned samt efter avslutat samtal lägga sig på kökssoffan för att återhämta sig från chocken; de båda ovanstående produkter har av Cederroth slutat tillverkas! Vad försvinner härnäst – Aqua Veras rakvatten, med sin uppfriskande doft av citrus? Hemska tanke!

Sedan lanthandeln, efter hård press från sin egen distributör ICA i form av konkurrens från stor-marknader samt krav på ett utbud av varor som inte sammanfaller med landsbygdens efterfrågan, tvingats stänga har man inte vetat riktigt hur det ska bli med någonting härute. Då undertecknad observerade bristen på dessa båda produkter i stadens livsmedelsbutiker fick han onda aningar och nu när behovet fann sig påträngande såg han ingen annan väg än att ringa företagets huvudkontor för att förfråga sig om distributionen, dock enbart för att mottaga detta sorgliga besked. Man tappade koncepten fullkomligt och kom sig inte ens för att låta telefonisten få veta vad deras före detta kund tyckte om förfarandet. Istället fann man sig stammande: "Vad säger hon? Jaha... Nähä... Tack då... God middag..."

Men att Cederroth med sin grönsåpa och alla andra säkra produkter att förlita sig på inte kunde vara generösa nog att låta tillverkningen av Azymol fortsätta finner man fullkomligt förkastligt. Allt detta till förmån för hårprodukter ämnade att kamma frisyrer som enbart förmedlar sömnproblem och dålig självinsikt åt smaklös ungdom utan sinne för stil och klass och enbart en imbecill talang för att följa alla modets nycker. I en sådan tid är det uppenbart att en pomada – eller hårvax som de ignoranta penntrollen i butikerna felaktigt låter kalla det – måste gå att tvätta bort så lätt som möjligt; modet kunna ju redan nästa dag kan ha gått vidare till att exploatera och degenerera en helt annan härstil.

Faktum är att det var länge sedan ens de mer anrika barberarna, där man även kunde låta sig bli rakad med rak-kniv, hade annat än olika ilaluktande hårgeléer för trendriktig ungdom till sitt förfogande. Ifall man inte vill gå hem okammad efter klippningen eller riskera att den tvåluktande icke permanenta hårprodukten rinner ner i ansiktet vid regn, finns ingen annan utväg än att ta med sig av egen hårcreme. Bäst är att fylla en mindre tobaksburk med hårcreme, då får håret både den näring och glans som eftersträvas och man luktar med ens som anstår en man.

Från producenterna till Azymol och Keratins sida tycks man nu helt kallt räkna med att samtliga deras kunder har hunnit tappa håret och därmed inte längre är i behov av nämnda produkter – men denna gentleman har fortfarande sitt här kvar, även om det råkar ha gått från guld- till silverfärgat.

Eder, Efraim Twärvigg

TAL I SKÄGGET

TAL I SKÄGGET

Jag avser härmed att lätta mitt hjärta en smula. Ty det är något som tynger mig. Jag har ävenledes förläget vandrat förbi herrens hus men kunde icke förmå mig att träda in genom herrens port. Detta då skammens brännande hetta fick mig att reflektera över skärseldens mindre angenäma tillvaro, samt att själva kyrkporten föreföll vara reglad från insidan. Av det undslupna ljudet att döma misstänker jag att den låsta kyrkporten eventuellt berodde på att någon form av samhällstjänst gick av stapeln därinne då gissningsvis missanpassade svårt kriminella tilldömts körsång i åtta veckor.

Då det sakrala alternativet till själslig rening föll bort fann jag ingen annan lösning än att avlämna en bekännelse på denna blogg och därmedelst förhoppningsvis kunna gå vidare med något sänär rak rygg. Min gode moder sa alltid att jag oftare borde jag tala ur skägget, ta bladet från mun-

Om min moder fortfarande varit i livet hade hon säkerligen dött på studs då hennes öron nåtts av nyheten att hennes son, Grefve Fågelsparre, bevistat ett Konsum.

”Om min moder fortfarande varit i livet hade hon säkerligen dött på studs då hennes öron nåtts av nyheten att hennes son, Grefve Fågelsparre, bevistat ett Konsum.”

nen samt ständigt sluta sätta migsjälv i klistret. Dessutom förbjöd hon mig strängeligen att kasta gurka i växthus. Något jag förövrigt aldrig gjort, det var grannens son Gilbert som därefter skyllde på mig. Jaja, nog tjafsat om barndomens oförrätter... Till saken!

Hur mycket jag än önskar och vill förtränga mina begångna missgärningar förhåller det sig ändock som så att jag av och till senaste tiden, vid flertalet tillfällen skall tilläggas, fallit för frestelsen och bevisat en butik vars blotta tanke på mina fötter mot golvet i dess innanmäte tidigare fått mig att skämmas likt en nybadad tax. Jag har brutit mot såväl mina egna övertygelser såväl som min ätts traditionella moraliska konventioner.

För all del, jag noterar ödmjukt med klädsamt nedslagen blick att jag förvisso icke är mer än människa och jag finner samtidigt viss tröst i att jag icke är ensam om att bevista etablissemang av detta slag då affärerna förefaller gå strålande. Nåja, hur som haver, då jag ibland passerat förbi liknande butiker har jag stundom lekt med tanken att låta nyfikenheten taga överhand och helt sonika knalla in. Vid samtliga tillfällen, fram tills bara någon vecka sedan, haver jag besinnat mig och istället nöjt mig med att fundera över eventuella ursäkter ifall någon närstående skulle ha ertappat mig obekymrat botaniserandes bland hyllorna därinne. Dock kvarstår faktum, människor har ett inbyggt drag av karaktärslöshet. Vissa begär och laster måste tillfredställas.

HEJ SMÅ LÄSARE

HEJ SMÅ LÄSARE

Jag måste få berätta för er hur det kan bli när man träffar på sitt barnbarn och det är en flicka och hon är sju år gammal och är intresserad av min visdom och mina erfarenheter. Man är ju inte precis bortskämd med att någon vill veta vad man tycker eller vad man har upplevt!

Mitt barnbarn (sondotter) heter Savolaks, har jag för mig. Hon är gullig och har liksom sin farfar ett starkt begränsat tålamod.

När man har lagt ut alla korten i patiensen IDIOTEN, så säger hon plötsligt: "Jag vill inte spela IDIOTEN." Då gäller det att blixtsnabbt föreslå något annat! Jag sliter fram boken PETTSON OCH FINDUS, som jag finner genial. Men nej, hon vill ha frågestund I soffan istället.

– Farfar, hur ser du på den finansiel-la situationen i Södra Europa?

– Ja du, Savolaks, det är en stor fråga. Om du har tio kronor, och så köper du godis för trettio kronor, då blir det ett underskott.

– Vad är underskott?

– Det är det enda som länderna I södra Europa har.

– Men den omständigheten att de alla har euro – hjälper det dem eller stjälper det dem?

– Det kan jag svara på det här.

– Nu pratar vi inte om just här längre.

Jag vill ha glass!

– Okay, då föreslår jag vaniljglass, rån och kolasås.

– Vad är rån?

– Det är sådana där rutiga tunna kex.

–Jag vill ha bananskivor istället.

– Okay, min sköna höna.

Sen går vi ner till stranden och plockar upp ungefär 30 av de 10.000 snäckor som ligger där. Hennes avsikt är att senare klistra fast snäckorna på en bädd av sand på en medelstort tändsticksask och på det sättet skänka havskänsla åt asken.

På vägen hem genom dymerna tar hon upp en ny tråd.

– Farfar, vad är politik?

– Det är att lyssna på vad folk vill ha och sen ge dem det.

– Men det kanske inte är bra för dem. Tänk om alla bara vill ha glass med kolasås!

– Det är korrekt. Man måste också kunna LEDA folket till nyttigare saker.

– Men om folket inte vill det, så kommer de ju inte att rösta på den politikern.

– Nej just det, det är ett dilemma.

– Vad är dilemma?

– Det är att trassla in sig i sin egen svada, så att man inte hittar ut igen.

– Tänker du på någon särskild politiker?

– Nej. Inte på Juholt I alla fall.

– Politiker brukar säga att de inte har makt. Men varför vill de då bli politiker?

–Nu går vi och handlar bananer.

Och skymningen faller och kajorna tystnar och solen ger sig av med löfte att återkomma "så snart som möjligt". Varje stund är gyllene, men glider likväl iväg för att aldrig återkomma.

Den politiker som lovar att ge mig möjlighet att stoppa tiden, får min röst.

Jonas Hallberg

MR SJÖGREN OCH JAG

MR SJÖGREN OCH JAG

Just nu pågår ett av mina reumatiska skov.

När jag säger det till mej själv "reumatiskt skov" tycker

jag att det låter som en sommar aktivitet på Lisseberg men så är det inte.

Långt ifrån – raka motsatsen faktiskt.

Reumatoid artrit och skov

Det är som att ha en ondsint kraft inuti som förvandlar leder och muskler till något stelt och ömt.

På dagarna är jag drullig, handikappad och har ont och på nätterna speedad och fundersam. Kortisonet jag måste ta för att minska svullnaden och bromsa infektionen gör mej pigg och yster.

Den här onda kraften eller rösten eller demonen som härjar inom mej ser sej även på ögonen. Jag blir alldeles torr och dammig i dom så dagarna går mest åt till att springa runt och blinka, halta och akta mej för att slå tårna i trösklarna.

Det är Sjögrens syndrom som tagit mej i förfogande – kanske är det han: Sjögren alltså som härjar med mina leder också. Ja jag kan ju inte ha hur

många krafter som helst här inuti och som styr och ställer man måste se upp med sina inre demoner och inte tala så öppet om dom. Det finns något som heter LPT och så finns det lästa avdelningar på sjukhus för sådana personer som säger sej höra alltför många röster.

Men jag har ett par – det måste jag medge. Först och främst har jag mej själv: en vanlig "gå och borsta håret" röst. Hennes tjtat om ditten och datten hör jag för jämnan.

Sen kommer den där barnsliga varianten av mej själv: Hon som vägrar växa upp och tycker det är skitkul med snöbollskrig och brottningsmatcher med hunden.

Ja sen har jag "Diffe" som man brukar kalla den där personen och som tycker att lite knark inte alls skulle skada så där vid extra speciella tillfällen. Det var länge sen jag hörde hennes röst nu men hon finns alltid där nästans – som en skugga av något mörkt i det förflutna.

Sen har vi bruden som inte går av för hackor – henne tillträder jag ungefär samtidigt som jag går entrar scenen eller ställer mej framför en kamera. En tuff självsäker tjej som vet vad hon vill och har dubbla lager hud på nästippen.

Bakom henne hörs en viskning av något lent. En öm röst som liksom smeker insidan av bröstkorgen och lämnar efter sej en ljusblå ton av sammet. Henne tycker jag mycket om. Det är synd bara att hon är så blygsam och timid.

Jahapp och sen har jag "fan jag duger ingenting till" – hon är en ständigt hackande röst som jag liksom hör som en syrlig resonans genom alla andra. Hennes röst är bitter, ofrånkomlig och pockande. Jag har gått i terapi för att bli av med henne men då jag tror att jag äntligen lyckats – dyker hon upp som ett brev från posten.

Sen har jag "jag ger mej inte förrän jag kan det här rösten" hon är drivande och kräver sitt. Oftast är det lika bra att lyssna till henne på en gång för annars blir det en jävla cirkus här inne. Maken

till folkuppviglare har jag sällan stött på.

– Hon kan verkligen göra en höna av en fjäder hon!

Sen har vi prestations rösten. Den går ofta hand i hand med "fan jag duger ingenting till" – rösten. Dessa två brukar kuckelura ihop någonstans bakom aortabågen. Där sitter de tu och smider planer medan övriga går till sina jobba och betalar skatt i likhet med vad traditionen kräver.

och så plötsligt när man tror att livet är som bäst störtar de fram redo att förstöra vad än de männe vara. Dom river och sliter i inredningen. Hackar med sina spett djupa hål i diafragman. Dom spottar och kivas och kräver att jag lyssnar på dom.

Dom är så starka ihop att dom överröstar alla andra röster. "Du måste prestera för att bli någon, du måste utföra svåra och omänskliga konststycken för att få respekt och du kommer ingenstans alls om du inte är smal och snygg och rik och det minsta vi kräver är en D–kurs i matte" skallar deras röster och slår ner som små atombomber inuti.

När de här två börjar härja inom mej då vet jag vad som väntar: Ångestdygn av självömkan, ständig skymning och hjärtklappning.

Ja ja, sen har vi den där relativt nya inneboende: Mr Sjögren. Han svälter ut mina slemhinnor – ger dessa en anorektisk fysionomi. Han ser till att ögon, mun, hals och alla andra slemhinnor torkar ut.

Jag har faktiskt en röst till. en hjälpsam, kärleksfull och vänlig stämma som gör det möjligt att stänga av ljudet på alla andra. Men hon är så anonym och obemärkt att jag ofta glömmer bort henne. Fast hon finns där någonstans – djupt inom mej.

Det är jag säker på

Sofia Rapp Johansson

HAIL AND METAL!

HAIL AND METAL!

Hela metal-världen står i lågor. Och detta tack var kvintett från goa staden Göteborg. In Flames från staden där alla heter Glenn har inte bara lagt hela Sverige för sina stålskodda fötter utan även större delen av världen gillar deras, numera patentsökta, melodiska dödsmetal.

De är numera, och har så varit sedan lång tid tillbaka, en otroligt väloljad maskin där inget lämnas åt slumpen utan allt, är planlagt in i minsta detalj som Charles Ingvar Jönsson skulle ha uttryckt det.

Senaste plattan "Sounds of a play-ground fading" är inget annat än ett listet mästerverk där, framförallt, gitarristen Björn Gelotte fått axla en tung mantel då hans bandkompis och In Flames grundare Jesper Strömblad valde att kliva åt sidan. Men han gör det med

den äran och bjuder på en platta med både bredd och djup. Refrängerna är breda som en sexfilig motorväg och det finns hookar som fäster som ett envist tuggummi under din convers-klädda fot. Men det är inte plattorna som gjort In Flames till ett av världens största band. Det är deras idoga och outröttliga turnerande världen över. Något som säkert kostar på då de har familjer och små barn hemma men är man en lojal metallarbetare så är man. Att de sedan bjuder på konserter som innehåller både öron och ögongodis gör säkert sitt till men går man på en konsert med In Flames så vet man att man får rejält med valuta för slantarna. När Jesper klev åt sidan så tog man in en gammal kompis som ersatt honom vid flera tillfällen. Nicklas Engelin (Engel, Passanger) passar som en handske i bandet. Han spelar bra, har stor scenärvaro och inte minst, gott humör. En inte en minst så viktig egenskap när man är ute på vägarna veckovis i stöten. Kolla även in Nicklas andra band Engel om du inte redan gjort det.

När In Flames spelade i Stockholm och Göteborg senast drog de över 15 000 personer. Imponerande.

Jerry Prütz

HALLÅ! VET DU? VEM DU, ÄR?!

När vi åker på semester, så slappnar vi av, eller? Vi brukar åtminstone påstå det.

Vi åker utomlands, annammar det kontinentala (?) levernet, dricker lite mer och blir mer oss själva (?). Detta innebär att; äta stark mat (d.v.s; starkare än pepperonin på kebabpizzan, från favoritpizzerian (min favorit; Roma i Tomeilla (men jag gillar inte ke-babpizza (jag gillar Capricciosa))), som; bränner som eld, ja ja, nu överdriver jag (vilket har med po-ängen att göra!), dricka stark sprit (starkare än systembolagets potatisbaserade dryckesvaror (min favorit; "Piratens besk") och stärka våra sinnen på grund av äventyrets spännande, kittlande och ibland lite skrämmande natur(Vi svenskar älskar natur).

Vi är oss själva (nu kommer vi till pudelns kärna (hur väl känner vi oss själva (för övrigt, Man kan skriva jätte-långa meningar om man använder parenteser))), vad nu det är; vi slappnar av. Men gör vi det? Är det inte så att vi är på hjälppänn, inför allt det nya vi upplever. Att vi slåss för det invanda, men bara låtsas att gilla alla konstigheter, bara för passa in?

Utan en droppe av det lokala rusningsmedlet, sitter vi och bannar våra; matvanor, dygnsrytm eller religiösa bakgrund, utan att egentligen, kanske ha, utforskat detta ämne tidigare (kanske under någon sen natt (med ett glas rödvin i handen (och favoritski-van från tonären (ni vet den pinsamma!)) och nu helt plötsligt, så vet vi! Varför är det så? Forskarna säger; (bara skojar) (det finns inga fotnötter och ingen skalig vetenskap i den här texten) vi vet ingenting, förutom att, folk förändras när de åker utomlands och har se-mester. När vi har semester i Sverige, tycker vi om att tälta, vara i naturen och äta gott. Det är naturligt, det kommer från vårt arv. För 200 år sedan eller kanske ännu mindre, så levde vi av, det som naturen erbjöd, vi vill helt enkelt tillbaka till det okomplicerade. När vi re-ser utomlands, måste vi:

Vaccinera oss

Skaffa visum

Läsa på

Lära oss laga den lokala maten

Inte minst, gå igenom säkerhetskontrollen och flyga över halva jordklotet , svälla upp (så att vi ser ut som "Michellingubben") (ni vet han i slutet av "Ghost-busters") och inte minst, stå ut med; flygmaten.

Sedan slappnar vi av?!

Tacka f-n, att vi slappnar av efter den chocken! Jag tror att vår nyfunna kärlek till utlandet och dess exotism, kan liknas vid en bastu, med tillhörande kall-bad, fast tvärtom.

När man badar bastu och hoppar i en iskall vak och sedan kommer upp igen, så har vi chockat krop-pen och den känner inte igen sig, den försöker kom-pensera. När vi åker till, t. ex: Thailand (som, ju, som ni vet är min favoritdestination (och många andras!)), så händer samma sak: Vi tar oss från ett iskallt klimat, både emotionellt och klimatmässigt och far iväg, mot dess motsats. Vad händer då? Blir vi oss själva då? Nja, våra sinnen kompenserar för föränd-ringen och vi får förmödligen, någon slags bedö-vningsdos av endorfin, eller något, för att skydda vår chockskadade hjärna:

Det är då vi säger:

Det är ju så här jag är!

Välkomna till Thailand, bli naturligt druckna!

Jonas "Jonas Jonassons" Jonasson

Stina Oscarson

Visioner kostar inte pengar

När jag var sju år hade jag bestämt mig för att bli fredsarbetare. Min bror var fem och vi arbetade tillsammans. Vi skulle skapa fred på jorden och hade förstått så mycket om världen att om man skulle skapa fred på jorden så måste man tala med USA:s president.

Jag och min bror bodde på den tiden i Skellefteå och presidenten bodde på andra sidan jorden så vi bestämde oss för att bygga ett flygplan. Vi samlade ihop kartonger, tejp och linor och framförallt massor av ballonger. Vi hade inget helium men vanliga ballonger borde duga bara vi hade tillräckligt många. Och det hade vi.

Det var en vårvinterdag i mars när vi tog ut planet på dagisgårdens baksida. Allt var noga uträknat. Där fanns en kulle och det borde vara enklast att lyfta från en höjd. Vi blåste upp ballongerna och hoppade i. Vi hade sagt hej då till alla kompisar, personalen på dagis och till våra föräldrar, men planet lyfte inte. Kanske blåste det för lite, kanske var det för få ballonger eller något annat fel, vi gick i alla fall in och började bygga en båt istället.

Vi fick tag i två stora oljefat, frigolit och bräder och byggde en riktigt vackert flöte med ett högt utkikstorn. Den stod klar precis när isen lättade från Bottenviken. Vi packade matsäck, tält och kikare och sa för andra gången "hej då" till våra föräldrar. Flotten flöt och drevs framåt med två vattenhjul och första dagsetappen blev en dryg kilometer. Sedan bestämde vi oss för att slå läger för natten. Vi åt vår matsäck, slog upp tältet och somnade. På natten började det blåsa. Det blåste upp till full storm och när vi vaknade hade flotten drivit till havs och ute stod regnet som spön i backen så vi packade ihop tältet,

promenerade hem och funderade.

Och då kom vi på att jorden var rund, ja andra hade ju kommit på det före oss men för oss var det en ganska ny insikt. Och om jorden var rund borde vi kunna gräva en grop till andra sidan. Och resten av sommaren grävde vi. Vi grävde hela dagarna, vi grävde så att det blev förändringar i grundvattennivån och bäcken svämmade över. En del grannar fick översvämning i sina källare, men vi fortsatte gräva. I åtta veckor grävde vi sen tog sommarlovet slut, familjen flyttade hem till stan och vi hade ännu inte hunnit igenom. Men resterna från gropen syns än idag som en stor böljande fördjupning mitt på stranden.

Det finns där som en påminnelse om den kraft man har när man är uppfylld av en stor dröm.

Detta är nu snart 30 år och jag blev inte fredsarbetare på det konkreta sätt jag tänkte som sjuåring, men på ett sätt är målet detsamma. Jag blev dramatiker och teaterregissör och har nu varit chef för Radioteatern i drygt sex månader. För mig handlar det mycket om att översätta de idéer jag har om konsten, samhället och världen till konkret verksamhet. Utan att tappa idén om vart jag är på väg.

Tidigt i hösts träffade jag Kristian Lundberg med anledning av att jag ville att han skulle dramatISera sin bok Yarden för radioteatern. I samband med det frågade jag honom vad de

människor, hans vänner och arbetskamrater, på Yarden skulle säga om deras liv blev teater som sändes i P1 och kanske recenserades i våra största dagstidningar.

Hans svar kom blixtnabbt och var omöjligt att värja sig mot: "Vem bryr sig? Er offentlighet är inte vår offentlighet."

Detta har jag sedan burit med mig som en ledstjärna i mitt arbete på Radioteatern.

Vilka är det vi vill ska stå på barrikaderna den dag man, på samma sätt som i radioteaterns nyårsrevy, får för sig att sälja Sveriges radio?

På samma sätt som kulturpolitiken har (eller borde ha) två riktningar ser jag på mitt uppdrag som chef för Radioteatern. Den ena handlar om konstnärlig kvalitet. Och det andra om demokrati.

Jag säger inte att de pekar åt olika håll men vi måste vara medvetna om att det emellan dessa ibland kan råda en intressekonflikt. Vi måste helt enkelt vara medvetna om att vi alla är fast i samhällets rådande kvalitetsbegrepp och maktstrukturer och att vi hela tiden måste anstränga oss för att inte bara spela samhället sådant det är utan sådant som vi önskar det skulle vara.

Det handlar om vilka berättelser vi berättar och vilka människor som ges möjlighet att komma till tals.

Och med de samarbeten vi initierat sedan jag började hoppas jag på att snart kunna lyssna på radioteater på

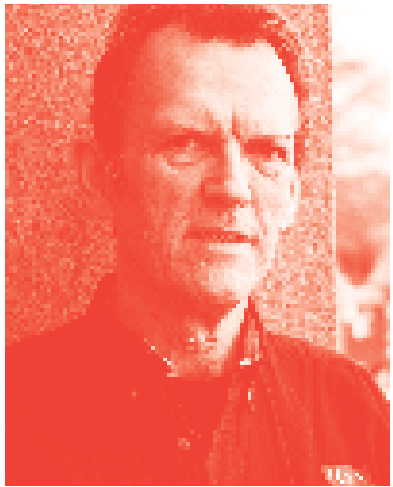
bibliotek, kulturhus, museer, SJ, Folkets hus och parkers digitala biografer, att SFI använder radioteatern i sin svensk undervisning för invandrare och att man till sommaren kan sitta med picknick på parkteatern och lyssna på Strindberg.

Helt enkelt att göra radioteatern till en del av det offentliga samtalet.

"Visioner tenderar att kosta väldigt mycket pengar" sa vår statsminister i ett tal för ett par veckor sedan. Den som säger så tänker jag är mycket fattig. Och om det varit sant skulle jag ha gått i personlig konkurs redan som sjuåring. Visioner kostar inte pengar, och jag kontrar med ett citat av Astrid Lindgren: "Allt stort som skett i världen skedde först i människans fantasi."

Stina Oscarson

Thomas Millroth

Resor och resor

Världen blir en annan då vi flyttar.

Inte förrän då fattar jag platsens mening. Den där banala plätten man bor på. Jag har alltid tänkt mig, att jag är uppdelad i en massa olika orter. Än Berlin, än USA, än Tyskland, ja, vad ni vill.

Så visar sig gravitationskraften som starkast runt Gärsnäs, där jag bott i många år tills nu. Varje gång jag besöker Häggs Livs, tänker jag, vilken jättebra livsmedelsaffär det är. Och med visst vemod hämtar jag ut ännu ett paket och köper ännu en förpackning huvudvärkstabletter. Och inte minst. Köper deras otroliga västerbottenost över disk.

Allt det där har rullat på. En varukorg, en blick på löpsedlarna, halvt i drömmar jag runt bland varorna och handlar. Men så sker omslaget, då flytten står för dörren. In till Malmö.

Under tiden har jag börjat en långsam avvänjning. På kuppen har jag upptäckt nya domäner. Mina främsta redskap för undersökning heter shopping. Det jag shoppar är mat. För att tjöja på min boplatz och närma mig Malmö har jag allt oftare svängt av till Sjöbo, då jag kommer från jobb västerut.

Det smakar alltid litet karl sa kärningen och kysste tuppen, eller hur det nu var.

Det känns ganska bra, men ändå samma. ICA i Sjöbo visar sig vara lysande det också.

Detta är ett sätt att vänja sig vid flyttdagen.

Men att gå så långt som att handla mat i Malmö, nej, det är för tidigt. Därför lever jag ännu i spagat.

Jag antar att det här också skulle kallas ett slags resa, ett modeord just nu. På Goethes tid var det betydligt äventyrligare. Det handlade om långa avstånd och tydliga skillnader, erfarenheter som krävde sin litterära tribut. När någon gör en resa kan det bli en berättelse. Påstod han. Det var inte skitprat för resan var ingen skitsak.

Nu är resor många slags förändringar.

Klassresor till exempel. Då var det inte bara ett fysiskt äventyr, ännu mer en ofta avgrundsdjup mental upplevelse av något annat. Jag inbillar mig att det var en nog så fysisk upplevelse av tid och rum.

Visst kan den så kallade klassresan bjuda en viss svindel.

Som ung förortsbo fick jag ju gå i privatskola inne i stan och ha vänner med

stora våningar och Nordisk Familjebok till hands. Det var rätt så upphetsande. Också när jag blev bjuden på middag, rätter jag aldrig fick hemmavid. Det gjorde mig nyfiken. Men jag har ändå inte kunnat se de sociala avstånd som jag tillryggalade var och varannan dag under min uppväxt som en riktig resa. Jag lämnade ju aldrig helt min bakgrund. Lika litet som jag uppslukades av min destination. Resa och resa, förresten. Det var mer en mental rörelse, en psykisk yrsel, för jag var ju ständigt densamme. Kanske lika omöjlig i båda miljöerna. Problemet var nog inte bara ett avstånd som liknas vid en resa, problemet var nog mer att förstå, att det går att vistas på många platser på en gång.

Eller inga alls någon längre tid utan leda.

Men så stegras en märklig sentimentalitet inför orten där man bor. Bara för att varje gång blir den sista.

Sista brevet i brevlådan si och så. Sista litern mjölk. Sista biten västerbottenost.

Det är stort. För att det inte är en matvara man betalar för, det är något annat.

de ni!? Fast inte så mycket apparater som mat. Jag gillar gott bröd, jag älskar goda ekologiska grönsaker. En smak som kan både förena en med en ort och särskilja en, liksom för sig själv och sina gelikar upphöja en genom utsökt smak.

Men under senare tid har alltfler av just dessa varor hittat in på till exempel ICA i Sjöbo och Häggs livs. Underbart.

Det var så jag insåg att jag inte bryr mig om balsamvinäger längre. När jag inte behövde betala jättemycket pengar i en affär jag sökt upp. Ja, då började jag på allvar fundera på varför jag var beredd att betala x gånger mer för denna lilla flaska än för vanlig vinäger. Noga smakade jag, nå, smaksättare, socker, hur gott är det i en riktig sallad? Är inte vinägerns roll att höja smaken, är inte vinägerns roll att ge syra, är inte vinägerns roll att ta med något av vinnets bett till de blandade grönsakerna, balanserat mot en riktig olja.

När jag väl tänkt den tanken, upphörde all fascination för balsamvinäger. Nej, längst ner på hyllorna hittade jag med rättiga vinägern, den billiga, den i de traditionella flaskorna jag kän-

där underbara ursprungliga billiga rödvinsvinägern i sin alldeles vanliga flaska utan några tillsatser alls.

Resor och flytt är inte så dramatiska ting som förr.

Nej, tekniken är till hjälp. Min stora överraskning kom, då jag skulle byta telefonnummer.

Det behövs inte, sade den vänliga försäljaren som kallade mig vid förnamn i snart varje mening.

Nej, förstår du, Thomas, du behöver inte bekymra dig om telefonnumret, Thomas. Du behåller ditt gamla nummer, Thomas!

Något förvånad avslöjade jag min konservatism – eller kanske ålder.

Men, jag har ju ett Simrishamnnummer!? Det gör inget, Thomas, du behåller ditt nummer som du vill, Thomas!

Ok. Tänkte jag. Det känns litet snopet. Jag hade nog förväntat mig ett litet häftigt 040-nummer. Nu blev jag liksom hängande i luften.

Samtidigt tänkte jag på alla med nummerpresenstatörer, hur snopna skulle de inte bli då ett samtal från Malmö-mitt-i-stan annonserades med ett riktnummer från en liten ort långt i öst.

Nej, resor och flytt är inte som förr i världen.

Inte är det så mycket man kan berätta egentligen. Allt är sig mer likt än man tror.

Men jag anar att det där med rödvinsvinägern är ett spår med djupare klyftor och längre verkliga transportsträckor än jag anade.

”Det var så jag insåg att jag inte bryr mig om balsamvinäger längre. När jag inte behövde betala jättemycket pengar i en affär jag sökt upp. Ja, då började jag på allvar fundera på varför...”

Det handlar om minne, hur en plats byggs upp inne i kroppens känslocentra.

Med lycka har det inte ett skvatt att göra. Inte heller trygghet.

Platsen för akut panikångest är nog så stark att stå på som någon elysesisk äng.

Jag tror vi ofta förväxlar orters trevlighet med konsumtion.

Ann Heberlein var ju inne på detta i sin senaste bok, som jag ofta återkommer till i mitt minne. Då tänker jag på hennes beskrivningar av medelklassen, som etablerar sig på landsbygden. Deras välmåga hänger ihop med märkesvaror, surdegssbröd, rätt espressoapparater och så vidare. Med dessa ting inreds hemmen i nya omgivningar.

Så har också jag gjort, vad trod-

ner igen från barndomen.

Salladen mädde mycket bättre. Och jag blev kvitt en inbillning och sparade mycket pengar.

Kanske jag är orättvis, men jag tänkte att balsamvinäger är en mallig matvara.

Nu har jag återgått till ursprunget. Vinäger.

Ja, det kallar jag också för en resa. En ommöblering i smakcentrum, som möjligen påverkats av faktorer som inte har med äkta smak att göra. Inte ens god smak.

Men nog med min egen inre klyvnad mellan mina olika miljöer.

Tro det om ni vill, men denna insikt gjorde mig med ens mycket helare.

Och en vacker dag kommer jag börja mina upptäcktsfärder inne i Malmös livsmedelsbutiker. Och hoppas finna den

Tänk er en framtid, då alla också får behålla sin personliga adress!

Vilket uppsving för alla gps-fabrikanter.

Den framtidsresan väcks jag snabbt ur, då minnet av många vinägerbemängda sallader på enkla syltor framkallas.

Det är vinägern det hänger på. Bara litet syrlighet som lyfter smaken och de banalaste råvaror sjunger med.

Det gäller att våga vara många på en gång, det går med den rätta enkla rödvinsvinägern.

Naturligtvis fungerar vitvinsvinäger också. Till och med äppelcidervinäger går bra.

Den som gör en resa har något att berätta om denna vinäger!

Thomas Millrothv

Eva Gabrielsson

Valsedlar eller säkra papper

När blev utförsäljning av statliga och kommunala bolag enbart en fråga om effektivisering? Varför talar vi inte om konsekvensen för demokrati? Om att vi som väljare förlorar våra ekonomiska maktmedel.

Utförsäljningarna och privatiseringarna handlar ytterst om framtida makt över politiken. Det handlar i extremfallet om att strypa demokratin och politikens inflytande på utvecklingen.

Det är bra att påminnas om det, för det var precis därför som denna privatiseringsprincip en gång uppkom. Det började som en attack mot demokratin i Chile 1973. Först störtades en radikal regering. Därefter inleddes den ekonomiska överföringen.

Makten skulle ligga hos privata företag, både inhemska och utländska. I Chiles fall var det i synnerhet amerikanska företag som avsågs.

Syftet var uppenbart; att se till att framtida regeringar – trots eventuella valframgångar och oavsett politisk färg – inte skulle kunna förändra Chile.

I förlängningen innebär principen att betydelsen av allmänna val ska minska. Är offentliga bolag hopplöst ineffektiva?

Utförsäljning kan inte motiveras med att det är omöjligt att effektivisera offentliga verksamheter redan idag. Möjligheterna ligger ju i ångandet. Vi har redan makten att besluta om hur det vi äger ska skötas.

Så varför anses inte denna styrning fungera idag i offentligt ägd verksamhet? Hur tillsätts deras styrelser och vd-ar? Och hur följs deras insatser senare upp – har utvecklingen varit bra? Uppföljningen är i synnerhet viktig då dessa insatser ofta är kopplade till stora bonusar eller pensionsavtal. Här är ett stort tomrum av obesvarade fakta.

Det kan väl ändå inte vara meningen att utförsäljningarna ska tolkas som ett sätt att säga att vi som offentliga ägare vet inte vad vi gör och inte kan lägga upp strategier för framtiden? Eller att vi aldrig kommer att försöka bli bättre?

Om privata intressen skulle ge mer genomtänkta val av ledning, styrelse och verksamhet, så bör vi som väljare och ägare till allmän egendom kunna kräva, att dessa stjärnskott rekryteras till offentligt ägda företag. Vad skulle exempelvis herrarna i Lyxfällan kunna göra?

Särskilt över sådant som vi obliga- toriskt måste betala med skattemedel för vård, i utbildning och i omsorg. Men också sådant påverkar våra var-

dagsliv som posten, att kunna resa kommunalt till jobbet, ha el hemma. All detta infördes för att göra sådant som annars inte gjorts, både i att driva verksamheter eller att investera i nya som saknas. Kort sagt för att skapa en nödvändig balans till de privata intressena som ser till egennyttnan snarare än till det allmännas bästa. Vilket är en fördel, på rätt plats, för rätt saker. Men inte alltid och överallt.

Exemplet Nya Zeeland Tillsammans med Chile, framhålls ofta Aotearoa/Nya Zeeland (NZ) som ett nyliberalt praktexempel. Nya Zeelands snabba och omfattande privatisering från mitten av åttiotalet till tidigt nittioal har haft enorma och bestående negativa sociala konsekvenser. De svenska väljarna kan ha nytta av

”Den nyliberala ekonomiska politiken körde löner, anställningstrygghet och anständiga arbetsvillkor i botten...”

att känna till det. Som en del av omvandlingen ingick att sälja ut statliga tillgångar.

Den största effekten i NZ av att sälja av statlig egendom som järnväg, skog, hamnar, telekommunikation och el-kraftbolag – företag som byggts upp med skattemedel under många år, kan sammanfattas under rubriken på en dokumentär i ämnet – "Someone else's country".

Enligt Mary Clarke som skrev artikeln "Devolving forest ownership through privatization in New Zealand" kom staten att äga mindre än 7 procent av den odlade skogsarealen i NZ medan utländska aktörer dominerade – Asien ägde 12 procent och USA 33 procent av skogen. De flesta nya zeeländare märker dock inte att den utlovade effekten utan ser bara att arbets-tillfällena förlorats och infrastrukturen försämrats, samtidigt som vinsterna lämnar landet, medan varken effektivitet eller service har förbättrats.

I mitten av 2000–talet var den nya zeeländska staten tvungen att köpa tillbaka järnvägarna, som en icke-vinstdrivande men oumbärlig offentlig service, liksom de delvis privatiserade hamnar-

na i NZ största stad Auckland. NZ lider av långsam bredbandshastighet eftersom fiberoptiska nät varit olönsamma att anlägga för de privata telekombolagen, och de privatiserade elkraftbolagen belastas av en negativ offentlig image, enligt John Wilson i "A Short History of Post–Privatisation in New Zealand", förmodligen på grund av deras enorma vinster och låga till obefintliga sociala ansvar.

Den nyliberala ekonomiska politiken körde löner, anställningstrygghet och anständiga arbetsvillkor i botten, undergrävde facken, krympte samhällets skyddsnät och verkade ha övergivit de traditionella nya zeeländska idéerna om "kollektivt ansvar, omfördelning av resurser och makt, social stabilitet, demokratiskt deltagande, och tron att människor hade rätt att leva och verka i trygghet och värdighet. Fattigdom, splittring och utanförskap blev permanenta inslag i Nya Zeelands sociala landskap." (Jane Kelsey, The New Zealand Experiment: A colossal failure, citerade online)

Vissa branscher och individer har dragit stor nytta av den nyliberala politiken. Det är intressant att läsa om Fay och Richwhite – två ökända multimiljonärer – som fick enorma vinster från privatiseringen av offentliga tillgångar, dolt i ett moln av misstänkt insiderhandel. Genom att ta sin tillflykt till skatteparadiset Cooköarna, förde de slutligen över sina tillgångar utomlands. Konsekvenserna fick bäras av många nya zeeländare från medelklassen, som ruinerades sedan de investerat i multimiljonärernas prospekt. Dessa två större aktörer exemplifierar idén om att utförsäljning av offentliga tillgångar gynnar ett mycket litet fåtal, på bekostnad av de många. Fattigdom och tuffare liv har blivit allt vanligare för allt fler. Gapet mellan fattiga och rika har ökat och fortsätter att öka.

Långsiktig hållbarhet Privatisering och utförsäljning riktas in på allt som inte kan flyttas fysiskt från Sverige. Precis som det var i Nya Zeeland. Det är tåg, tunnelbana, telekom, universitet, sjukhus, vårdanläggningar, energibolag som Vattenfall, kommunala köpcentra & gallerior, mm, drift av fastigheterna som dessa verksamheter finns i – ibland själva fastigheterna också.

Denna för oss nödvändiga, icke-flyttbara egendom och samhällsservice är ett säkert kort att äga på dagens instabila globala aktiemarknad. För dessa nya potentiella ägare kan både räkna och välja. Många agerar internationellt, ofta som riskkapitalister. De väljer bort att starta produktion någonstans eller köpa aktier i befintliga företag. Fast de har pengarna

att göra det. De väljer att köpa vår fasta egendom eller rätten att bedriva social verksamhet för vår räkning.

Är detta långsiktig ekonomisk hållbarhet? Ger det nya företaget? Tillväxt? Innovationer? Knappast.

Inte är det de små företagen, som ofta är mer innovativa än de stora etablerade, som får chanserna att agera på nya sätt och utveckla näringslivets korplag på basis av att de faktiskt är väldigt duktiga. Snarast konkurreras smättingarna ut från början av redan starka intressen, som sedan växer sig ännu starkare efter nya upphandlingar och utförsäljningar.

Färska exempel i Sverige är stora internationella bolag som Carema, och en tidigare katastrof är fastighetsägaren Boulthee som köpte gallerior av Stockholms stad. Hittills är det tydligt att Caremas och Boulthees verksamheter inte bedrevs effektivare. De bedrevs betydligt sämre. Det handlade INTE om driva normal verksamhet på smartare sätt. Det var tvärtom – att minska alla kostnader för att kunna få ut stora vinster. I Caremas fall bekostar vi till på köpet själva verksamheten, som visat sig mynnar ut i en planerad skatteflykt till Luxemburg. Alltsammans kopplat till bonusar bortom allt förnuft.

Det kommer också att kosta oss en större och dyrbarare kontrollapparat att vaka över att de privatiserade verksamheterna uppfyller vad som krävs. Även detta ska tas ur våra skattepengar.

Kort sagt får vi mer utgifter än tidigare. Men mindre inkomster. 2010 hade vi en utdelning på över 30 miljarder kronor från enbart de statliga bolagen.

I bostadsrättsföreningar måste utförsäljningar av föreningens egendom godkännas av alla medlemmar vid årsmöten. Kanske behöver sådana regler också införas för utförsäljningar och privatiseringar av vår kommunala och statliga egendom.

Frågan om denna balans mellan privat och offentligt och dess koppling till demokratin behöver vi fundera över. Och inte minst: var ligger balansen så att vi får den utveckling vi önskar oss för hela samhället?

Eva Gabrielsson

Ali Bell skrev om Nya Zeeland

Jan-Erik Zandersson

Tre skivbolag med integritet

I dessa skivutgivningens yttersta tider när musikälskarna undrande lyssnar till den lo-fi-blandning av räligt, komprimerat ljud som strömmar ur högtalarna, är det förträffligt att små, enastående och ensartade skivbolag både finns och vill sprida kunskapen om de små pölar av väl ljud de levererar. Här tre exempel, två som nyligen hittat till Sverige via Naxos' distributionsförsorg, ett från Norge som du får köpa via nätet.

Loft Recordings i USA har under många år, tillsammans med Raven Recordings, stått som själva sinnebilden för orgelskivor med ljud av demonstrationskvalitet. Det är inte en lång räkka orgeldokumenterande cd man utger, likt några specialistetiketter, utan företrädesvis sinnrikt komponerade program eller sammanhållna verk. Det sistnämnda är Christa Rakishs dubbel-cd med Bachs triosonater framförda på sex olika orglar, i två av sonaterna får hon kammarmusikaliskt stöd vilket ger dem en annorlunda karaktär jämfört med rena orgelversioner (Vogel eller Chorzempa, t.ex.), bortsett från att Bach kanske skrev sonaterna för en cembalo eller ett klavikord. Hur som haver, det här är en intellektuellt stimulerande och fullständigt fantastisk tolkning av dem från Rakish och den skiftande karaktären ger sonaterna från 1728–1730 ett, låt oss säga, annorlunda liv. Utmärkta exempel på de

underfundiga recitaler Loft bjuder på är de båda volymerna "... In Dialogue" där idén bygger på att det i de stora nordtyska kyrkorna fanns två orglar och att organisterna plägade spela till/ mot varandra. Robert Bates och David Yearsley sparrar varandra i verk av Buxtehude, Scheidt, Sweelinck och andra (men ingen Bach – vägrade de inte leka med honom?) i den första volymen, i den andra är den ena orgeln utbytt mot en cembalo (Jordi Vergés, orgel, och Fabio Ciofini, cembalo) och här delar kända namn som Bach, Krebs och Söler utrymme mellan orgel och cembalo med mindre kända Piazza, Terreni och Giussani. Efter dessa två kvalitetsrecitaler fortsätter David Yearsley fabulerandet på "The Great Contest" där han målar upp en tävling mellan Bach, Händel och Alessandro Scarlatti att utföras på det största av de stora instrumenten: orgeln. Förutom att det är en roande bakgrund och skäl att plocka fram de mer virtuosa delarna av repertoaren, är det en genommusikalisk skiva där man nästan kan se

de tre perukklädda herrarna välja vapen och hänge sig åt drabbningen. Avslutningsvis måste jag nämna Ulrika Davidssons Haydn-skiva där hon visar att Loft inte bara utger orgelskivor utan också denna med ett urval klaversonater framförda på fortepiano och cembalo, med mer än trettio år mellan de yngsta och äldsta sonaterna, ett klädsamt snitt ur en underrepresenterad repertoar.

Cantaloupe är skivbolag nummer två, baserat även det i USA, men nu handlar det om samtida musik och bolaget har inledningsvis mest varit ensemblen Bang On A Cans utgivningsbas, men tidigt vidgad till annan spännande musik från idag. Tre snabba exempel som

”Alan Pierson dekonstruerar de syntetiska ljuden till akustiska instrument, ger dem ett flerdimensionellt liv, vilket kanske får styckena att växa upp, skapade som de en gång var i Richard James’ tonårsrum.”

visar bredden: Steve Reichs minimalistiska mästerverk "Drumming", en gång en fascinerande DG-lp-box, nu på en cd från 2005 med So Percussion som kanske inte uppdaterar Reich och hans hypnotiska slingor, men ger dem ett annat, enervande liv. Galen på riktigt måste skivan "Acoustica" vara, där ensemblen Alarm Will Sound gör kammarmusik av Aphex Twins elektronika (något de förvisso inte är först med, eftersom det finns en singelbaksida där Philip Glass orkestrerat den unge brittiske stridsvagnsägaren, men ändå!). Alan Pierson dekonstruerar de syntetiska ljuden till akustiska instrument, ger dem ett flerdimensionellt liv, vilket kanske får styckena att växa upp, skapade som de en gång var i Richard James' tonårsrum. Och att Michael Gordons nyligen släppta cd "Timber" levereras i en gedigen trälåda är inte förvånande, trots att en av mina nutida favoritminimalister kanske skulle använt balsaträ i stället. Cirkeln sluts på sitt sätt, startad av "Drumming" ovan, via simantror, grekiska rituela slagverksinstrument Xenakis tyckte om att använda i sina verk, till det för instrumentalisterna, sex slagverkare i Slagwerk den Haag, tålamoskrävande verket i trälådan – men det framkallar både trans och irritation (!), väldigt, väldigt intressant musik från kvalitetsmässigt flitige Gordon.

Nummer tre är ännu ett nedslag i orgelland, nu i Norge. Skivbolaget heter Euridice och jag skrev om

deras senaste två, hyperintressanta utgåvor i förra numret. Jag har letat mig bakåt i deras skivkatalog och det finns mycket godis som nog inte nått hit (men på www.euridice.no går det bra att shoppa loss), de senaste dagarna har det närmast skapats orgelpipor i stället för ör trumpeteter i mitt huvud och jämförelsen med Loft ovan är inte långt borta, en blandning av audiofila orgelskivor med antingen en tonsättare i taget eller en recital som presenterar (inte dokumenterar) en eller

flera ovanliga orglar. På "Gamle orglar i Nordland" (EUCD 008) handlar det om fyra orglar i Nordnorge, men för den skull är det inte alltid tal om väldigt gamla orglar, utan från sent 1800–tal, på en skiva med både samtida och barock. Røros' orgel från 1742 (EUCD 021) ljuder än mer intressant i mina öron, Stephen Hicks ger oss en fullmatad cd från Byrd till Händel, spännande innehåll från en småmärklig orgel. Bach upptar många orgel-cd i Euridices katalog och vi kommer till dem, men när Jon M. Skogstad spelar Goldbergvariationerna på en egenhändigt byggd cembalo i orgelkonservatoriet i Trondheim (EUCD 037) tror jag att jag hittat en liten, undan-gömd diamant, det här är en förträfflig tolkning som förtjänar vidare öron. Eftersom genomgången är utgivningsmässigt kronologisk, kommer nu den första Bach-orgelskivan där Kartein Askeland spelar på en orgel från 2003 i Saelen (EUCD 045) i ett ursnitt ur Fader Bachs rika produktion, ett försiktigt, personligt anslag, att jämföra

med Bjørn Boysens skiva där han tar hand om Orgelbüchlein på en orgel från 1765 i Kongsberg (EUCD 047), en pampig orgel med ett särskilt ljud som ger inspelningen en intressant, ljudande dimension – och det blir ännu mer spännande när Skogstad ovan lämnar cembalon för Wagner-orgeln i Nidarosdomen i Trondheim, en orgel som började byggas samma år som Clavierübung III publicerades och som Skogstad spelar med den äran, här är det också en makalös ljudbild

och ett personligt närmande till detta mästerverk inom orgelkonsten, en utmärkt dubbel-cd (EUCD 049). Senare verk i Bachs oeuvre har Skogstad tagit sin an på en långt modernare orgel i Steinkjer, "Frå domsbasun till englesong" och dessa något enklare strukturerade stycken avslutas med pampiga BWV 582 (EUCD 53), en finlemmad samling. Sist ut en höjdartrip- pel, tyvärr också legendariske organisten David Sangers sista, inspelad strax före hans död (EUCD 59), här idel Bach med ett synnerligen personligt tilltal och en innerlighet i Claires efterföljd som gör att Bach får ett pulserande, betydelsefylt liv; kanske är det bara för att jag känner Sangers livsöde, men jag tror den här skivan kan räknas till toppskiktet av Bach-tolkningar på orgel idag, och liksom ovanstående skivor, kan jag inte göra annat än rekommendera denna och ett besök med kreditkortet i hand på Euridices hemsida.

Jan-Erik Zandersson

N.Chomsky

Noam Chomskys senaste bok är *9–11: Was There an Alternative?*, tioårsminnet av "9–11". Den utgavs i oktober 2001, och består till största delen av intervjuer som Chomsky gav till nyhets-organisationer över hela världen dagarna och veckorna som följde på 9/11. Chomsky är professor emeritus i lingvistik och filosofi vid Massachusetts Institute of Technology i Cambridge, Mass.

Översättning: Lotta Askaner Bergström

Ockupera framtiden

(Artikeln är en omarbetning av Noam Chomskys tal på proteströrelsen Occupy Wall Streets läger på Dewey Square i Boston den 22 oktober. Hans tal var en av minnesföreläsningarna för Howard Zinn som arrangerades på plats av Occupy Bostons fria universitet. Howard Zinn var historiker och aktivist och skrev Det amerikanska folkets historia.)

Det är med blandade känslor jag ger en Howard Zinn-föreläsning. Det är sorgligt att han inte är med oss och deltar och inspirerar en rörelse som hade varit hans livs stora dröm. Det var faktiskt han som till stor del lade grunden till den.

Om de löften och band som bildas här, i detta fantastiska skede, kan bestå under den långa och svåra tid som ligger framför oss – det går inte fort att vinna segrar – kan Occupy-protesterna få en avgörande betydelse i den amerikanska historien.

Jag har aldrig sett något som liknar Occupy-rörelsen, till storlek eller karaktär, varken i USA eller ute i världen. Occupy-rörelsen försöker skapa kooperativa samhällen. Dessa kan bli grunden för den sortens varaktiga organisationer som kommer att behövas nu, om de hinder som ligger framför oss och den motreaktion som redan är på gång, ska kunna övervinnas.

Att något som Occupy-rörelsen saknar motstycke är logiskt eftersom vi lever i en tid som saknar motstycke; inte bara i detta ögonblick utan ända sedan 1970-talet.

1970-talet var en vändpunkt för USA. Sedan nationen bildades hade USA tidigare alltid varit ett samhälle i utveckling, kanske inte alla gånger med så ärbara metoder, men med en generell utveckling mot industrialisering och välstånd.

Till och med under dystra tider förväntade man sig att utvecklingen skulle gå framåt. Jag är gammal nog för att minnas depressionen. Fast situationen objektivt sett var mycket hårdare i mitten av 1930-talet, så var stämningen helt annorlunda än idag.

En militär arbetarrörelse – fackföreningen CIO (Congress of Industrial Organizations) och andra – organiserade, och arbetarna genomförde, sittstrejker. Det var inte långt ifrån att de tog över fabrikena och drev dem själva.

På grund av folkets påtryckningar antogs stödpaketet New Deal. Den allmänna känslan var att vi kunde ta oss ur knipan.

Men nu råder en känsla av hopplöshet, ibland till och med förtvivlan. Det

är något helt nytt i vår historia. På 1930-talet kunde den arbetande befolkningen vänta sig att jobben skulle komma tillbaka. En arbetare inom tillverkningsindustrin idag, då arbetslöshetssiffrorna är nästan lika höga som under depressionen, vet att jobben kan vara förlorade för alltid, om vi fortsätter med samma politik.

Den förändringen i USA:s framtidssyn kommer från 1970-talet. Efter många århundraden av industrialisering gjordes en omsvängning till avindustrialisering. Tillverkningen fortsatte naturligtvis, men utomlands. Det var mycket vinstgivande men skadligt för arbetskraften.

Ekonomin förändrades till finansialisering. De finansiella institutionerna expanderade kolossalt. En ond cirkel mellan finans och politik tog fart. Rikedomarna koncentrerades mer och mer till den finansiella sektorn. Politikernas kostnader för valkampanjerna steg alltmer och politikerna fick allt större behov av stöd från sina välbärgade supportrar.

Och politikerna belönade dem som stöttade deras kampanj med en finansvänlig politik: avregleringar, skatteförändringar och mildare lagstiftning för hur fökunna övervinnas.

”Den historiska helomvändningen i människors tilltro till framtiden är en spegling av en utveckling som kan bli oåterkallelig. Occupy-rörelsens protester är den första stora folkliga reaktionen som skulle...”

retag ska styras, vilket förvärrade den onda cirkeln. Kollapsen var oundviklig. År 2008 kom staten ännu en gång till undsättning till de bolag på Wall Street som man trodde var för stora för att kunna falla, med företagsledare för stora för att sätta i fängelse.

Idag ser allting ljus ut för den tiodels procent av befolkningen som har tjänat mest under de gångna decennierna, decennier som präglats av girighet och bedrägeri.

2005 utgav världens största finansbolag, Citigroup – som föresten har klarat sig flera gånger genom statliga räddningsaktioner – en broschyr där de rika sågs som en möjlighet. Broschyren var riktad till investerare, och dessa uppmanades till att investera sina pengar i något som hette plutonomiskt index, där aktier i företag som tillverkade lyxartiklar identifierades.

"Världen är uppdelad i två block – plutomin och alla de andra", sammanfattade Citigroup. "USA, Storbritannien och Kanada är de största plutonierna, det vill säga ekonomier som styrs av de mycket rika."

De icke-rika kallas ibland för "prekariatet". Det är

människor som lever i en prekär situation i samhällets periferi. Men nu har "periferin" kommit att omfatta en ganska stor del av befolkningen i USA och andra länder.

Vi har alltså plutonomi och prekariat: En procent och 99 procent, som Occupy-rörelsen ser det. Det är inte exakta siffror men det ger en rättvisande bild.

Den historiska helomvändningen i människors tilltro till framtiden är en spegling av en utveckling som kan bli oåterkallelig. Occupy-rörelsens protester är den första stora folkliga reaktionen som skulle kunna förändra händelsernas gång.

Jag har hittills pratat om nationella frågor. Men det finns två farliga tendenser på den internationella arenan som överskuggar allt annat.

För första gången i mänsklighetens historia finns det verkliga hot mot rasens överlevnad. Vi har haft kärnvapen

processen som äger rum här i Boston och på andra ställen i USA och i världen utvecklas och växer till en dominerande kraft i samhället och politiken, är utsikterna för en draglig framtid mycket dystra.

Det går inte att uppnå viktiga mål utan att ha en stor och aktiv folklig grund. Man måste ge sig ut i landet och hjälpa människor att förstå vad Occupy-rörelsen handlar om – vad de själva kan göra och vad som händer om de inte gör något alls.

Att organisera en sådan grund för de viktiga målen kräver utbildning och aktivism. Utbildning betyder inte att man säger åt människor vad de ska tycka – det betyder att man lär sig av människorna, och med människorna.

Karl Marx sade: "Det viktiga är inte bara att förstå världen utan att förändra den." En variant av det som kan vara användbar är: om du vill förändra världen

”Det hela är kanske inte så mycket att hetsa upp sig över, men faktum kvarstår: som lyssnare fick man gärna intrycket av att Abrahamson befann sig på de platser där han påstod sig befinna sig.”

måste du försöka förstå den. Att förstå världen betyder inte att lyssna på ett tal eller läsa en bok, även om det kan vara till nytta ibland. Man lär sig genom att delta. Man lär sig av andra. Man lär sig från de människor man försöker samla. Vi måste alla skaffa oss både förståelse och erfarenhet för att vi ska kunna formulera och förverkliga idéerna.

Den mest spännande aspekten av Occupy-rörelsen är alla kontakter som skapas överallt. Om kontakterna kan upprätthållas och utvecklas, kan Occupy-rörelsen leda till en målmedveten satsning för att utveckla samhället i en mer human riktning.

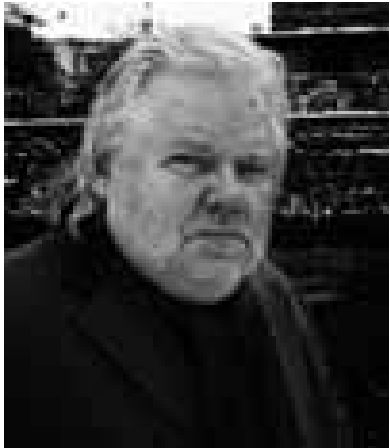
© 2011 Noam Chomsky
Distribuerad av The New York Times
Syndicate

Kalle Lind

Människor som har haft fel: Kjell Albin Abrahamsson

I böckerna "Människor det varit synd om" (2009) och "Människor som gått till överdrift" (2010) har Kalle Lind samlat reflektioner kring människor i och strax utanför offentligheten. I och med "Människor som har haft fel" (2011) fullbordar han en trilogi och räknar kallt med att han nu fått med det mesta som finns att säga om mänskligheten. Boken och texterna rekommenderas särskilt till felfria. Vi andra kan råka känna igen oss. Denna gång: Kjell Albin Abrahamson och den fejkade fikan.

En gång i tiden jobbade jag på ungdomskanalen P3, vilket med tanke på min vurm för döda män och mitt redan då häftigt flyende håraste kändes lika märkligt för mig som för P3. Jag ingick i redaktionen för ett humorprogram, det vill säga det var vår uppgift att fylla ut de annars tysta bitarna mellan Håkan Hellström och Lars Winnerbäck med skämt.

På vår redaktion diskuterade vi regelbundet trovärdighet. Eftersom vi gärna grävde i gamla arkiv och ibland hittade besynnerliga citat från offentligheten, var det viktigt att folk verkligen trodde på att det var den riktige Jan Malmström som härmade en höna, inte en imitator som härmade Jan Malmström som härmade en höna. Jan Malmström som härmar en höna är stor komik. En imitator som härmar Jan Malmström är P1-komik.

Därför försökte vi värna om vår trovärdighet. Vi var måna om att bli tagna på allvar när vi skämtade.

På grannkanalen, den lite finare P1, verkar inte alltid samma diskussioner

Europa utan andra problem än att hitta vettiga avstjäpningsplatser för romer.

Överallt på sin euforiska resa stötte Abrahamson på lämpliga Europakunniga intervjupersoner: på Café Da Capo i Aten drack han kaffe med stilreportern Susanne Ljung, på Stockholms centralstation tog han en kopp med Henning Mankell och på ett fik i Sarajevo sänkte han en tunn java med utrikesminister Carl Bildt.

Det fanns egentligen bara ett problem. I verkligheten satt Kjell Albin Abrahamson aldrig på nåt café i Sarajevo och hällde antagligen inte i sig några koppar svartlut heller. Han intervjuade för all del Carl Bildt, men han gjorde det på Utrikesdepartementet i Stockholm – en bedrift så god som någon med tanke på hur sällan Bildt lär befinna sig på sin arbetsplats eftersom han hellre flyger flygplan.

Abrahamson och hans redaktion hade utnyttjat radiomediets stora möjligheter att fejka. Det är ganska lätt när man gör radio. Man kan stå i en inrodd radiostudio som luktar bakfylla

hamson blev inte strålände jätteglad över att någon var inne och granskade just hans arbetsmetoder. Med viss emfas försvarade han sig mot "Mediernas" framfusige murvel: "Vi har ju gett dig det svaret att vi har varit på samtliga platser! JAG har varit på samtliga de här platserna!"

Viktigt att komma ihåg är dock att Kjell Albin Abrahamson inte var på någon av de där platserna just när han sa att han var på de där platserna. Ingen betvivlar väl att Abrahamson klämt både en och två baljor snufte på olika fik i Sarajevo genom åren, men att man har sett Kjerstin Dellert en gång och naken hud en annan gång betyder ju inte att man sett Dellert naken.

Det hela är kanske inte så mycket att hetsa upp sig över, men faktum kvarstår: som lyssnare fick man gärna intrycket av att Abrahamson befann sig på de platser där han påstod sig befinna sig. Säger Abrahamson i mikrofonen att "själv så har jag nu förflyttat mig med Sveriges utrikesminister Carl Bildt till ett fik i Sarajevo", så är det lätt att få uppfattningen att Abrahamson och Bildt har förflyttat sig till ett fik i Sarajevo.

Det verkligt spektakulära i sammanhanget är egentligen inte att Abrahamson sitter och leker fika, utan att han lurat med sig Carl Bildt – och Henning Mankell! och några andra patenterade torrbollar! – på lekandet. Man föreställer sig gärna den diskussion som måste ha föregått inspelningen.

KJELL ALBIN: Okej Carl, nu ska du och jag leka att vi är i Sarajevo...

CARL (avbryter): Ja, hörruud, Kjell Algot, nu hänger jag inte riktigt med i den ungdomliga jargongen här. Jag ställer mig en smula frågande till det här verbet du nyttjade...?

KJELL ALBIN: Leka?

CARL: Ja?

KJELL ALBIN: Öh... Ja, vi ska låtsas.

CARL: Låtsas?

KJELL ALBIN: Ja, använda fantasi...

CARL: Fantasi? Nu talar du utriskiska...

KJELL ALBIN: Nämen du vet, typ skoja.

CARL: Skoja?

KJELL ALBIN: Vi ska helt enkelt säga att vi sitter på ett fik fast vi i själva verket inte gör det! Okej?

CARL: Fik?

Och så vidare.

Kalle Lind

föras. Där ser man sin trovärdighet som så orubblig att den inte rubbas ens om man rubbar den.

Sommaren 2009 gjorde den gamle SR-råven Kjell Albin Abrahamson en reportageserie under rubriken "På spaning efter Europa". I serien för Abrahamson som ett pollenhungrigt bi över kontinenten i jakten på Det Nya Europa – Europa efter jugoslaviska kriget, Europa efter murens fall, det nya marknadsekonomiska genomlyckliga

och P4 och med några enkla knapptryck förflytta sig från annanstans. Läger man på en platta med Da Buzz flyttar man sig hem till paret Reinfeldt och använder man ljudeffekten "omotiverat hysteriskt gapflabb" så är det som om radiolyssnaren själv befann sig på inspelningen av Timeout.

Det var ett annat P1-program, "Medierna", som avslöjade att Abrahamson gjort sina intervjuer på hemmaplan. Den gamle granskaren Abra-

Aung San Suu Kyi

Aung San Suu Kyi har tilldelats Nobels fredspris. Som ledare av den demokratiska rörelsen i Burma tillbringade hon nästan 15 år i husarrest.

Översättning: Lotta Askaner Bergström

Den livsviktiga lågan

Både i arabvärlden och annorstädes finns det stora förhoppningar om en demokratisk förändring. Men det finns inga garantier.

Varför blir vi så upplivade av förändring i vår tid? Det var löftet om förändring som satte fart på Barack Obamas presidentkampanj. I Burma idag pågår en ständig debatt om huruvida den nya regeringen verkligen innebär en förändring, eller om det är den gamla militärdiktaturen i nya civila kläder. Nästan dagligen får jag frågan om jag tycker att den nya regeringens åtgärder bara är ett spel för gallerierna, eller om de är tecken på en reell förändring i rätt riktning. Efter 23 år av auktoritärt styrelse-skick är det inte konstigt att man otåligt väntar på att få se och uppleva en förändring. Och otåligheten har blivit

entusiasmen"? Att kalla de våldsamma protester som resulterade i så stora omvälvningar för "sterila" vore helt missvisande. Men man kanske kan säga att den känsla som eldade den arabiska vårens revolutionärer vad av en sort som snabbt bränner upp sig själv, även om den var stark nog att tänka den första upproriska gnistan.

Om den ursprungliga impulsen behövde hjälp att få den första gnistan att blossa upp till en storbrand, måste någon annan mer verkningsfull katalysator ha varit inblandad. Kan det ha varit makt? Folkets makt, eller IT-makt eller den globala demokratis makt, eller

makt naturliga motsatser, utesluter de varandra när de arbetar för politisk förändring, vare sig det är den "vanliga" varianten som åstadkoms genom konstitutionella processer i etablerade demokratier, eller förändringar med revolutionära förtecken som omformar människors och nationers öden?

Det finns också sådana förändringar som trotsar enkla kategoriseringar. Presidentvalet i USA 2008 gav verkligen inte något vanligt resultat. Men om valet av Barack Obama ses som en seismisk händelse i USA:s historia eller bara en politisk milstolpe, beror på vilken åsikt man har. Resultatet av anti-apartheidsrörelsen i Sydafrika är i alla fall okontroversiellt; rörelsen åstadkom inte bara en tektonisk förskjutning som förändrade landets politiska terräng, den förändrade också hur vi uppfattar ras och hudfärg i hela världen.

”De politiska omvälvningarna i den arabiska våren har varit så stora att grundläggande och oåterkalleliga förändringar förväntas äga rum i Mellanöstern och den arabiska delen av Afrika under 2012, och kanske även i andra länder som inspireras av den arabiska våren.”

ännu större på grund av det som hänt i andra delar av världen under 2011.

De politiska omvälvningarna i den arabiska våren har varit så stora att grundläggande och oåterkalleliga förändringar förväntas äga rum i Mellanöstern och den arabiska delen av Afrika under 2012, och kanske även i andra länder som inspireras av den arabiska våren. Det är många faktorer som påverkar om förväntningarna kommer att uppfyllas; inte minst engagemanget hos dem som vill skapa en skön ny framtid. När jag skriver "engagemang" så menar jag "passion", på samma sätt som sociologen Max Weber använde ordet, att vara passionerat hängiven en sak.

När folket i Tunisien, Egypten och Libyen lyckades störta sina till synes orubbliga regimer, drevs de då av passion eller var de motiverade av det som Weber nedsättande kallar för "steril

kanske bara, när allt kommer omkring, militärmakt; antingen att använda den eller att bestämma sig för att avstå från att använda den?

Makt är av naturen latent, ända tills en kraft sätter makten i rörelse. Vad är det som sätter igång maktsmaskineriet, vare sig det är stridsvagnar, stridsflygplan och kärnvapen eller flera personer som länkas samman av ett gemensamt mål och modern teknologi? Det är bara möjligt att släppa lös en makt som kan flytta gränser eller krossa människor och deras kamp om det finns en kraft som sopar undan alla tveksamheter och hämningar. Makten att protestera behövs också den där första impulsen för att uppmuntra passiva individer till att lägga bort den ovilja att handla som de fostrats till under decennier av rädsla och vanlig mänsklig försiktighet.

Är det "passionen mot makten"? Måste det vara "mot"? Är passion och

Vad var det som avhöll de nu störtade regimerna i Tunisien och Egypten från att använda sig av all sin administrativa och militära makt för att kväva rörelserna som krävde förändring? Vad var det som fick despoterna i Libyen och Syrien att föra krig mot sitt eget folk? Och vad var det som gjorde att de regimkritiska krafterna i Libyen och Syrien fortsatte kämpa, även när det stod klart att det skulle bli en utdragen och brutal kamp?

Finns det inte, bakom diktaturens järnmask, en mänsklig vilja av kött och blod, på samma sätt som det finns en hård, kollektiv vilja bakom den brokiga, obehäpnade skara som är fast beslutna att utöva sin rätt att protestera mot sitt lidande och kanske också ta till vapen för att hävda den rätten? Och är inte viljan – som ju är ett avsiktligt, begränsat syfte – nära förknippad med passionen? Passionen kan förenas med viljan antingen som en intensiv, övergående känsla som kanske inte är mer än "steril entusiasm", eller som en långlivad hängivenhet med starka rötter; hängivenhet till principer eller en sak. Det kan vara ett så vitt begrepp som frihet eller begränsat, som den egna självbevarelsen.

”Stalin byggde inte ensam sitt skräckvälde. Ett stort antal människor samarbetade med honom. En del av dem som medvetet och av fri vilja anslöt sig till honom eldades av passionen, engagemanget för de politiska och sociala förändringar som de trodde att Stalin skulle förverkliga i deras land.”

Jag är medlem av en rörelse som har kämpat länge för att åstadkomma förändringar genom fredliga metoder, och jag har lärt mig att värdera osjälvviskt och aktivt engagemang högre än alla andra egenskaper hos kolleger och anhängare. Sådant engagemang visar sig sällan som något sprakande fyrverkeri, men det finns där alltid och skänker visshet om att den låga som håller vår sak vid liv aldrig kommer att slockna. Det är passion, inte den sterila sorten utan en passion som rör våra hjärtan och sinnen och skapar historia. Det är en passion som omvandlas till makt. När sådan passion blåser liv i frågor som rör folkets väl är den ett verkningfullt instrument för politisk och social förändring.

Upprepade gånger har de mest aktiva medlemmarna av vårt parti, och andra krafter som stödjer vår kamp i Burma, blivit frihetsberövade. Deras röster har tystats, människor har nästan glömt bort deras ansikten. Om och om igen har de åter rest sig som fågel Fenix ur askan och väckt omvärlden med sina protester. När jag släpptes från min andra husarrest 2002 åkte jag ut på turné i landet. Då visade sig våra anhängares engagemang i stora, entusiastiska massmöten som fick myndigheterna att förstå vilken makt vår passion har. Nyligen förenades människor med olika etnisk, religiös och social tillhörighet från alla åldrar i sin oro över vad som ska hända med vår flod Irrawaddy. Vår passionerade värdjan om en omprövning av dammprojektet var så stark att presidenten förklarade att projektet inte kommer att genomföras under hans presidentperiod.

Kan processen gå åt andra hållet, kan makt bli passion? Den makt som åstadkommer politisk förändring bör inte definieras som en separat, unikt sorts makt som är olik alla andra typer av makt. Partimakt, pengamakt, medi-makt, makt från påtryckningsgrupper och många andra sorters makt påverkar den politiska evolutionen och revolutionen. Men den makt som den eller

de styrande utövar med stöd av det statliga maskineriet bör betraktas som en kontrast till "passionen". Skillnaden mellan despotisk makt och makt som är tilldelad på demokratisk väg är relevant här.

Under vilka omständigheter vill de styrande arbeta för politisk förändring? Om allt är lugnt och går som det ska, brukar de maktavande snarare luta åt konservatism, inte förändring. Det är bara när det uppstår problem, och inte ens alltid då, som de som har makten börjar överväga om det finns ett behov för förändring. Intelligenta ledare inser snabbt när förändringar är oundvikliga. Men att förstå att en förändring är nödvändig är inte detsamma som att ha befogenhet att genomföra den.

I pluralistiska samhällen kan inte regeringen åstadkomma förändringar på egen hand. Det är många andra som är inblandade. De smärtsamma förhandlingarna mellan de båda politiska partierna i USA för att få igenom skulduppgörelsen som ingen av partierna verkade vara nöjd med, visade tydligt att USA:s president inte har tillräckliga befogenheter för att genomföra den förändring som inte bara han utan också många av hans landsmän anser vara nödvändig.

I det här fallet kan presidentens makt vara en sporre till förändring, men den kan lätt gå om intet på grund av andra krafter. Engagemang, ihärdighet, övertalning, förmågan att vinna över hjärtan och sinnen kan vara verksam-ma motivkraft till de krafter som motsätter sig förändringen. Med andra ord så kan passionen fylla i luckorna när makten inte räcker till.

Det är lättare för en auktoritär regering som inte besväras av oppositionella krafter och passioner att agera som den själv vill. En hänsynslös despot som får hållas utan att hindras kan förändra inte bara den politiska arenan utan också själva landets psyke. Under en begränsad tid i Stalins brutala ab-solutism sipprade skräcken in i märgen på medborgarna och gjorde att de inte

längre kände igen sig själva. Under en begränsad tid. Sedan dog despoten och landet vaknade upp från den hem-ska mardrömmen. Folk började fråga sig vad det var som hade hänt, och varför. Var det bara makt som förändrade ett helt samhälle? Vad var det som gjorde att Stalin kunde utöva makt med sådan målmedveten brutalitet?

Oavsett om Stalin brann för en sak som han trodde på eller om det var ärelystnad som drev honom, så kan man hävda att det var passionen som satte igång och underbläste hans hänsynslösa styre, visserligen passion av den värsta sorten. När han fortsatte att styra landet med järnhand blev hans främsta mål att bevara sin okränkbarhet. Det var ett tvång mer än en passion, och det var den ambitionen som fick honom att begå flera av historiens värsta politiska förbrytelser.

Stalin byggde inte ensam sitt skräckvälde. Ett stort antal människor samarbetade med honom. En del av dem som medvetet och av fri vilja anslöt sig till honom eldades av passionen, engagemanget för de politiska och sociala förändringar som de trodde att Stalin skulle förverkliga i deras land. Eller så drevs de av en passionerad hängivenhet för Stalins person. Makt kan generera passion, och makten behöver passionen, som maktens agent.

Trots sin mäktighet är makten inte självtillräcklig på samma sätt som passionen; passionen genererar sin egen makt. Passionen är i sig själv ett slags makt som till sin natur är en kinetisk energi.

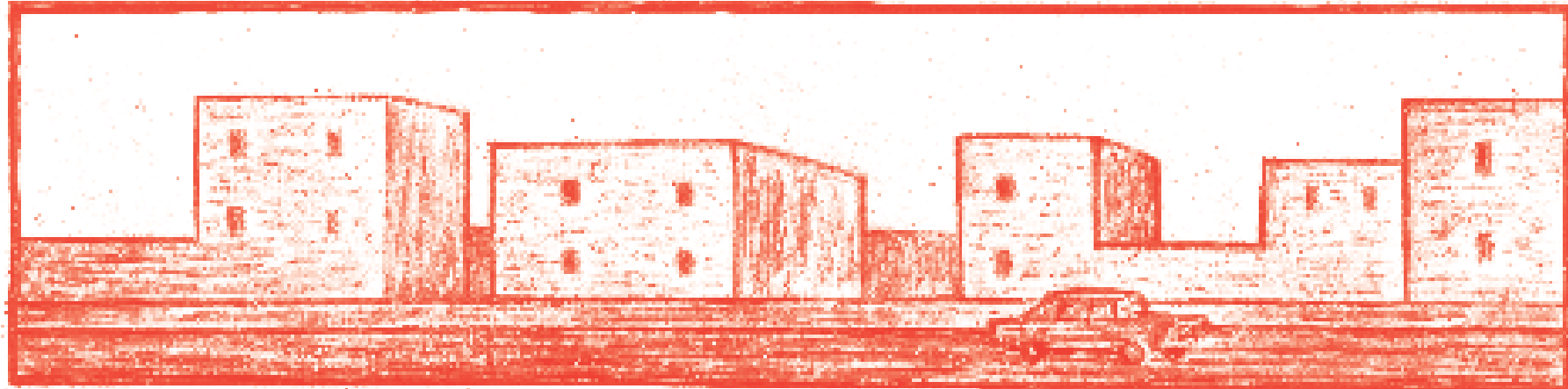
Men själva makten tenderar att förskansa och bevara sig själv. I de fall då makten faktiskt används till politisk förändring beror det oftast på att andra, utomstående krafter – allt från folkligt uppror till valprognoser – har blivit oemotståndliga.

Passion ÄR mer effektivt än makt som sporre till politisk förändring. Men om den politiska förändringen ska vara meningsfull måste den vara hållbar. Och då måste passionen och makten

samarbeta som ömsesidigt stödande partners.

Vi vill alla ha förändring, men det finns ingen garanti för att det verkligen kommer att ske en förändring, eller att den kommer att uppfylla våra förväntningar. Det är alltid en risk att ta steget ut i det okända. Den största utmaningen för Burma och för den arabiska vårens länder, och för alla folk som hoppas kunna njuta frukterna av sina ansträngningar under 2012, blir att använda passionen och makten med vishet, att skapa en blandning av de båda som är både effektiv och hälsosam.

Aung San Suu Kyi

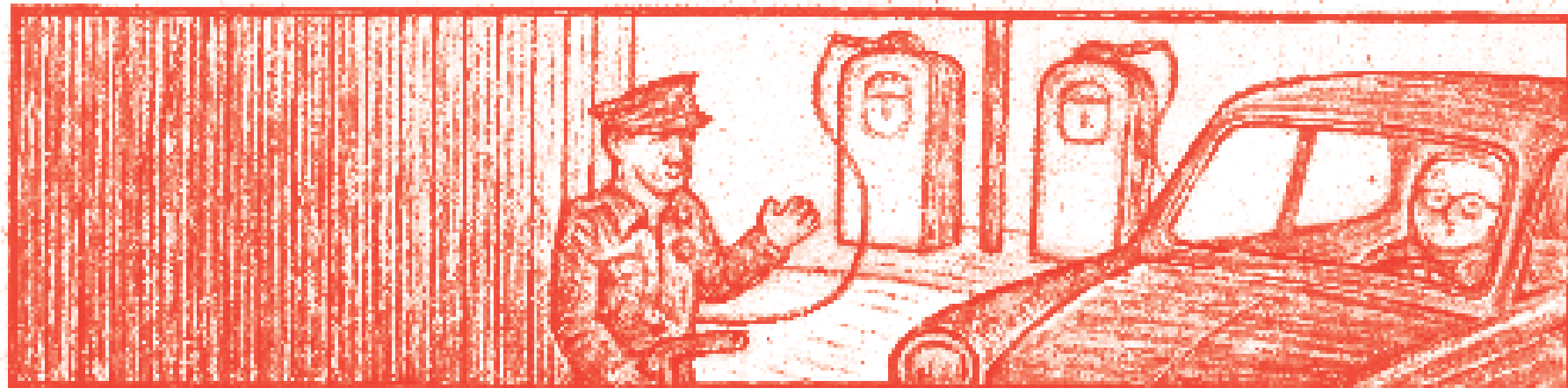
DET VAR EN HELT VANLIG DIKTATUR NÅGONSTANS I ETT LAND
DIT INGEN EGENTLIGEN VILLE ÅKA.

MEN SEN GICK DET ETT RYKTE PÅ INTERNET ATT NÅGON
KANSKE HADE BLIVIT SKJUTEN AV POLISEN I DET DÄR LANDET.

SÅ VI VAR TVUNGNA ATT INGRIPA FÖR ATT SKYDDA DERAS BE-
FOLKNING.

NÄR VI HADE BOMBAT FÄRDIGT FANNS DÄR INTE LÄNGRE NÅGRA
MÄNNISKOR KVAR. BARA OLJA. SEN KUNDE BENSINPRISET SÄNKAS
OCH SÅ BLEV ALLA GLADA.

Poem/Dikt

Irma Schultz Keller

Gud kommer med nattbussen
innan du ens tänkt tanken
stannar

för att plocka upp dig
på en plats bortanför tidtabell
och trängselskattområde

Gud ler när du kliver på
och struntar i
om du har giltig biljett

Dragspelet ringlar vidare
sjunger ömt runt husen
och Dess ljus! Lyser in!

i alla dina förorter

Månadens klassiker

De flesta som lyssnar till klassisk musik bekänner sig sällan till vantron att bara det senaste är gott nog. I stället gräver vi med glädje bland inspelningar gjorda med upptagningstratt eller utförda av solister som numera unisont spelar harpa på en molntapp sedan decennier – eller så letar man sig bara bakåt i skivbolagens kataloger (i den mån lagret är tillgängligt, skall sägas, med tanke på de stora skivbolagens nyhetsiver och "nej-den-titeln-är-utgången"-frasen redan efter ett par månader) och när jag lyssnar på Anders Ericsons färska skiva med fransk lutmusik på svenska Daphne (en skiva med sällsynt oförtjänt bortglömda tonsättare, smeksamt framfört i en svällande kyrkoakustik, rekommenderas) måste jag tipsa om trenne cd ur tiden från Daphne: den första är närmast underhållningsmusik, fyra (av totalt sju) stråkkvartetter av Dag Wirén, bedrägligt lätta men under ytan cerebrala sådana framförda på ett tämligen definitivt sätt av Lysellkvartetten, sedan Stenhammarkvartettens tag om Lars-Erik Larssons tre i samma genre, gradvis stramare för varje decennium, inledda av "Senhöstblad", de korta kvartettsstycken Larsson skrev till min personlige favorit Ola Hanssons diktcykel för radion på fyrtioalet, och avslutningsvis en häpnadsväckande besjälad samling pianostycken av Staffan Storm som växer för varje lyssning, upplevda något bagatellartade inledningsvis, men en bedräglig känsla som försvinner i Francisca Skooghs tolkning.

Men vidare i den hög tondrypande kulturskatter månaden presenterat. Vi börjar bakifrån, under renässansens kyrkovalv och två fantastiska körer och deras fantastiska nya skivor. Peter Philips leder sin The Tallis Scholars i två mässor (av 16; snart har de spelat in dem alla) av Josquin des Prés (Gimell) och det låter som vanligt: en svävande, myllrande väv av engelskt mjuka röster; som vanligt en överväldigande känsla av något evigt, outtalt, makalöst. Som vanligt, också: Martin Baker låter sin kör från Westminsterkatedralen ta sig an två av Tomás Luis de Victorias mässor (Hyperion) och jag tror minsann det här är tänkt att, även det här, bli en serie med alla hans mässor, här saknas inte konkurrens (t.ex. Archiv-boxen med återutgivna spanska inspelningar av alla Victorias körverk), men detta är ett anslag som både är förankrat i nämnd brittisk körtradition och med hela den själ som kan förnimmas när det spelas in sakral musik i Westminster, inkännande och magnifikt. Samtida William Byrd har också fått en skiva sig till livs, men dock inte körmusik

den här gången. Den är Glen Wilson som tagit sig an alla Byrds fantasior för cembalo (Naxos), där Davitt Moroneys box med all klavermusik är den tydligaste konkurrenten, men som vanligt när det handlar om kontrapunktraffinerad musik finns det plats på arenan för många synpunkter och tankar och likt Bach eller Beethoven ger Byrd utrymme av flera fotbollsplaners storlek när det gäller att plocka tolkningssånga grässtrån och kombinera dem, förlänga dem eller bara helt enkelt trä smultron på dem.

Gillade du, som jag, René Jacobs' tolkningar av Mozarts Da Ponte-operor? Då ska du slå dig ner för att njuta av tre timmar och tjugotre minuter "Agiropina" av Händel (Harmonia

"Barockmusik av instrumentalt slag så, en snabbgenomgång: polska Arte dei Suonatori ger oss ett ..."

Mundi). Konkurrenten utgörs på senare tid av Malgoire, även han en dirigent med ett cv långt som en ösregn när det gäller barockopera, men Jacobs' egensinnighet och val av röster i denna Händels andra opera i Italien (premiär i Venedig 1709) parar sig med lätthet med den nu så skicklige tonsättarens kombination av drama och ren sprallighet. Det är helt enkelt ett utmärkt val för dem som lärt känna Jacobs via Mozart (även om Jacobs' opera-cv:s ösregn har sin upprinnelse (sic) långt längre bak i skivutgivningen). Inspelningen från i fjol i Berlin har bara konkurrens på riktigt i John Eliot Gardiners inspelning från 1997, men han hade varken Alexandrina Pendatchanska eller min favoritcountertenor, Bejun Mehta, framför mikrofonen. Köp, för tusan!

Glädjande nog ger sig även Naxos in i barockopera-dvd:ernas nu allt mer gylene land, kopplingen till Händel ovan tydlig, linjen från Cavalli, den senare nu här med komedin "La virtù de' strali d'Amore" under Fabio Biondis spänstiga ledning, den första av tio samarbeten med librettisten Faustini och ett förväxlingsdrama värdigt en kvalitetstyngd privatteater. Uppdaterad är denna uppsättning stammande från Venedig 2008, men som omväxling är det inte ett framförandemässigt bekymmer, eftersom jag mest har ett göra med att hålla reda på intrigen och alla de vimlande och vackert sjungande karaktärerna. Mer, Naxos, mer!

Barockmusik av instrumentalt slag så, en snabbgenomgång: polska Arte dei Suonatori ger oss ett axplock

stråkkonserter av Vivaldi (Bis) på en rapp cd, dessa litet mer kantiga och krävande konserter utan solist framförda med exemplarisk skärpa. Ensemble Vintage Köln ger oss sin syn på Händels violinsonater (Naxos), violinisten Ariadne Daskalakis har en vacker ton och den här versionen kompletterar om än inte är i direkt närhet att putta ner min favoritinspelning med Andrew Manze/Richard Egarr. Svenska Paradiso Musicale (bakom vilket namn gömmer sig namnkunniga musikanter som bland andra Dan Laurin och Henrik Frendin) förstår vitsen med tematiskt tilltalande skivor och på "The Father, the Son and the Godfather" (Bis) blir det familjärt med familjen Bach och gudfadern Tellemann, här är det förväntad spänst i inte minst C P E Bach-sonaterna och denne Bach-son måste gå en ny, tolkningsmässigt mer frigjord, vår till mötes med denna cd som en i raden av mer tygellösa. En sällsynt attraktiv anakronism så, Carlos Kleiber leder Hamburgs radioorkester i början av sextioalet i en svit ur Tele-

manns "Tafelmusik" och cellokonsert av C P E Bach (Profil), både verken framförda på ett ganska elastiskt sätt och inte så formellt fyrkantigt som barockmusik kunde framföras innan den HIP:a generationen tog vid på allvar, här är det förvisso en stor orkester Kleiber leder, men han får dem att lättsamt svänga, en lågpris-cd du inte får missa.

Som ett inskjutet addendum kan barockmusik på dragspel vara (igen). Øivind Farnen har gett sig på utdrag ur Bachs Goldbergvariationer och en handfull Scarlatti och Händel (LMP), kompetent utfört, men inte för alla öron, skulle jag tro. Det är däremot ett fynd med några år på nacken som jag vill påminna om: Stig Ribbings cd "Gustaviansk klavermusik" (Sterling) där han tar sig an fem svenska/svensk-tyska komponister på klaver ur Musikmuseets samlingar (som ligger i Stockholm), en sällsynt vällydande skiva som både är, självfallet, historiskt intressant för instrumentvalen, men som också ger ett välbehövligt axplock av Agrell, Kraus, Wikmansson, Naumann och Ahlström, alla fortfarande sorgligt underrepresenterade i skivkatalogen (jodå, jag säger emot, mer Kraus till massorna!). (Och när det gäller skivbolaget Sterling, måste jag bara nämna den bonuskiva som följde med skivpaketet från bolaget: "Gramophone 1899" med utdrag ur de första svenska skivinspelningarna, ett hopplöst som andas både historia och vördnad; skivbolaget hette Berliner.

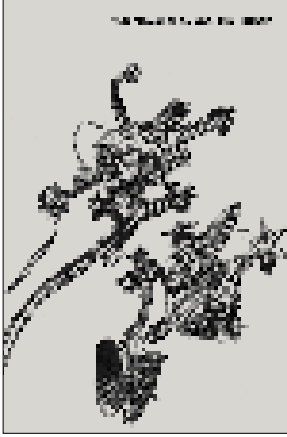
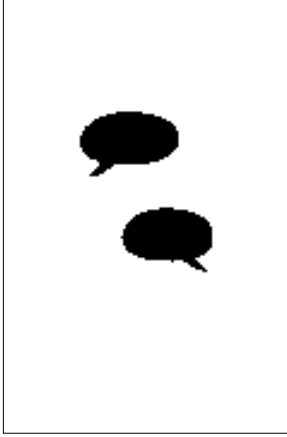
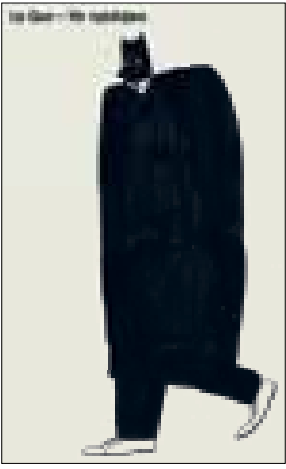
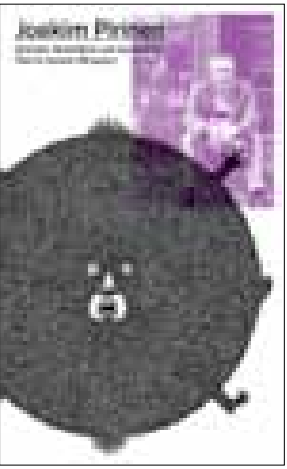
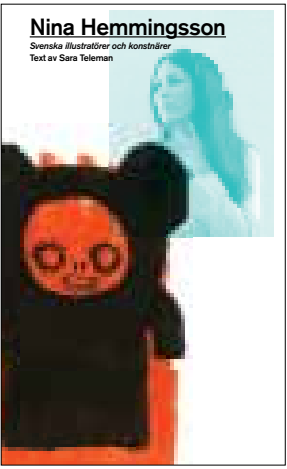
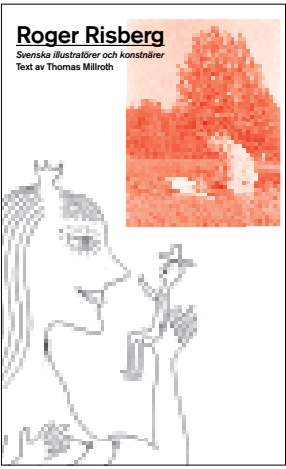
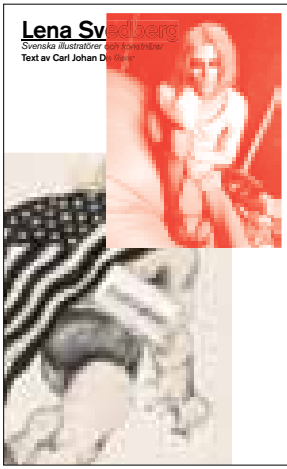
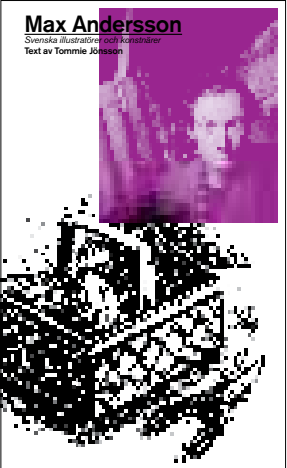
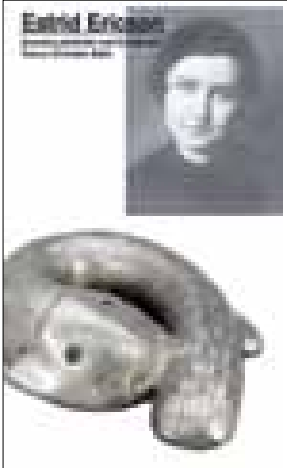
"Berikande" är ett ord jag gärna vill använda om de följande tre skivorna, alla "historiska", som det heter, inspelade då och utgivna nu. Ward Marstons ljudmässiga restaurering av fem av Beethovens piano-sonater i Walter Giesekings (1895–1956) händer är mer än ett sant nöje att få lyssna till (Naxos), här är vi mellan åren 1938 och 1940 i Berlin och New York, "Waldstein"-sonaten ger ett mäktigt intryck och att samtiden såg de här tolkningarna tangerande det definitiva är inte på något sätt konstigt, mårgfullhet och ett fast handslag i mötet med Beethoven är genomgående. Långt mer poetiskt är Arturo Benedetti

Michelangelis anslag när han tar sig an Mozart 1956, nr 15 och 20 är pianokonserterna som är två av hans fem favoriter (EuroArts), här i levande livet i Ludwigsburg frammanade med ett överjordiskt temp kombinerat med en svårslagen precision. Kvar Lars Selbergren som jag tidigare skrivit om när han spelat Beethoven, den här gången är det Mozart på programmet (Sterling), konserter ur Sveriges radios arkiv 1958–1969, den första av två cd sonater där allvaret och känslan från Beethoven är bortflugit och ersatt av en sorts egensinnig espri eller, törhända, helt enkelt glädje, andra cd:n piano-sonater 19 och 20, den första av dem med Colin Davis dirigerande radions symfoniorkester 1969, ett spännande möte eftersom Mozart har gått som en spikrak linje genom Davis' konserterande liv. Mer SELLERGEN, tack.

Och när vi pratar om Mozart, låt oss nämna Claudio Abbados andra nedslag i blåsargenren med sin Orchestra Mozart (DG), ett blandprogram delat mellan flöjt-/harpkonserter K 299 och sinfonia concertanten för blåsare K 297b, en underhållande timme med stensäker Abbado och intressanta solister; och låt oss nämna "Don Giovanni" på operan i Berlin 24 september 1961, öppningsföreställningen i det nya operahuset, nu en dvd (Arthaus) där Ferenc Fricsay leder en stjärnspäckad ensemble bara veckor efter det att muren stod färdigmurad, men det är inte tal om en inspelning som bara har ett stort historiskt värde, det är en fullständigt fascinerande, pulserande föreställning, kanske Fricsays höjdpunkt något år innan han går bort.

Samtiden, då? Alldeles för hiskeligt sällan återfinns Louis Andriessens musik på skiva på våra breddgrader, men Signum har nu gett oss både en början och, nej, inte ett slut, utan något från nu. "De Staat" började Louis skriva på 1972 och det är briljant brutalminimalism som nu London Sinfonietta tillsammans med Synergy Vocals ger sig hän tillsammans med, musiken tänkt som "en kultur" och inspirerad av och som en motkraft till Platons "Staten"; "Anaïs Nin" (för "förstärkt sångare och ensemble och film") är slutfört förra året, Cristina Zavallonis vassa sopran kanske väl dominerande i ett verk fjärran från "De Staats" sväng och porträttet av författaren blir inte lika påträngande, bortsett från Cristinas röst, passande eller störande, vem vet? – men en stillsammare Andriessen.

Jan-Erik Zandersson

www.orosdi-back.com

Orosdi-Back

FILMRECENSION

The Skin I Live In

Vad hade filmbranschen gjort utan alla galna vetenskapsmän, tosigaläkare och flängda kirurger? Och var hade europeisk skräckfilm befunnit sig utan Georges Franju och dennes Les Yeux Sans Visage från 1960, vilken hette De Bestialiska i Sverige. I Franjus klassiker försöker en läkare reparera sin dotters vanställda ansikte.

En som tog detta upplägg till sig, var Jess Franco, som återkom till temat flera gånger, och mest känd är kanske hans Faceless från 1988. I en av Pedro Almodóvars tidiga filmer, jag tror det är Kärlekens Matadorer från 1986, förekommer klipp ur ett par Jess Franco-filmer. Just denna film gjorde rätt stort intryck på mig när jag såg den några år senare. Jag hade en period då jag gillade Almodóvar. Med tiden blev spanjoren en allt större och mer betydelsefull regissör, men samtidigt började jag tappa intresset för honom. Det var inte så kul längre. Jag har faktiskt inte sett allt han gjort, men jag har klämt de senaste årens produktioner, och jag tycker att det handlar om väldigt snygga och ibland intressanta filmer, men jag har inte blivit överförtjust. Ibland har jag blivit direkt uttråkad.

Men så kommer då årets film. The Skin I Live In. Satan, vad bra det här är! Jag vill faktiskt påstå att detta är Pedro Almodóvars bästa film. För mig personligen är den det. Jag var alldeles svettig när eftertexterna rullade efter knappt två timmar.

Genast finner sig ett problem: hur ska jag kunna redogöra för handlingen utan att fullständigt förstöra filmen för er? Ju mindre man vet om handlingen, desto bättre. Men för att ta det kort:

Antonio Banderas spelar plastikkirurgen Robert Ledgard, som bor i en stor, pampig villa i Toledo tillsammans med sin mor och ytterligare en kvinna. Denna andra kvinna, Vera, verkar hållas inlåst i ett stort rum, men hon ger inte intryck av att vara en fånge.

Vera, som spelas av den otroligt vackra Elena Anaya, går ständigt omkring i något slags sparkdräkt, och hon tränar yoga och annat för att hålla sig igång. Det framgår att hon har något slags hudproblem, huden verkar vara okänslig. Robert i sin tur arbetar med att ta fram en ny typ av syntetisk hud, något han jobbat med sedan hans fru brändes till oigenkännlighet efter en bilolycka. Hustrun tog senare livet av sig.

Men vem är denna Vera? Vad gör hon där? Vad går det hela ut på?

Filmen ställer hela tiden en massa frågor, vilket gör att den oavbrutet blir spännande och intressant ända fram till slutet, då allting förklaras på ett synnerligen tillfredställande sätt. Denna upplösning är lika fantastisk som otrolig och långsökt, men tack vare sättet filmen berättas på, blir det hela märkligt nog trovärdigt. Som i så många Almodóvarfilmer, finns här även ett visst inslag av bögetematik, vilket just i den här filmen blir minst sagt ... intressant.

The Skin I Live In, som bygger på en roman av Thierry Jonquet, är en enormt skickligt gjord film. Förutom dess otroliga handling och intressanta rollfigurer, är det en makalöst snygg film. Det är även en härligt bisarr film! Väldigt mycket naket, väldigt mycket sex, många konstiga outfits och märkliga, fascinerande miljöer – kolla bara scenen där dr Ledgard går omkring i en stor park under en bröllopsfest. Där får vi allt serverat på en gång.

Almodóvars film är full av referenser till europeisk genrefilm från 1960- och 70-talen, ja även till äldre filmer. Om man, som jag, är gammal fan av just europeisk genrefilm är THE SKIN I LIVE IN förstas en ren njutning från början till slut. Jag hittar blinkningar inte bara till modernare gotisk skräck, utan även

Shark night 3D

Om den här filmen hade kommit på 1970-talet hade den säkert hetat Hajaras Natt. Och inte varit i 3D. Den hade dessutom fläskat på med betydligt mer coolhet än man vågat göra i den här filmen.

Jag har nämnt det upprepade gånger tidigare, men Steven Spielbergs Hajen är en av mitt livs största besvikelser. Jag var förstas för liten för att se den på bio 1975, men jag fick handlingen återberättad och jag hade sett affischen - och jag inbillade mig att mördarhajen var stor som Godzilla. När jag väl fick se filmen i och med att videon gjorde sitt intåg, blev jag väldigt, väldigt besviken. Det har var ju en vanlig haj. Den kunde inte äta upp lyxryssare i en enda tugga.

Nåja. Shark night 3D öppnar med tuffa förtexter och distade elgitarrer, och därefter får vi se en donna i bikini och hennes pojkvän som ska till att bada i en sjö i Louisiana. "Nej, ta inte av mig bikiniotoppen!" säger tösen, men grabben lyder inte, utan rycker av henne plagget. Killen simmar i land och sätter sig i en husbil. Samtidigt passar en haj på att äta upp tösabiten. En haj? I en insjö?

Därefter är det dags att presenteras för våra huvudpersoner, vilka är ett litet gäng sådana där standardcollege-studenter. En i gänget är svart och jag undrar genast om han kommer att bli den förste att stryka med, så som traditionen bjuder.

Alla gillar de söta Sara (Sara Paxton), som är lite mystisk eftersom hon inte dejtat någon på tre år. Men nu har hon bjudit in hela gänget till sin familjs stora sommarvilla. Och var ligger den? Jo, vid hajsjön! I Sydavien. Nej, vänta, det var ju fel film. Jag tänker på en annan hajsjö.

När gänget anländer till avkroken de ska till hamnar de genast i bråk med The Local Rednecks, en hunk med ärrat ansikte och dennes fete kompis med filade tänder. Bönderna gillar inte den svarte killen. Vi får även träffa på traktens polis. Han har mustasch.

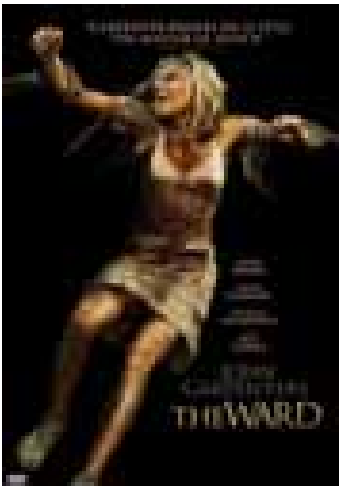
Nu är det dags att festa. De fester och fester och jag tänker, jamen kom igen, kunde de inte hitta på en lite bättre handling? Fatta hur trädigt det är att de ännu en skräckfilm om festande studenter.

Men så blir det dags för lite vatten-skidåkning, och tammefan om hajskrallet inte dyker upp och biter armen av den svarte killen. Men även om han är den förste som attackeras hade jag fel, han överlever. Åtminstone tills vidare. Istället blir hans flickvän uppäten lite senare. Och så ger sig hajarna – de är fler än en – på de andra.

Självklart är det dålig täckning vid sjön, så mobiler funkar inte. De verkar inte heller ha fast telefon i lyxvillan. Deras båt sprängs i luften. Och plötsligt dyker The Local Rednecks upp och är hotfulla!

DVD-RECENSION

The ward
(Noble Entertainment)

Förbjuden kärlek

Jasså, jaha minsann. Då har man sett ännu en iransk film. I alla fall nästan. Det visar sig nämligen att Förbjuden kärlek inte alls är speciellt iransk. Det är en fransk-amerikansk-iransk samproduktion, och för säkerhets skull inspelad i Beirut. De hade knappast kommit undan med att spela in den här på plats i Teheran, där filmen utspelar sig.

Regissören och manusförfattaren Maryam Keshavarz är iranska, men verksam i USA, där hon enligt uppgift även är född. Jag antar att samtliga skådespelare är iranier, men bosatta i andra länder - och de är tack vare den här filmen förbjudna att återvända hem. Förbjuden kärlek är nämligen bannlyst i Iran.

Redan under förtextsekvensen framgår det med all önskvärd tydlighet att detta inte är någon vanlig iransk film. Förtexterna är på engelska och de är väldigt stylade och exponeras över en magdansande kvinnas bål. Det är väldigt flott och västerländskt.

Tonårstjeerna Atafeh och Shireen är bästa vänner. Ja, mer än så. De har gott och blivit kära i varandra och utforskar sin sexualitet. De utforskar även stadens undergroundkultur - de går på illegala nattklubbar, de hinkar sprit och tar droger, och de hänger med coola, regimkritiska killar och några bögar. Atafeh kommer från en överklassfamilj, hon bor tvisigt med sin kärleksfulla familj. Shireen i sin tur har en annan, enklare bakgrund och hennes föräldrar var regimkritiker. Atafehs äldre bror Mehran kommer hem från en drogavvänjningsklinik och ändrar sitt liv radikalt – han blir djupt religiös, vilket ingen annan i familjen är. Han ser inte med blida ögon på systemets vilda liv och böjelser. Atafeh och Shireen drömmer om att fly till Dubai, där de ska leva lyxliv och gå på lesbiska nattklubbar.

Då och då gör polisen razzior på de illegala klubbarna och när Atafeh och Shireen åker dit blir saker och ting mer än komplicerade.

Förbjuden kärlek är en väldigt snygg film, väldigt västerländsk i sitt berättande och sin estetik. Tjejerna är snygga liksom de flesta av de övriga medverkan. Detta gör att filmen emellanåt blir lite ... Ja, jag vet inte. Filmen innehåller några lesbiska sexscener och dessa ser ut att vara gjorda av Andrew Blake. Flott mjukporr för en straight publik.

Dessutom är filmens budskap otroligt övertydligt, manuset och främst dialogen tenderar ibland Staffan Hildebrand-klass. Filmen är förstas extremt regimkritisk – vilket ju är bra. Men en del inslag är i simplaste laget.

Samtidigt är väldigt mycket av det som skildras oerhört intressant. Jag hade förstas ingen aning om hur den iranska undergroundscenen ser ut. Jag vet inte vad ungdomar har för sig i Teheran, vad det finns att göra.

I en scen åker hela familjen till stranden för att ha kul. Männen bär badbyxor och badar, medan kvinnorna är fullt påklädda och måste hålla sig undan vattnet. De spelar även beachvolleyboll.

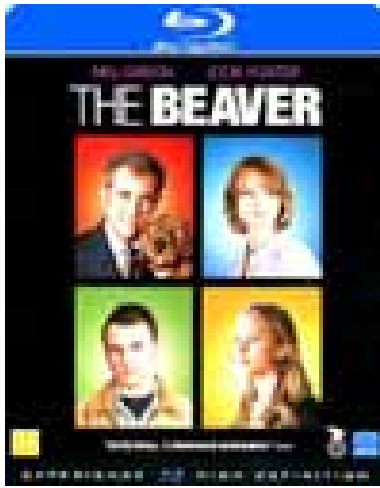
I en annan scen dubbar tjejerna och några killar den amerikanska filmen MILK till persiska för att prängla ut den på svarta marknaden. Väldigt rolig scen, i synnerhet när de dubbar kärleksscener.

Förbjuden kärlek är aldrig tråkig, men någons känns den lite väl enkel. Ungefär som en demonstrationstågsbanderoll. Eller som en Hollywoodproduktion.

I ett par scener spelas vad som låter som iransk punk, men jag är osäker – jag kunde inte urskilja språket de sjöng på, det kan ha varit engelska. Men om det är iransk punk, är det ju ashäftigt.

Pidde Andersson

Text: Pidde Andersson

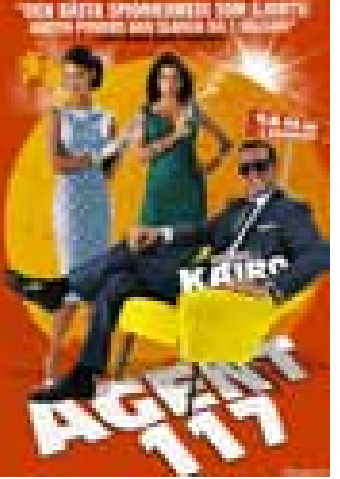
The Beaver
(Nordisk Film)

John Carpenter har inte regisserat en långfilm sedan den usla "Ghosts of Mars", som kom 2001. Dessförinnan hade han spenderat bra många år utan att göra något värt att hurra för. Nu är han dock tillbaka med "The Ward" - en film jag läste om för rätt längesedan, en film vars trailer jag såg för rätt längesedan. Vad hände med den?

Jo, den fick aldrig biopremiär i USA. Efter att ha visats på ett par festivaler dumpades den direkt på DVD och Video On Demand. Jag förstär varför efter att ha sett filmen, som nu släpps i Sverige – självklart också direkt på DVD.

"The Ward" utspelar sig 1966 på ett mentalsjukhus för flickor, och filmen öppnar lovande med stämningfull musik och symboliska bilder på speglar som krossas och skärvor som far runt i slowmotion – vilket dock bara innebär att den som har huvudet på skaft räknar ut historiens sluttvist redan här. Amber Heard är unga, söta Kristen som sitter inspärriad i den dystra kåken efter att ha eldat upp ett hus. Det går hårt till på stället, folk behandlas med elchocker och det är mörkt och dystert. Men vad värre är, är att det även härjar ett spöke på sjukhuset. Ett spöke av en ung kvinna som tar livet av Kristens vänner.

... Och det här är inte bra. Inte tillräckligt dåligt för en etta i betyg, men "The Ward" är en väldigt lam film. Det är lite för mycket TV-film över det här, det är lite för snällt, och har man sett ett antal skräckfilmer är det inte svårt att lista ut överraskningen på slutet – som dock bara är dum och ologisk. Filmen ser även lite billig ut – personalen på det tillsynes enorma sjukhuset är väldigt fåtaliga.

Agent 117 – uppdrag i Kairo
Agent 117 – uppdrag i Rio
(Studio S Entertainment)

OSS 117. Visst minns ni honom! Den amerikanske agenten Hubert Bonisseur de La Bath, hjälte i de gamla kioskböckerna som i Sverige försågs med allitererande titlar. "Raffel i Rangoon"! "Rent hus i Rotterdam"! "Ingen pardon i Paris"! Det här var en fransk bokserie, som skapades redan 1949 (fyra år innan James Bond) av Jean Bruce. När Jean dog tog hans änka Josette tog över författandet, vilket innebar att det fortfarande kunde stå "J. Bruce" på omslagen. Efter henne tog dottern Martine Bruce och dennas halvbror François Bruce vid. Sista boken av flera hundra kom 1992.

Under 1950- och 60-talen gjordes en handfull rafflande filmer om OSS 117, men år 2006 gjorde han comeback på bio i Frankrike. Den här gången rörde det sig om en parodi och i huvudrollen sågs stjärnan Jean Dujardin. Filmen blev en enorm succé i hemlandet och följdes 2009 av ytterligare en film.

Nu finns båda dessa parodier släppta på DVD i Sverige – den första; "Agent 117 – Uppdrag i Kairo", är färsk ute på videohyllorna, medan den andra; "Agent 117 – Uppdrag i Rio", släpptes tidigare i år. Av någon anledning valde Studio S Entertainment att släppa filmerna i fel ordning, men nu går det alltså bra att se den första filmen först.

Och det här är verkligen roligt. Det är exceptionellt läckra filmer med tju-sigt foto och tju-siga miljöer. OSS 117:s värld är förstas också full av tju-siga brudar, vilket leder till en rad mindre passande repliker från vår hjälte. Inte nog med att han är ett klantarsle, han är förstas också precis så sexistisk och politiskt inkorrekt som det anstår en hemlig agent.

I filmerna – den första utspelar sig 1955, den andra 1967 – tampas agenten bland annat med slemma nazister, maskerade mexikanska brottare, och det är tjöföjt mest hela tiden. Dock är det ju lite synd att OSS 117 döps om till det tristare Agent 117 ...

BOKRECENSION

Ett gott liv

Ann Heberlein

Albert Bonniers Förlag

Ann Heberlein har varit psykiskt sjuk och när hon var som allra sjukast så skrev hon en bok om det. Den boken heter Jag vill inte dö, jag vill bara inte leva och fick enormt mycket uppmärksamhet när den gavs ut för några år sedan. Idag är Heberlein friskförklarad av sin psykiater och där den förra boken handlar om dödslängtan, ångest och ett mörker som täcker allt så handlar Ett gott liv om ett ljus. Eller åtminstone en strimma av hopp och ett försök att komma fram till vad ett gott liv innebär. Vad är det att ha ett gott liv, att vara lycklig eller åtminstone nöjd? frågar sig Heberlein, teolog med en förkärlek för stora ämnen som ondska, godhet och kärlek.

Den här boken för en filosofisk diskussion, men med inblickar från Heberleins eget liv vilket ger ett gott resultat i kombination med det stundtals akademiska språket. Det här är inte en självhjälpsbok och ingen bok för den som vill vältra sig i de-där-som-inte-är-jag, de som lider av en psykisk sjukdom. Istället är det ett samtal, fullt av referenser till kloka personer som genom tiderna funderat på samma saker – livets mening, sjukdomen kontra det friska, lycka och kärlek, ensamhet och gemenskap. Jag markerar citat efter citat medan jag läser, både sådant som Heberlein skriver och citat hon i sin tur använder sig av i sin text.

Varje kapitel börjar med en definition av ett visst begrepp, ur Nationalencyklopedin. Det rör sig om begrepp som politik, kritik, natur, manipulation och frihet. Längst bak i boken finns en litteraturförteckning, något som annars brukar vara förbehållet rena fackböcker. Det är svårt att genrebestämma Ett gott liv, och jag tycker inte heller att det är nödvändigt. Den är vad den är. En bok om att vara sjuk och vara frisk, lycklig och olycklig, glad och ledsen. Människa och konsument i dagens Sverige.

Jag tycker otroligt mycket om att läsa den här boken. Det är viktigt att prata om psykisk sjukdom, att inte stänga in diskussionen med läs och bom och glömma bort. Om och om igen så utropar jag "Åh, lyssna på det här!" och läser högt för min pojkvän. Men jag har så svårt att förstå den debatt kring Heberleins förra förläggare som pågick precis innan boken gavs ut nu i höstas. Det är en sådan liten del av boken och ändå har den haussats upp som om det här skulle vara en ren uppgörelse med en förläggare som kanske inte förstod hur sjuk hon var, Ann. Det är orättvist mot en välskriven och viktig bok att lyfta fram just det. I bästa fall leder det – nu när det väl är gjort – till att fler läser boken. I värsta fall går folk runt och tror att Ett gott liv är något mycket mindre än vad den är.

Jessica Johansson

Sunset Park

Paul Auster

Albert Bonniers Förlag

Runt Paul Austers författarskap finns något slags mytiskt skimmer. De som är upplysta (som alltså har läst Auster) får en hinna av beundran över ögonen när de pratar om den här intellektuelle New York-bon som skriver böcker om Brooklyn, om slumpen och om att vara människa i stort. Fast alltid med några specifika karaktärer i blickfångret, förstås. Jag har gått runt med en sådan där beundrande hinna i några år nu, ända sedan jag läste Därskaper i Brooklyn.

Sunset Park, då? Miles har bott på olika ställen i USA ända sedan han flydde från sin familj i New York. Det har gått sju år utan att han hört av sig till dem en enda gång. Han bor i Florida och jobbar med att tömma ut lägenheter där folk har blivit vräkta och han kan sig fram hyfsat väl. Han håller bara kontakten med en person, en vän, från New York-tiden. Men så träffar han en yngre tjej och det ena leder till det andra, tills han slutligen finner sig själv på väg tillbaka till sin gamla hemstad. Väl där flyttar han in i ett kollektiv i ett fallfärdigt hus tillsammans med några konstnärstyper. Och när han är tillbaka i staden, så är steget inte långt att höra av sig till sina föräldrar igen. Trots det som hänt, det som fick honom att lämna staden från början.

Auster guidar skickligt läsaren mellan de olika kapitlena, som är skrivna utifrån olika personers synvinklar, och gör att jag inte för en sekund tappar lusten eller koncentrationen. Språket är välformulerat och matchar berättelsen väl. Det kanske märks att jag inte är besviken, att den där Auster-hinnan inte kommer suddas bort från mina ögon den här gången heller. Tvärtom så var jag fast i Sunset Park från första till sista sidan. Det här är verkligen en läsvärd roman.

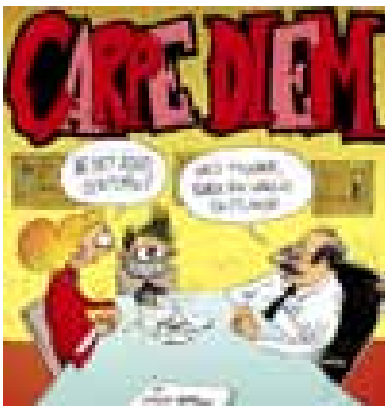
Det enda jag har att anmärka på är att vissa av Austers böcker påminner en hel del om varandra, och att det där för kan vara värt att vänta en längre period mellan dem. Gör man det, så blir det lika njutbart varje gång. Om man läser två av hans romaner tätt inpå varandra, så kan det bli en aning förvirrande med samma miljöer och slumpen som den stora tärningen i människors liv.

Jessica Johansson

Carpe diem

Niklas Eriksson

Egmont Kärnan

År 2008 tilldelades norrlänningen Niklas Eriksson Pondusstipendiet, en stor summa pengar som den norske Pondustecknaren Frode Øverli delar ut med, vad jag uppfattat som, ojämma mellanrum till nya, lovande, nordiska dagsstriptecknare. Alltså till de där som ritar serierna längst bak i våra dagstidningar.

Niklas Eriksson är en synnerligen värdig mottagare av detta stipendium. För ärligt talat - hur många dagstrippserier är egentligen kul? Hur många får dig att skratta? Våldigt få. På varje "Kalle & Hobbe" går det 57 (eller 157?) "Hälge", "Morgan & Klös" och "Laban".

Erikssons "Carpe Diem" är väl inte en regelrätt serie – den består av en enda, långsmal ruta med pratbubblor. Med andra ord är det skämtteckningar, eller "paneler" som vissa envisas att kalla det idag. Men Eriksson gör även serien Fia, som går här och var, samt några andra grejor.

Denna kvadratiska volym på 96 sidor innehåller ett par hundra "Carpe Diem"-strippar, och majoriteten är väldigt kul. Niklas Eriksson tillhör nämligen de få serietecknare som kan få mig att skratta. "Carpe Diem" har inga återkommande figurer, utan skildrar vad som faller upphovsmannen in, händelser som spänner från stenåldern och fram till idag. Ibland kan han vara väldigt grov, väldigt sarkastisk, och i en intervju i en serietidning berättade han att han ibland sett till att göra folk gravt upprörda. I en stripp, som saknas i denna bok, har han ritat handikapparingen utanför Livets Ords lokaler som ett brinnande hål i marken ... Det väckte ont blod. Men Eriksson skämtar om allt. Det är nog inte så många andra som vågar ta upp ADHD och terrorattacker i skämtstrippar.

En del strippar är inte speciellt kul, men det är ju ofrånkomligt. Några andra får mig att fundera på om de inte är bland de roligaste jag sett – som den där med de små gulliga, rosa rymd-varelserna som anlänt för att förnta mänskligheten. Min enda större in-vändning mot "Carpe Diem" är titeln – att jönsa runt och trumpeta att man ska fånga dagen är ju något av det tönstigaste man kan ägna sig åt.

Sist i boken har man som bonus stoppat in några strippar med Fia.

Pidde Andersson

Ateljésamtalets utmaning – ett bildningsperspektiv

Christian Wideberg

ArtMonitor

Doktoranden Christian Wideberg, med en bakgrund inom pedagogik och allmän didaktik, har under de senaste fem åren med hjälp av band-spelare spelat in ateljésamtal vid Sveriges fem konsthögskolor. Avhand – ingen är skriven vid Konsthögskolan Valand inom ramen för forskningsämnet Estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap.

Att bli insläppt med bandspelare, i en så känslig situation som ett ateljésamtal kan vara, är varken lätt för läraren, studenten eller Wideberg själv. Det är ett unikt forskningsprojekt som redovisas och resultatet presenteras i en gedigen och läsvärd text betitlad Ateljésamtalets utmaning – ett bildningsperspektiv.

I den bästa av världar borde det på konsthögskolorna ske en positiv och kreativ dialog, men så kanske inte alltid är fallet. Prestige, status, klass, olika estetiska ideal, strävanden och personkemi kan spänna hårt ibland. Det tar tid att etablera en rak och förstållid dialog. Wideberg beskriver ateljésamtalets utmaning som att det är lärarens ansvar och etiska utmaning att utmana och i samtalet dra in studenten i en bildningsprocess som kan leda vidare mot en skärpa av kvaliteten i dennes konstnärliga uttryck. För studenten är det i första hand en estetisk utmaning att förhålla sig till det hon upptäcker i samtalet med läraren.

Läraren bedömer kvaliteten utifrån sina egna värderingar, och det är delvis det som står på spel i ateljésamtalet.

Avhandlingens underrubrik är "ett bildningsperspektiv". Wideberg talar inte om bildning i bemärkelsen bildningsideal eller som medborgarbildning, en bildning som livslångt lärande eller bildning som utbildning. Istället talar han om bildning som utmaning, "en utmaning att behärska ett sammanhang, där det konstnärliga uttryckets kvaliteter är beroende av hur det personliga uppslaget får sitt sammanhang och hur det konstnärliga uttrycket kommunicerar." Apropå en rapport från Högskoleverket år 2003, anmärker Wideberg: "Sällan, om ens någonsin, nämns bildning explicit som en integrerad kunskap med utgångspunkt i den personliga erfarenheten". Avhandlingen är fylld av sådana spännande och kritiska formuleringar.

Det finns flera trådar att dra i och flera plan att vistas på i texten. Här finns intressanta implicita ansatser, uppslag och impulser, som sticker i väg åt olika håll, och som jag kanske ibland hade velat se mer utvecklade eller tydligare åskådliggjorda.

Konsten är till sin natur "onyttig", den har ingen omedelbar praktisk funktion. I vårt rationella teknokratiska samhälle sitter människor trångt som vill ta utgångs-punkt i sin biografi, identitet, erfarenhet och i sitt eget meningsskapande. Ord som entreprenörskap, anställningsbarhet, anpassningsförmåga och socialisation ljufer malplacerade i en ateljé. Studenten gör klokt i att redan på skolan höja sin konstnärliga standard och bildning inom hela fältet, för att senare inte behöva förneka sitt yrkesval i ett knäfall för Jantelagen.

Även om avhandlingen uppfyller de krav alla avhandlingar måste uppfylla, som logisk konsekvens i framställningen, hyggliga teoretiska verktyg, metodisk klarhet och en enkel men god redovisning av empiriskt material, är avhandlingen också en spännande bildningsresa. Avhandlingen är därför givande läsning även för den som befinner sig utanför skapandeledet. Kreativa processer är verkligen inget som konstnärerna har patent på. De pågår överallt.

Mats Ahlgren/konstnär

Kor, en kärlekshistoria

Roine Magnusson,

Mats Ottosson, Åsa Ottosson

Gullers förlag

Jag är oerhört förtjust i kor, och har vid ett flertal tillfällen försökt övertyga Olle Ljungström om kors förträfflighet, men han lyssnar inte på det örat utan säger istället: "Kor är inte alls så snälla som du tror. De är egoistiska och vill ha hö...". Och en annan av mina kamrater säger sig föredra kossan i tillagad form! Meh herregud! Det kan väl inte komma som en ko från en klar himmel att koklockan – cymbalens dysfunktionella kusin – är en av de riktigt viktiga grundstenarna i rocken. Gitarr, bas och trummor i all ära, men när inte keyboard eller stråkar fixar biffen, och det behövs lite ko i kompet, då kallar man in koklockan. (Det är, för dem som inte känner till ljudet, den huvudvärksmörka och klonkande tonen som brukar befinna sig någonstans i bakgrunden av ljudbilden.) En som förstod koklockans storhet var saxofonisten Clarence Clemons, som fördrev sin tid på scenen mellan de gånger han gjorde high fives med publiken och gick omkring och väntade på sitt nästa saxsolo, med att slå in en dylik med en trumstick.

Andra som förstätt koklockans storhet är slalompubliken. Vi måste tillsammans se till att rädda detta utrotningsshotade ljud innan det är förlöst. Vad säger EU om koklockor i rocken? Kanske någon pappersvändare i Bryssel, med för lite arbetsuppgifter och för hög lön, plötsligt en dag får för sig att koklockan ska EU-anpassas och börjar ifrågasätta formen på den och plötsligt tillsätter en utredning som kommer fram till att den ska omformas till Manneken Pis. Jag vågar inte ens tänka på det... Och har man dessutom sett Stefan Jarls film Kor är fina – vart tog alla mjölkkor vägen, så vet man inte hur det slutar, men åtminstone vart vi är på väg...

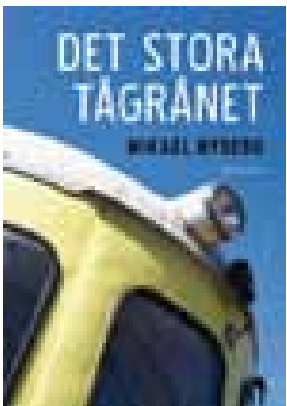
Rocken skalla, koklocka åt alla. Men nu var det ju inte koklockan det skulle handla om... Men ko och rock hör ihop! Kossor, det är djur som får jobbet gjort, till skillnad från hästar – djurvärldens bimbos – och när man ser ett gäng kor som i lugn och ro går och betar på en grön sommaräng så blir man glad. Boken innehåller dessutom fördömligt få intervjuer men har väldigt många snygga bilder på poserande kossor. Författarna har ett eget sätt att se på koklockan, som vanligtvis påstås vara ett klimatproblem, men här publiceras det nya forskningsrön som påstår att "Djur på naturbetesmarker inte bidrar till en ökad växthuseffekt, enligt nya forskningsrön". Huruvida detta stämmer eller bara är taget i luften är jag inte rätt man att bedöma. Men låt mig säga så här: Detta är en snygg bok för alla som uppskattar såväl Mamma Mu och Kossan Doris som Gary Larson.

Lars Yngve

Det stora tågrånet

Mikael Nyberg

Karneval förlag

En person med minnen från 1960-talet förknippar "Det stora tågrånet" med ett spektakulärt rån i bästa vildavästernstil i England. Om jag minns rätt klarades det upp efter några år, men merparten av bytet kunde aldrig spåras.

I Mikael Nybergs bok med just den titeln görs en genomgång av utvecklingen av landets järnvägstrafik sedan 1980 och det är ingen vidare angenäm utveckling. De viktigaste besluten rör uppdelningen av verksamheten på olika operatörer, bana, drift, underhåll, bana, byggnader, korta upphandlingskontrakt etc. Allt i den heliga konkurrensneutralitetens namn. Ingen, i alla fall för få i beslutande församlingar, har tänkt på vem som ska ha det övergripande ansvaret i en verksamhet som bygger på samordning. Allra minst intresse i den riktningen har förstås den växande byråkratin av konsulter, jurister och andra som är inblandade i bedömning av anbud och efterspel till brutna kontrakt.

Det är en svidande vidräkning med järnvägsspolitiken Nyberg gör, både vad det gäller befintlig funktion och den bristfälliga prioriteringen av järnvägen i förhållande till flyg- och biltransporter. Dessa är ju minst tiofaldt sämre ur miljö- och klimatsynpunkt.

Noteras kan att något av det första den borgerliga regeringen vid sitt tillträde 2006 gjorde var att riva upp beslut om rätt omfattande investeringar i utbyggnad av järnväg – bland annat låg Simrishamns-banan väl framme i banverkets planering.

Ett exempel (av många) på vad som händer med delegerat ansvar och upphandling:

För ett år sedan hände en olycka där en tågpassagerare förolyckades, den enda de senaste femton åren. (Det om något säger en hel del om järnvägens överlägsenhet ur säkerhetssynpunkt.) Vid banarbete på ett dubbelspår slet en traktor upp sidan i ett X2000-tåg: "Traktorföraren är anställd av Gabriel Nilsson AB som anlits av Sveriges Järnvägsteknik AB som anlits av Strukton Rail som anlits av Trafikverket. Han är 20 år. Det är hans första månad i jobbet." Det låter helt osannolikt. Men det är den verklighet vi lever i upphandlingens och de korta kontraktens tidevarv. Hos utföraren saknas ofta erfarenhet och utbildning.

Ett annat exempel på det bristfälliga helhetsansvaret sägs under förra vinterns snöoväder. Tågen blev försenade, men stationerna stängde ändå på utsatta tider – de ägs nämligen av Jernhusen och har inget ansvar för resenärer. Jernhusen har sina vinster att ta hänsyn till, inte tågpassagerare, de får stå och halvt frysa ihjäl på perrongen.

Som sagt, ingen tar ansvar för helheten. Till och med Ulf Adelsohn, en gång tillskyndare av SJ:s uppdelning, insåg på slutet av sin tid som ordförande för SJ att någon måste ta helhetsansvar.

Inte helt felaktigt ställer Nyberg också de senaste årens bristfälliga investeringar och underhåll inom järnvägen, som leder till ständiga förseningar, mot de senaste årens tiotals miljarder i subventioner till husägare, som blivit alldeles rutiga i roten av glädje, och städning av främst övre medelklassens hus och hem.

Om rånarna i Mikael Nybergs stora tågrån kommer att spåras upp är väl bara en from förhoppning. Riskkapitalister och borgerliga politiker, både m- och s-märkta, lär knappast åtalas inom överskådlig tid. Pengarna de snott har väl hamnat i redan rikas fickor eller i skatteparadis eller investerats i spektakulära hedgefonder.

Jan Erik Bornlid

Poet och erotiskt geni

Birgitta Holm, Rut Hillarp

Atlantis

Rut Hillarp var min allra yngsta barn-doms poet. Min mamma brukade läsa högt för mig, och jag tänker också att Rut gjorde det. Jag vill inte citera något här, det får ni gå på biblioteket och läsa själva. Men det var sargad kärlek, det var kärlek värdig den svikna Isolde, kärlek som brann i längtan av smärta.

Just något att läsa för en liten gosse, men det hörde jag. Och sedan blev jag aldrig kvitt Hillarps poesi.

Men jag tror inte att den bakgrunden är nödvändig för att ta dessa två böcker till sig. Det är mycket ovanliga verk. Birgitta Holm blir en av personerna i berättelsen om poeten, därför att hon hade henne som lärare och sedan blev vän. Ja, vi får till och med veta att hon vid tillfälle delat älskare med henne.

För det är detta böckerna handlar om. Det svåra, det svårtade, smärtan. Sexualitetens stora kraft i skapandet.

Jag kommer ihåg en gång, då jag diskuterade poesi med Rut. Jag kan bara skriva, då jag är förälskad, berättade hon, varpå hon gav mig ett exemplar av den mörka glödande brännande prosaboken "Blodförmörkelse". Skrattande skrev hon i dedikationen, att jag inte skulle läsa boken, den är hemsk.

Det är den. I sin skildring av underkastelse, smärta, plåga. Lust och förnedring.

Och det är detta Birgitta Holm har skrivit om. Hon fick hand om författarens dagböcker och arkiv efter hennes död.

I dagböckerna finns personerna, här finns samlagen, här finns slagen, här finns underordnandet av smärtan för att finna lusten.

Den träden följer Holm. Det skulle ha funnits annat att säga. Om den stränga frikyrkliga bakgrunden, den strävsamma småborgerligheten. Och hur Rut ur detta tar sig in i ett märkligt liv, som å ena sidan är schemalagt som i en skola, fyllt av litteratur, musik, konst. Hon var oerhört beläst. Hon hade dessutom tid för engagemang i politiska och sociala frågor. Tiden utnyttjades perfekt i hennes lilla lägenhet i Årsta. Hjärna och kreativitet gick på högvarv i en aldrig sackande rytm.

Hillarp rörde sig i den litterära och kulturella världen med namn som i dag är historia. En del låg hon med. Hon var en av dem. Hon var i allt deras jämlike. Men det märkliga var ju hur hon liksom tilläts flyta bort ur litteraturhistorien, flyttades ner ett pinnhål i den 40-talism, där hon var en av de främsta. Till hon återkom på 1980-talet.

Då hade hon erövrat ett unikt bildskapande, hon fotograferade, använde sitt badrum som framkallnings- och kopieringsstudio, lade landskap, ansikten, samman i märkliga närmast mytologiska stämningar. Hon fogade in dem i den nya serien böcker med laddade mytologiska dikter i traditionell dräkt samtalade med fotocolagen. Aldrig var svek, kärlek, lust hetare än då den drygt 70-åriga författaren kopplade ihop uttryck med

erfarenhet i en universalitet som är – i alla fall för mig – uppnådd.

Detta rymdes i hennes inrutade vardagar, där också plats fanns för mycket umgänge, många människor. Och i den dagbok Holm redigerat träder hon fram som den nyfikna observatören. Hon skriver om personer, möten, fester.

Dikterna ekar i bilderna. Ungefär som då Rut Hillarp stod på scen och läste. Som den lärarinnan hon var tog hon alltid om. Först en gång, sedan repris, så att vi förstod. Jag kom ihåg det så väl från Ystads konstmuseum, för naturligtvis bjöd jag in henne att både ställa ut foton i en större utställning och att läsa. Hennes litet torrt tvättade nordskånska sätt att läsa som en engagerad lärarinna de texter som glödde så det knappt gick att ta på dem. Och så dessa bilder, som gjorde nuets värme och smärta universellt. Det var stort. Större än det mesta.

Och så kommer vi till Holms redogörelse, där hon, precis i Hillarps anda, berättar om sexualiteten, lusten, hur hon önskade, ville, genomförde. Samlag efter samlag, detaljer saknas inte. Det var den dionysiska sidan av Hillarp, det var bränslet i hennes poesi. Först läser vi det i ett sammanhang framställt av Birgitta Holm. Så läser vi samma sak igen med Hillarps ord.

Rut Hillarp hade redan gjort det, satt ord på smärta, ondska, eller vad ni vill, sänkt sig under, bortom, utom de kategorierna. Ställer de stora existentiella frågorna med sin kropp. Och svarar med frågande ord.

Att Birgitta Holm lyckats genomföra sitt projekt är ett storverk. Sällan har en vetenskaplig text trängt djupare in i skapandets och varandets mysterier. Och på ett annat historiskt plan är boken fylld av fotografier, som är helt unika. Här träder några av dagbokens personer fram i hela sin glans.

Det är storartat, men bitvis mycket svårt att läsa, att förstå hur destruktion intimt hänger samman med form och uttryck.

Här lämnas inga enkla svar. Tack för det.

Thomas Millroth

SKIVRECENSION

Björn Afzelius / Tusen bitar – sånger om kärlek & rättvisa (Warner/Rhino)

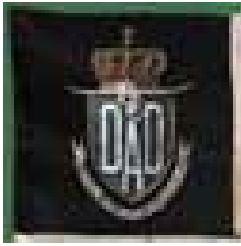
Varje gång jag hör Afzelius röst tänker jag aldrig i första hand på hans innehållsrika texter och bitvis fantastiska melodier, utan dessvärre istället på hur mycket stryk han fick i pressen för sin musik och person. Vicket är ett oerhört ledsamt faktum. Jag har aldrig själv riktigt förstått varför han blev så illa behandlad, men jag förstår att det kändes mer inombords än vad han någonsin visade. Afzelius tycktes vara öppet mål för alla "Harry Boy-tyckare", som utan att själva ha presterat någonting av värde eller tagit några risker, öppet kunde spy ut sina oförskämdheter och sitt förakt mot honom. Det kan inte ha varit lätt för vare sig Wiehe – som stod honom närmast, på och vid sidan av scenen – eller Afzelius att frigöra sin från det faktum att Wiehe slapp undan loskorna. Jag vet åtminstone hur jag hade känt det om min bästa vän hade blivit offentlig skändad och ständigt hånad. Tillsammans var Wiehe/Afzelius som två halvor av ett klot, olika men ändå nästan identiska – det skulle inte förvåna mig om de dessutom förväxlades i vardagen trots stora fysiska skillnader! På scen hade de humor och en kamratligt "gnällig" jargong som bara de bästa vännerna kan ha. De var/är ett begrepp, förebilder, frihetens förespråkare, och tillsammans drog de in miljoner till välgörande ändamål. Det handlade/handlar alltså inte om huruvida de hade runda brillor eller ej, det handlar om kampen för människors frihet och rättvisa som, trots att vi nu skriver december 2011, fortfarande är en global bristvara. Afzelius hade säkert, precis som de flesta av oss, en del fel och brister, men det är ju som vi vet få förunnat att vara perfekta...

Jag har aldrig varit en storkonsument av Afzelius musik men den har liksom alltid funnits där under hela min uppväxt, och jag har också därmed lärt mig att uppskatta många av hans låtar och texter som till exempel Sång till friheten, Ikaros, Isabelle, Till min kära, Mitt hjärtas fågel, Europa... Och nog hade Afzelius en stor poäng med sin beskrivning av hur mentaliteten i det svenska samhället fungerar i Farväl till släkt och vänner.

Jag har ingen självpåtagen position som gör att jag nervöst behöver snegla på andra, oroa mig över att tycka rätt eller fel. Jag gillar det jag gillar, oavsett om det anses som fint eller ej, och detta är en fin samling, och något av en upprättelse för en artist som var betydligt bättre än vad det någonsin stod att läsa om i den svenska pressen. Har man dessutom barn går det inte att inte älska Isabelle, åtminstone inte om man har något hjärta!

Lars Yngve

D-A-D / Dic.Nii.Lan.Daft.Erd.Ark (Mermaid Records/Sony)

Vad är mera självklart än att ge ut sin elfte skiva det magiska datumet 11 11 11 och dessutom släppa det för provlyssning 11 minuter över 11? Är man D-A-D, den danska dynamiska kvartetten, så är det en självklarhet att man tar tillvara på ett sådant tillfälle. D-A-D har skämt bort oss med oförskämt bra plattor och framförallt sevärda shower i snart trettio år nu. Även om deras karriär dippat lite så är det fortfarande något av det bästa man kan se på en scen. Nya, och självbetitlade plattan, bjuder på en lite hårdare platta än de förgående och det passar Stig Pedersen, Bröderna Binzer och Laust Sonne bra. Dessutom kommer "I want what she's got", "A new age is moving in" och ett flertal av låtarna på denna få både ytterligare färg och form när man ställer dem på en scen.

Jag är visserligen nästan part i målet då jag sett bandet fler gånger än jag kan minnas, bokat spelningar med dem samt provspelat Stigs en av Stigs tvåsträngade basar, men jag kan inte annat än att återigen hylla detta alldeles utmärkta band.

Jerry Prütz

Bang! / Bangbang (IMAGCD001)

Triojazz av gammalt beprövat märke. Om jag nu vågar kalla saxofonisten Elin Larsson för ett sådant. I alla fall har med singbasisten Stefan Stenberg och trumminen Johan Käck. De spelar en virtuos och bitvis svindlande klassisk jazz från någon gång på 60-talet. Monks ande svävar ibland över dem och lockar våra musiker ut på väldiga djärvheter. Men djärvast är nog Elin Larsson själv som blåser så där självsvåldigt att någon riktig stil inte fastnar på henne. Det är stort. Och i ett yrsligt stycke tycker jag hon spelar sin so-pransax som om hon verkligen var en reinkarnation av den märklige rörblåsaren Naftule Brandwein. Det ni. Det deliriskt besatta i stundens alla innerligaste moment.

Det är en försjunkenhet, som fånglar mig. Ja, jag undrar förstås vilka känslominnen Elin Larsson har av en tid hon rimligen inte har upplevt men ändå upplevt och inbillat sig. Jag skulle ge mycket för att ta del av hennes tankar då hon spelar. Eller, om jag tänker efter, det är ju det jag gör. Det är därför denna jazz både är igenkännbar och egenartad.

Thomas Millroth

Lux & Ivy's Favorites / Vol 16 (Gratis på internet)

Kogar The Swinging Ape har fått ihop ännu en volym av Lux & Ivy's favoriter. Den här gången har han kommit över låtlistan på en kasset som Lux satt ihop för en herrans massa år sedan. Lux döpte alltid sina blandningar och den här hette Flameout On The Rancho Grande. Det är kanske inte vad man riktigt förväntar sig rent musikaliskt. Ingen rockabilly utan en blandning av exotica, easy listening och den består av 2 cd skivor. Men det är sanslöst bra för även om det är en hel del easy listening så är det inget som en vettig människa skulle kunna få för sig att spela i en hiss eller i ett varuhus. Det flesta låtarna är instrumentala och även om någon tycker att det låter som bakgrunds musik så är det få som skulle få något gjort med den här samlingen snurrande i bakgrunden. Så ut på nätet och leta reda på den här, finns att ladda ner gratis med omslag och allt.

Janne Falk

Locked In To Surf / Part 2 – Samling (Alopecia Records)

Bra initiativ av Dirty Water Records att åter ge ut flera utgångna titlar från Alopecia Records.Den här surfsamlingen bestående av mestadels engelska band har gått för höga summor på ebay. Om inte engelsmännen kan spela fotboll eller surfa så kan de i alla fall lira surfrock med den åran. I den här genren så är såklart Sir Bald Diddle kungen men han har ett gäng kronprinsar i hälarna. När det är 25 låtar så är det lite imponerande att de är så få som inte riktigt håller måttet. Kan bara instämma med vad en engelsk skivnarsare skrev som försäljningsargument: "Goes very well with beer and yelling".

Janne Falk

She & Him / A Very She & Him Christmas (Double Six Records)

Om du är sugen på lite vintage sound till ditt julstök är detta skivan för dig! Låter som en äkta 50's inspelning med eko-gitarr, bjällror och softa kör-arr, dessutom med kvinnlig skönsång av She (Zooeey Deschanel) och twangig gitarr av Him (M. Ward). Man landar lite i landet Chris Isaac, Elvis, June Carter m.m. Våldigt charmigt och tillräckligt coolt för att man ska stå ut med det åtminstone några dagar efter jul också!

Tord Johnsson

Talk/Nålsöga (QACD03)

Saxofonisten Kari Sjöstrand har den där fräsiga vassa tonen, som liksom vresigt hugger tag i dig underifrån. Likt kollegan Elin Larsson spelar hon femtio år gammal musik. Också här klingar det kanske ibland av Monk, men hon sjunger lmer. Det finns en hel räckva underbara, ja, just underbara, saxofonister som föregått henne. Lars Gulin och Börje Fredriksson till exempel. Denna musik är ett slags känsloarkeologi, så som ju äldre musik kan vara skärvor av hur människor då upplevde och formulerade sina emotioner. Det är vemod, sorg, men också en fräsig uppstudsighet. Sjöstrand släpper inte taget om sina drömmar. Men hon vågar vara mesig för det. I varje låt reser musiken ragg. Och mycket god hjälp har hon av Gunnar Åkerhielms piano, Ulf Åkerhielms bas och trummsien Sebastian Voegler. Musikerna spelar tätt och intensivt. Gärna framhåller jag Ulf Åkerhielms kongeniala basspel med fylig mörk ton, som sjunger lika vackert som Sjöstrands drömmar.

Vad ska jag säga mer? Att det svänger förfärligt bra som det ska. Allt har den där lilla nyansen som skiljer bra från slentrian. Och Kari Sjöstrand själv bryter sig loss ur sig själv gång på gång med solon fyllda av kropp. Om jag ska nämna ett så blir det från bluesen "Eko". En svensk klassiker, tänker jag.

Efter att ha lyssnat på Nålsöga börjar den tid då denna musik tog form, och som jag upplevde på slutet, att klinga och kännas annorlunda änd jag minns.

Det måste vara nåt hypnotiskt med Sjöstrands ton och anslag.

Thomas Millroth

Edmonton Aylers/ Gentle Giant (Ready for more music)

Allt gott kommer från Höör har jag skrivit förr och Hans Appelqvist föddes självfallet här. Om det influerat hans skivor om överkliga eller verkliga tillstånd, platser som finns eller kanske inte finns, må vara skrivet i stjärnorna, men hans nya "Sjunga slutet nu" är filmmusik om livet och döden, ett kollage som mer ger oss tillstånd än geografi (som fallet var på genombrottet "Bremort"), där det kan vara Berlinskolelektornik eller fältinspelningar, människor eller, eh, annat. Oupphörligen fascinerande, ett samtida soundrack som vore det allsvensk magisk realism/slipstream, det sällan sedda i ögonvrån i Sven Christer Swahn–land.

Holländska kammarensembeln Aranis fyller tio år nästa år och den lilla trio ur ensemblen som deltog i IB Expo i Halmstad i oktober smakade mer, så två exempel: först deras senaste, "Roqueforte" där gruppens basist och kompositör, Joris Vanvinckenroye, gör en i mina öron väldigt uppdaterad och typiskt holländsk tagnig på det där med minimalism med rejält rytmiska förtecken, en blandning av Wim Mertens repetitiva stycken och legendariska The Lost Jockeys sätt att skapa kraft och ren och skär kammarmusiksrock'n'roll; sedan Joris under sitt alias Basta! På skivan "Cycles" är han ett enmansband likt vår egen Theresa Andersson, loopar sin bas gång på gång, men fjärran från Theresas New Orleans, i stället en avskalad version av Aranis' gruppintensitet, men med samma hänsynslösa sväng, det här är något du måste lyssna på.

Herregud. Att idå göra en skiva som innehållsmässigt placeras sig i en galax lång bortom tid och rum, med en riddare som ska ta sig an en elak trollkarl – och utfört med mellotroner, analogiska syntar och en theremin, bara tre "låtar" och musik som vore vi satta i en tidsmaskin till en musikaliskt sett mer innovativ tid, ett stjutjontat då genrerna smälte samman och gav oss artrock som gjorde att rock'n'rollen växte upp – att göra detta är genialiskt om man lyckas så väl som Brighteye Brison gör på "The Magician Chronicles Part I". Pretentiöst? Javisst! Bombastiskt? Javisst! Taktartsbyten, slingrande melodier, oerfterhärligt dynamik, det här är bland det bästa man kan få sig till livs från den samtida symfoniorocken, långt roligare än Agents of Mercy. Rekommenderas.

Och jag älskar progressiva band som släpper skivor med namn som "Helike" och som bara består av två låtar: "part I" och "part II". Det här är norsk artrock i den fantastiskt bakåt-tittande skolan, det är så väl förankrat i den progressiva eran (framför allt Genesis och Van der Graaf Generator, methinks), av så klassiskt slag att man blir alldeles betagen, fjärran från strömmat, obetalbart treminuterselände på Spotify eller annat råligt. D'Accord heter de, verket utspelar sig i det "verkliga" Atlantis och det episka anslaget passar dem väl, om än ljudbilden kunde rattsatsat lite till, episkt pre-

D'Accord / Helike (Karisma)

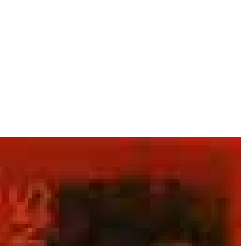
Allt gott kommer från Höör har jag skrivit förr och Hans Appelqvist föddes självfallet här. Om det influerat hans skivor om överkliga eller verkliga tillstånd, platser som finns eller kanske inte finns, må vara skrivet i stjärnorna, men hans nya "Sjunga slutet nu" är filmmusik om livet och döden, ett kollage som mer ger oss tillstånd än geografi (som fallet var på genombrottet "Bremort"), där det kan vara Berlinskolelektornik eller fältinspelningar, människor eller, eh, annat. Oupphörligen fascinerande, ett samtida soundrack som vore det allsvensk magisk realism/slipstream, det sällan sedda i ögonvrån i Sven Christer Swahn–land.

Holländska kammarensembeln Aranis fyller tio år nästa år och den lilla trio ur ensemblen som deltog i IB Expo i Halmstad i oktober smakade mer, så två exempel: först deras senaste, "Roqueforte" där gruppens basist och kompositör, Joris Vanvinckenroye, gör en i mina öron väldigt uppdaterad och typiskt holländsk tagnig på det där med minimalism med rejält rytmiska förtecken, en blandning av Wim Mertens repetitiva stycken och legendariska The Lost Jockeys sätt att skapa kraft och ren och skär kammarmusiksrock'n'roll; sedan Joris under sitt alias Basta! På skivan "Cycles" är han ett enmansband likt vår egen Theresa Andersson, loopar sin bas gång på gång, men fjärran från Theresas New Orleans, i stället en avskalad version av Aranis' gruppintensitet, men med samma hänsynslösa sväng, det här är något du måste lyssna på.

Kort om tre från Transsubstans. Niklas Barker från Anekdoten har också ett annat band att roa sig med och deras andra skiva heter "I Wash My Soul In The Stream Of Infinity"; bandet heter My Brother The Wind och alla dessa ord kanske ger ett hum om hur det förväntas låta, men här finner vi omväxling, från ett lugn med över-skuggande beat'tro till något som bara galna japaner kommer att uppskatta när det gäller brötighet (går över!), däremellan sköna, psykedeliska anslag. *///* Omgångens kanske mest intressanta skiva är Reforms dubbel "Reveries Of Reform", oslagbar jazz-symfoniorock med pretentiösa anslag som infrias och med Ralph Lundsten inlånad som fläckvis medskribent, vilket gör att jag hör mer tidlösa influenser från Schaffer och J:son Lindh än utländska motsvarigheter (medger villigt att jag influeras i det jag hör av det faktum att till gästmusikerna räknas Bill Öhrström och Per Tjernberg). Den här formbara musiken lånar friskt från de genreöverskridande möjligheterna, mycket psykedeliska av det svenska slag som The Amazing och Kenny Håkansson försöker sig på, kanske mer tyngd hos det syntetiska och i klaviaturerna än inspiratörerna (om de är inspiratörer!), men ett förbaskat intressant album. Låt se, jag har fem äldre album att lyssna ifatt. Är de musikaliska fränder med denna, kan jag bara säga: snälla skicka! *///* Tredje ut är italienska trion Johnfish Sparkles långt rakare "Flow" som kort och gott är välspelad bluesrock å la 70–tal med mycket litet gluttande på mer progressiva sysstrar och bröder, kort och gott och tungt.

Kort om fler: Malmö har fått nya stoltheter. Som om David Johansen repade med Blondie när Problem hälsade på – Kommissarie Roy har fått ätteläggar mitt i Malmö. Jag skriver om bullriga, hänförande Dalaplan som kommit med sin andra ep, "Feber" (dalaplan.nu), influenserna finns där men det här är för mig mer ett soundtrack till det ständigt grävande, skjutande, konfrontatoriska Malmö jag lämnade bakom mig, en bild lika modern som någonsin något från Psychic Malmö

Hans Appelqvist / Sjunga slutet nu (Häpna)

Allt gott kommer från Höör har jag skrivit förr och Hans Appelqvist föddes självfallet här. Om det influerat hans skivor om överkliga eller verkliga tillstånd, platser som finns eller kanske inte finns, må vara skrivet i stjärnorna, men hans nya "Sjunga slutet nu" är filmmusik om livet och döden, ett kollage som mer ger oss tillstånd än geografi (som fallet var på genombrottet "Bremort"), där det kan vara Berlinskolelektornik eller fältinspelningar, människor eller, eh, annat. Oupphörligen fascinerande, ett samtida soundrack som vore det allsvensk magisk realism/slipstream, det sällan sedda i ögonvrån i Sven Christer Swahn–land.

cis som på den självbetitlade debuten som kanske spretade en aning, något att önska till Slottsskogen goes progressive i Göteborg i augusti? En rödtonad bild av fyra basister på lp-framsidan, Edmonton Aylers och deras "Gentle Giant" är skämtsamt på ett högst professionellt sätt, vill jag påstå. Det här handlar om såväl pop som progressiv rock (ta bara bandnamnet! säger jag), det här är en debut som ger mig en positiv känsla av historie-kännedom, i rätt nedstigande led i den svenska traditionen av folkmusikdoftande artrock men där ett lågmält, rent av småmysigt, lågmält anslag, gör att ingen låt växer förbi popsingellängd, minnande om trivsamma stunder i studion med hur många instrumentmöjligheter som helst och sång bara när det verkligen behövs. Rekommenderas varmt, musik att lyssna på när vintern blir för svår.

Kort om tre från Transsubstans. Niklas Barker från Anekdoten har också ett annat band att roa sig med och deras andra skiva heter "I Wash My Soul In The Stream Of Infinity"; bandet heter My Brother The Wind och alla dessa ord kanske ger ett hum om hur det förväntas låta, men här finner vi omväxling, från ett lugn med över-skuggande beat'tro till något som bara galna japaner kommer att uppskatta när det gäller brötighet (går över!), däremellan sköna, psykedeliska anslag. *///* Omgångens kanske mest intressanta skiva är Reforms dubbel "Reveries Of Reform", oslagbar jazz-symfoniorock med pretentiösa anslag som infrias och med Ralph Lundsten inlånad som fläckvis medskribent, vilket gör att jag hör mer tidlösa influenser från Schaffer och J:son Lindh än utländska motsvarigheter (medger villigt att jag influeras i det jag hör av det faktum att till gästmusikerna räknas Bill Öhrström och Per Tjernberg). Den här formbara musiken lånar friskt från de genreöverskridande möjligheterna, mycket psykedeliska av det svenska slag som The Amazing och Kenny Håkansson försöker sig på, kanske mer tyngd hos det syntetiska och i klaviaturerna än inspiratörerna (om de är inspiratörer!), men ett förbaskat intressant album. Låt se, jag har fem äldre album att lyssna ifatt. Är de musikaliska fränder med denna, kan jag bara säga: snälla skicka! *///* Tredje ut är italienska trion Johnfish Sparkles långt rakare "Flow" som kort och gott är välspelad bluesrock å la 70–tal med mycket litet gluttande på mer progressiva sysstrar och bröder, kort och gott och tungt.

Kort om fler: Malmö har fått nya stoltheter. Som om David Johansen repade med Blondie när Problem hälsade på – Kommissarie Roy har fått ätteläggar mitt i Malmö. Jag skriver om bullriga, hänförande Dalaplan som kommit med sin andra ep, "Feber" (dalaplan.nu), influenserna finns där men det här är för mig mer ett soundtrack till det ständigt grävande, skjutande, konfrontatoriska Malmö jag lämnade bakom mig, en bild lika modern som någonsin något från Psychic Malmö

Jan Erik Zandersson

SÄLLSKAPSSPEL

Rock Science

Rock Science är ett sällskapsspel om just rock. Lite som tp där man ska svara på frågor och försöka bräcka sina medspelare med sin skarpa och allmänbildade hjärna. Här gäller det dock att veta mest om Motörhead, Entombed, Rolling Stones och de flesta andra stora rockband. Dock handlar det inte om någon vetskap utan det räcker med att ha samlat lite plattor och kunna sin rockhistoria samt läst rockpress sedan barnsben. Nicke Andersson (Hellacopters, Imperial State Electric) har varit behjälplig samt specialskrivit en låt bara för Rock Science räkning. Bara detta sätter standarden för hur seriöst detta är. Dock hittar jag slarvfel i mitt provexemplar av spelet. Inget anmärkningsvärt och det förtär inte alls spelglädjen men det förvirrar lite.

Spelet är tänkt att bara vara en förströelse för stunden eller att vara något man utmanar vänner och kollegor med när det är dags för en afterworköl eller tre. Rock Science har tre olika nivåer så alla kan vara med att spela. Reglerna är lätta att förstå och för alla oss nordiga rockers kommer detta spel som en välsigelse.

Jerry Prütz

Vi vet vilken iPad som passar dig!

Kom in och se, känn och upplev magiska och revolutionerande iPad. Vi hjälper dig att hitta den modell som gör ditt digitala liv fulländat! Plus att vi har alla de smarta och snygga tillbehören.

Från
4.395:-

Vi kan Mac. Och mer!

makomer

Baltzarsgatan 18, Malmö • 040-617 13 00 • www.makomer.se

 Auktoriserad återförsäljare

GUTSGORWSE

KLÄDSAMT ELEGANT

God design fyller en funktion. På ett elegant sätt. Som Purus Line. Diskret, vacker och praktisk gör den inte bara sitt jobb. Utan också ditt badrum lite skönare. Rentav lite roligare.

www.purusline.se

PURUS
– Lite roligare i badrummet

TILLSAMMANS – MOT FÖRTRYCK

PG: 90 00 72-0
BG: 900-0720
www.amnesty.se

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

NY BOK AV C-J CHARPENTIER!

MULLAH OMARS FLYKT

– orsaker till en resa

Snöstormarna på Österlen i vintras fick C-J att minnas den fejkade nyheten om talibanledaren Mullah Omars flykt, och när senare en trädgårdstomte passerade Järrestad föll bitarna på plats. För de yttre likheterna finns där – mellan skäggig fundamentalist och keramisk trädgårdsprydnad! Och eftersom C-J gillar att köra hoj fanns det bara en sak att göra...

Mullah Omars flykt är en roadmovie genom gamla DDR, fylld med halsbrytande associationer, kulturhistoria, funderingar kring media, och nedslag i bl a tomtestaden Gräfenroda, DDR:s fängelse-stad Bautzen, spritstaden Wilthen som beskyddas av en trädgårdstomte, och den arkitektoniska pärlan Görlitz. Samt en promenad till Polen.

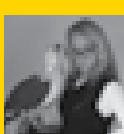
Som alltid när C-J håller i pennan blir det en läsupplevelse utöver det vanliga!

Mullah Omars flykt kan beställas direkt via pg 28 58 34 – 8.
Pris: 120:- inkl frakt.

**Hetare än ett skållat sviskon.
Äntligen tryckt på äkta papper.
Skratta. Gråt. Jubla. Ge bort den.
Behåll den. Köp två. Förundras.
Häng med i snacket.
Världen sedd med bäckarskanten
som horisont.**

Boken är rikligt illustrerad av Leif Nelson

 BOKFÖRLAGET
HÅLL TRUTEN
NYA UPPLAGAN

Flickan från Västern

Opera av Giacomo Puccini
Skarpt laddat i djärvt musikdrama

Regi Christof Loy
Dirigent Pier Giorgio Morandi

I rollerna bl a Nina Stemme,
John Lundgren, Aleksandrs Antonenko,
Torsten Kerl, Niklas Björling Rygert,
Michael Schmidberger

Premiär 17 december
20, 27, 29 december, 5, 7, 10,
13, 16, 19, 23, 25, 28, 31 januari

Biljetter 08-791 44 00
www.operan.se

KUNGLIGA OPERAN

KPMG • Nordea

10 I TOPPLISTAN SAKER MYRORNA ÄLSKAR

10. SVÄRMORS JULKLAPPAR
9. FINA POJKVÄNSPRESENTER SOM INTE BLEV HELT RÄTT
8. NÄR TVÅ MED OLIKA SMAK BLIR EN
7. BARN SOM VÄXER UR SINA KLÄDER
6. ARVEGODS SOM INTE PASSAR JUST NU
5. NÄR EN BLIR TVÅ IGEN OCH LYAN BEHÖVER BLI MINDRE
4. VÅRSTÄDNING I FÖRRÅDET
3. ÄLSKLING, JAG KÄNNER ATT VI BEHÖVER TÄNKA OM HÄR LITE I VARDAGSRUMMET...
2. BRÖLLOPPSPRESENTER I TRIPPELEXEMPLAR
1. DEN STORA UTLANDSFlyTTEN. HEJ CALCUTTA!

Välkommen in med allt du inte behöver. Alla butiker tar emot dina gåvor.

MYRORNA

ÄLSKA ÅTERANVÄNDNING

Portas do Tejo

“Mer än prisvärt”

Alltommat.se, maj 2011 ★★

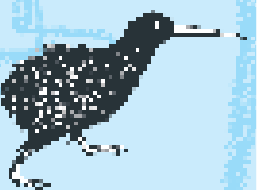
Tävla om en
vinresa till
Italien!
Registrera dig
på rowishop.se

Expressen, maj 2011

159:-

Art.nr 2556
3 liter
Alc. 12% vol

portasdotejo.se

**Hälften av alla som drunknar
har alkohol i blodet.**

CALGARY

REYKJAVIK

NEW OLRANS

CASCAIS

HAVANNA

PENANG

MERIDA

PANAMA

DURBAN

KRAKOW

BATH

BORA BORA

LUCERNE

BILBAO

CAPRI

MARRAKECH

BEIRUT

ISTANBUL

ST LUCIA

MANAUS

CAIRNS

ABU DHABI

NAXOS

MILANO

SHANGHAI

POTSDAM

OSAKA

MENDOZA

around the world

KERALA

PHOENIX

HALLONG BAY

BONAIRE

NERJA

BARBADOS

SEATTLE

ASUNCION

SITGES

DELHI

NEWPORT

KUALA LUMPUR

KINGSTON

EPERNAY

DENPASAR

COLOMBO

ALBA

WINDHOEK

KOTA KINABALU

PORT MORESBY

LUSAKA

ANCHORAGE

DOHA

CEBU

LYON

BUSAN

GANZHOU

HOBART

SIEM REAP

fieldwood
travel

www.fieldwood.se 0411-653 80